Πανεπιστήμιο Νεάπολις Πάφου

***ΕΞ ΑΠΟΣΤΑΣΕΩΣ***

***ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ***

***ΜΕΤΑΠΤΥΧΙΑΚΩΝ ΣΠΟΥΔΩΝ***

***ΣΤΗΝ ΔΙΟΙΚΗΣΗ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ***

# *Η Διερεύνηση της αποτελεσματικότητας της οργάνωσης των λογιστικών εργασιών, με την εφαρμογή των Ε.Λ.Π. σε συνάρτηση με την αξιοποίηση των Τ.Π.Ε. στις Ελληνικές Επιχειρήσεις, σύμφωνα με τις απόψεις λογιστών και στελεχών λογιστηρίου επιχειρήσεων.*

***ΚΟΝΤΕΛΗ ΕΛΕΝΗ***

*ΙΑΝΟΥΑΡΙΟΣ 2022*

***ΕΞ ΑΠΟΣΤΑΣΕΩΣ***

***ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ***

***ΜΕΤΑΠΤΥΧΙΑΚΩΝ ΣΠΟΥΔΩΝ***

***ΣΤΗΝ ΔΙΟΙΚΗΣΗ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ***

# *Η Διερεύνηση της αποτελεσματικότητας της οργάνωσης των λογιστικών εργασιών, με την εφαρμογή των Ε.Λ.Π. σε συνάρτηση με την αξιοποίηση των Τ.Π.Ε. στις Ελληνικές Επιχειρήσεις, σύμφωνα με τις απόψεις λογιστών και στελεχών λογιστηρίου επιχειρήσεων.*

*Διατριβή η οποία υποβλήθηκε προς απόκτηση εξ αποστάσεως μεταπτυχιακού τίτλου σπουδών στην Διοίκηση Επιχειρήσεων*

***ΚΟΝΤΕΛΗ ΕΛΕΝΗ***

*ΙΑΝΟΥΑΡΙΟΣ 2022*

# Πνευματικά δικαιώματα

Copyright © ΚΟΝΤΕΛΗ ΕΛΕΝΗ, 2022

Η έγκριση της διατριβής από το Πανεπιστημίου Νεάπολις δεν υποδηλώνει απαραιτήτως και αποδοχή των απόψεων του συγγραφέα εκ μέρους του Πανεπιστημίου

Πανεπιστήμιο Νεάπολις Πάφου

## Πίνακας Περιεχομένων

Ευχαριστίες……...iv

Περίληψη……6-7

Abstract……...8-9

Περιεχόμενα……1-3

Ευρετήριο Γραφημάτων……..3-4

Ευρετήριο Πινάκων……4-5

Κατάλογος Συντομογραφιών……5

1. Εισαγωγή……10

1ο Κεφάλαιο ……11

Μέρος 1ο - Θεωρητικό Πλαίσιο……...12

1.1.Ιστορική Αναδρομή της λογιστικής τυποποίησης στην Ελλάδα…….
……12

1.1.1. Θεωρητική προσέγγιση της λογιστικής επιστήμης και των διαδικασιών της……..……...12

1.1.2. Σκοποί της λογιστικής επιστήμης ……..……..12-13

1.1.3. Ιστορική Εξέλιξη της Λογιστικής Τυποποίησης στην Ελλάδα ……
……..13

1.1.4. Οι Κυριότερες Μεταρρυθμίσεις του Ν4308/2014……...13-15

1.1.5. Μηχανογραφημένη Λογιστική Παρακολούθηση ……..…….15-20

1.1.6. Οι Λειτουργίες και οι Σκοποί των Λογιστικών Πληροφοριακών Συστημάτων…….
……... 20-21

1.1.7. Ιστορική Εξέλιξη Των Λογιστικών Πληροφοριακών Συστημάτων……..
...……..21-23

1.1.8. Ιστορική Εξέλιξη Των Λογιστικών Πληροφοριακών Συστημάτων……..……
……23-25
2ο Κεφάλαιο:……26
2. Ανασκόπηση Ερευνών ……26
2. 1. Ανασκόπηση των Ερευνών της Ελληνικής και Ξένης Βιβλιογραφίας……
……26-32
3ο Κεφάλαιο ……33
Μέρος 2ο - Εμπειρική έρευνα ……...33
3. Σχεδιασμός και Μεθοδολογία της Έρευνας……..33
3.1. Εισαγωγή ……..33
3.1.1. Η Προβληματική της έρευνας……..33-36
3.1.2. Ερευνητικά Ερωτήματα και Υποθέσεις……36-37
3.1.3. Μεθοδολογία της Έρευνας ……...37-39
3.1.4. Παρουσίαση του Ερωτηματολογίου……..38-39
3.1.5. Ο Σχεδιασμός της Έρευνας ……...40-41
3.1.6. Αξιοπιστία και Εγκυρότητα της Έρευνας……..41-45
3.1.7. Οι περιορισμοί της έρευνας……...45-46
4ο Κεφάλαιο ……47
Μέρος 3ο Αποτελέσματα της Έρευνας - Συμπεράσματα ……47
4. Αποτελέσματα……..47
4.1. Δημογραφικά αποτελέσματα……47-54
4.2. Αποτελέσματα ως προς την συσχέτιση των δύο μεταβλητών……
……54-58
4.3. Αποτελέσματα ως προς την διερεύνηση των επιμέρους ερωτημάτων……...
……58-65
5. Συμπεράσματα ……66-69
5.1. Προτάσεις…….....69-70
6 Επίλογος……..71-72
Βιβλιογραφικές Αναφορές……..73-79

Ελληνική Βιβλιογραφία …….....73-77

Ξένη Βιβλιογραφία…….....77-79

Ιστοσελίδες……...76

Παράρτημα Α : Ερωτηματολόγιο ……77-87

## Ευρετήριο Γραφημάτων

Γράφημα 1: Ηλικία Δείγματος ……46

Γράφημα 2 : Μορφωτικό Επίπεδο ……47

Γράφημα 3: Μέγεθος Επιχειρήσεων…….50

Γράφημα 4: Επίπεδο Μηχανογράφησης Επιχειρήσεων……53

Γράφημα 5: Διάγραμμα Σκεδασμού Γραμμικότητας ……..54

Γράφημα 6 Χρόνος Προσαρμογής των Επιχειρήσεων στην Εφαρμογή των Ε.Λ.Π ……

……..68

Γράφημα 7: Ετοιμότητα των Ελληνικών Επιχειρήσεων ως προς το Κόστος ……..69

Γράφημα 8 Ετοιμότητα Ηλεκτρονικών Σελίδων…….....61

Γράφημα 9: Διευκόλυνση Χρηματοοικονομικών Πρακτικών…….62

Γράφημα 10: Η Ανταγωνιστικότητα των Επιχειρήσεων με την χρήση των Τ.Π.Ε……. 63

## Κατάλογος Πινάκων

Πίνακας 1: Αξιοπιστίας Cronbach's Alpha για τις 10 Προτάσεις της υπό- κλίμακας που μετρούν τον βαθμό της αποτελεσματικότητας στην εφαρμογή των Ε.Λ.Π. στις ελληνικές επιχειρήσεις…….42

Πίνακας 2: Αξιοπιστίας Cronbach's Alpha για τις 10 Προτάσεις της υπό-κλίμακας που μετρούν τον βαθμό της χρήσης των Νέων Τεχνολογιών στην οργάνωση των λογιστηρίων…….42

Πίνακας 3 : Συχνότητα βαθμού αποτελεσματικότητας της εφαρμογής Ε.Λ.Π. στις λογιστικές εργασίες των επιχειρήσεων……..43

Πίνακας 4: Συχνότητα απόδοσης Ε.Λ.Π. ανάλογα με τον βαθμό χρήσης Νέων Τεχνολογιών στις λογιστικές εργασίες των επιχειρήσεων……43-44

Πίνακας 5 : Αξιοπιστίας Cronbach's Alpha της υπό-κλίμακας των προτάσεων της μεταβλητής «βαθμός αποτελεσματικότητας της εφαρμογής των Ε.Λ.Π. στις λογιστικές εργασίες……44

Πίνακας 6: Αξιοπιστίας Cronbach's Alpha της υπό-κλίμακας των προτάσεων της μεταβλητής «βαθμός χρήσης των νέων τεχνολογιών με την εφαρμογή των Ε.Λ.Π. στις λογιστικές εργασίες…….44-45
Πίνακας 7: Θέση στην Επιχείρηση ……..49
Πίνακας 8: Επίπεδο Γνώσεων Ηλεκτρονικών Υπολογιστών …….49-51
Πίνακας 9: Οργανωμένο Λογιστήριο Επιχειρήσεων…….51-52
Πίνακας 10: Νομική Μορφή Επιχειρήσεων ……...53-54
Πίνακας 11: ΜΟ Κατανομής Συχνότητας Μεταβλητών……..56
Πίνακας 12: Κατανομή Συμμετρίας Μεταβλητών ……...59
Πίνακας 13: Συντελεστής Συσχέτισης Person r……...60
Πίνακας 14: Κρατική Μέριμνα ως προς την Διοργάνωση Σεμιναρίων…… 63
Πίνακας 15: Αποτελεσματικότητα της Οργάνωσης Επιχειρήσεων με την χρήση των…….
Τ.Π.Ε ……..65
Πίνακας 16: Ετοιμότητα του Κρατικού Μηχανισμού……67-68

## Πίνακας Συντομογραφιών

| | |
|---|---|
| Δ.Λ.Π. | Διεθνή Λογιστικά Πρότυπα |
| Δ.Π.Χ.Α | Διεθνή Πρότυπα Χρηματοοικονομικής Αναφοράς |
| Ε.Γ.Λ.Σ. | Ελληνικό Γενικό Λογιστικό Σχέδιο |
| Ε.Λ.Π. | Ελληνικά Λογιστικά Πρότυπα |
| Ε.Σ.Π.Α. | Εταιρικό Σύμφωνο για το Πλαίσιο Ανάπτυξης |
| ERP | Enterprise Resources Planning |
| Η/Υ | Ηλεκτρονικοί Υπολογιστές |
| IASB | International Accounting Standards Board |
| IASF | Λογιστικά Πληροφοριακά Συστήματα |
| IPSAS | International Public Sector Accounting Standards |
| Κ.Β.Σ. | Κώδικας Βιβλίων και Στοιχείων |
| Κ.Φ.Α.Σ | Κώδικας Φορολογικής Απεικόνισης Συναλλαγών |
| Λ.Π.Σ. | Λογιστικά Πληροφοριακά Συστήματα |
| REA | Resources, Events, Agents |
| Τ.Π.Ε. | Τεχνολογίες της Πληροφορίας και της Επικοινωνίας |
| SPSS | Superior Performance Software System |
| ΦΕΚ | Φύλλο Εφημερίδας Κυβερνήσεως |

**ΣΕΛΙΔΑ ΕΓΚΥΡΟΤΗΤΑΣ**

**Ονοματεπώνυμο Φοιτητή/Φοιτήτριας:** Κοντέλη Ελένη

**Τίτλος Μεταπτυχιακής Διατριβής:** *Διερεύνηση της αποτελεσματικότητας της οργάνωσης των λογιστικών εργασιών, με την εφαρμογή των Ε.Λ.Π. σε συνάρτηση με την αξιοποίηση των ΤΠΕ στις Ελληνικές Επιχειρήσεις, σύμφωνα με τις απόψεις λογιστών και στελεχών λογιστηρίου επιχειρήσεων*. Η παρούσα Μεταπτυχιακή Διατριβή εκπονήθηκε στο πλαίσιο των σπουδών για την απόκτηση εξ αποστάσεως μεταπτυχιακού τίτλου στο Πανεπιστήμιο Νεάπολης και εγκρίθηκε στις …..…… από τα μέλη της Εξεταστικής Επιτροπής.

**Εξεταστική Επιτροπή:**

Πρώτος επιβλέπων Κυριακόγκωνας Παναγιώτης, Επίκουρος Καθηγητής στην Διοικητική Λογιστική, Υπογραφή

Μέλος Εξεταστικής Επιτροπής: Χατζηξενοφώντος Ανδρέας, Αναπληρωτής Καθηγητής στη Λογιστική και Χρηματοοικονομική, Υπογραφή

Μέλος Εξεταστικής Επιτροπής: Δημητρίου Δήμητρα, Λέκτορας στην Εταιρική Χρηματοοικονομική και Λογιστική, Υπογραφή

Πανεπιστήμιο Νεάπολις Πάφου

**Η ΥΠΕΥΘΥΝΗ ΔΗΛΩΣΗ**

Η Κοντέλη Ελένη, γνωρίζοντας τις συνέπειες της λογοκλοπής, δηλώνω υπεύθυνα ότι η παρούσα εργασία με τίτλο «*Διερεύνηση της αποτελεσματικότητας της οργάνωσης των λογιστικών εργασιών, με την εφαρμογή των Ε. Λ. Π. σε συνάρτηση με την αξιοποίηση των ΤΠΕ στις Ελληνικές Επιχειρήσεις, σύμφωνα με τις απόψεις λογιστών και στελεχών λογιστηρίου επιχειρήσεων.*», αποτελεί προϊόν αυστηρά προσωπικής εργασίας και όλες οι πηγές που έχω χρησιμοποιήσει, έχουν δηλωθεί κατάλληλα στις βιβλιογραφικές παραπομπές και αναφορές. Τα σημεία όπου έχω χρησιμοποιήσει ιδέες, κείμενο ή/και πηγές άλλων συγγραφέων, αναφέρονται ευδιάκριτα στο κείμενο με την κατάλληλη παραπομπή και η σχετική αναφορά περιλαμβάνεται στο τμήμα των βιβλιογραφικών αναφορών με πλήρη περιγραφή.

**Η Δηλούσα**

**Κοντέλη Ελένη**

## Ευχαριστίες

Η παρούσα εργασία αν και αποτελεί αποτέλεσμα προσωπικής προσπάθειας δε θα μπορούσε να ολοκληρωθεί χωρίς τη συνδρομή και συμπαράσταση πολλών ατόμων. Αρχικά, θα ήθελα να ευχαριστήσω θερμά όλους τους λογιστές και τα στελέχη επιχειρήσεων της ανά την επικράτεια που δέχτηκαν να συμπληρώσουν το ερωτηματολόγιο της έρευνας, και τους εκπροσώπους των Οικονομικών Επιμελητηρίων και των σωματίων λογιστών για την πολύτιμη βοήθεια τους. Θα ήθελα ακόμα να ευχαριστήσω την οικογένεια μου και ιδιαίτερα το σύζυγο και την κόρη μου, για τη συμπαράσταση και την υπομονή που έδειξαν καθ' όλη τη διάρκεια εκπόνησης της εργασίας μου.

Τέλος, θα ήθελα να ευχαριστήσω τον επιβλέποντα καθηγητή μου κύριο Παναγιώτη Κυριακόγκωνα για την πολύτιμη βοήθεια, την υπομονή αλλά και τον προσωπικό χρόνο που διέθεσε για την ολοκλήρωση της εργασίας μου.

Ελένη Κοντέλη , 2022

Πανεπιστήμιο
Νεάπολις
Πάφου

«Αφιερωμένη στην οικογένεια μου»

## Περίληψη

Στις μέρες μας γίνεται συχνά λόγος για την αξιοποίηση των νέων τεχνολογιών στην οργάνωση και διοίκηση των επιχειρήσεων. Οι ραγδαίες εξελίξεις σε τεχνολογικό, επιστημονικό και οικονομικό επίπεδο, επιβάλουν επιτακτικά την ανάγκη για τον εκσυγχρονισμό των ελληνικών επιχειρήσεων σε πληροφοριακά συστήματα μηχανογράφησης. Η τήρηση των λογιστικών εργασιών πλέον, γίνεται σύμφωνα με τις διατάξεις των Ελληνικών Λογιστικών Προτύπων που καθορίζουν τον τρόπο απεικόνισης των χρηματοοικονομικών συναλλαγών, και τον τρόπο κατάρτισης και παρουσίασης των χρηματοοικονομικών καταστάσεων των επιχειρήσεων.

Η εφαρμογή των Ε.Λ.Π. από το 2015, έφερε σημαντικές τροποποιήσεις στις λογιστικές εργασίες γιατί, εισήγαγε ένα αυτοματοποιημένο σύστημα τήρησης λογαριασμών εκσυγχρονίζοντας το πλαίσιο της λογιστικής τυποποίησης που προϋπήρχε, με την εφαρμογή του Ελληνικού Λογιστικού Σχεδίου συγκεντρώνοντας σε ένα ενιαίο νομοθέτημα όλους τους κανόνες και τις διατάξεις. Οι μεταρρυθμίσεις ως προς τις διατάξεις εναρμονίζονται πλέον με τις διεθνείς προδιαγραφές και εξυπηρετούν ως προς τις χρηματοοικονομικές λειτουργίες, το σύνολο των ελληνικών επιχειρήσεων ενώ παράλληλα, διευκολύνουν τον καλύτερο έλεγχο των συναλλαγών μεταξύ επιχειρήσεων και κράτους (Καραγιώργος & Πετρίδης 2006).

Οι μεταρρυθμίσεις αυτές είχαν ως αποτέλεσμα την προσαρμογή των Ελληνικών Επιχειρήσεων στις νέες διατάξεις σε σύντομο χρονικό διάστημα, και την ανάγκη εκσυγχρονισμού του μηχανογραφικού τους εξοπλισμού με σύγχρονα πληροφοριακά συστήματα, παράλληλα με την ενημέρωση και την εκπαίδευση των στελεχών τους και των λογιστών συνεργατών τους, στις απαιτήσεις που προέκυψαν ως προς την εφαρμογή τους (Πουσπουρίκας, 2018).

Η παρούσα διπλωματική εργασία, έχει ως στόχο, αφενός να αποτυπώσει τις απόψεις των λογιστών και στελεχών των επιχειρήσεων και να καταδείξει τον βαθμό που σχετίζεται η αποτελεσματικότητα της εφαρμογής των Ε.Λ.Π. ανάλογα με τον βαθμό της χρήσης των Τ.Π.Ε., στην οργάνωση των λογιστηρίων των επιχειρήσεων, και αφετέρου να εντοπίσει τα δυνατά και αδύνατα σημεία που προέκυψαν κατά την εφαρμογή τους.

Το δείγμα πληθυσμού της έρευνας είναι λογιστές, σύμβουλοι, και στελέχη επιχειρήσεων από όλη την ελληνική επικράτεια. Στην έρευνα χρησιμοποιήθηκε ποσοτική περιγραφική

μέθοδος και τα αποτελέσματα αναλύθηκαν με την χρήση του στατιστικού προγράμματος SPSS for windows 25.

Τα αποτελέσματα της έρευνας έδειξαν ότι, υπάρχει σημαντική συσχέτιση μεταξύ των δύο μεταβλητών. Από τις απαντήσεις που έδωσαν τα στελέχη που συμπεριλαμβάνονταν στο δείγμα, στις ερωτήσεις που διατυπώθηκαν στο εργαλείο, δίνονται επίσης σημαντικές πληροφορίες ως προς την αποτελεσματικότητα της εφαρμογής των Ε.Λ.Π. στις λογιστικές εργασίες των επιχειρήσεων. Επίσης αναδείχθηκαν και οι δυσκολίες που προέκυψαν κατά την διάρκεια της εφαρμογής τους καθώς και οι παράγοντες που επηρέασαν την απόδοση τους.

**Λέξεις κλειδιά:** Νέες Τεχνολογίες, Πληροφοριακά Συστήματα, Λογιστική Μηχανογράφηση, Ελληνικά Λογιστικά Πρότυπα, Λογιστικές εργασίες.

**Abstract**

Nowadays, there is often talk of utilizing new technologies in businesses administration. The rapid developments in technological, scientific and economic level, impose the need for the modernization of Greek companies in computerized information systems. The monitoring of the accounting works is now taking place in accordance with the provisions of the Greek accounting standards that determine the way of representing the financial transactions, and the way of preparation and presentation of the financial statements of the companies.

The implementation of Greek Accounting Standard since 2015, brought significant changes in the accounting operations because it introduced an automated accounting system, modernizing the framework of accounting standardization that pre-existed with the implementation of the Greek Accounting Plan, bringing together in a single piece of law all the rules and provisions. The reforms in terms of provisions are now harmonized with international standards and serve in terms of financial operations, all Greek companies while at the same time, facilitate better control of trade between companies and the state (Karagiorgos & Petridis, 2016).

These reforms resulted in the adaptation of Greek companies to the new provisions in a short period of time, and the need to modernize their computer equipment with modern information systems, along with informing and training their executives and associate accountants to the requirements that arose, in terms of their implementation (Pouspourikas, 2018).

This dissertation aims, on the one hand, to capture the perceptions of accountants and their executives and to demonstrate the degree to which the effectiveness of the application of Greek accounting standards depends on the degree of use of new technologies in the organization of business accounting, and on the other hand to identify the strengths and weaknesses that emerged during their implementation. The sample of the research population are accountants, consultants, and business executives from all over Greece.

The results of the research showed that there is a significant correlation between, the two variables. From the answers derived by the sample to the questions formulated in the tool, important information is also given regarding the effectiveness of the application of the

Greek accounting standards in the accounting works of the companies. The difficulties that arose during their implementation as well as the factors that affected their performance are also highlighted.

**Keywords:** New Technologies, Information Systems, Accounting Computerization, Greek Accounting Standards, Accounting tasks.

# 1. Εισαγωγή

Σκοπός της παρούσας διπλωματικής εργασίας είναι να διερευνηθεί από τις αντιλήψεις των στελεχών και των λογιστών που απάντησαν στο ερωτηματολόγιο ο βαθμός συσχέτισης της εφαρμογής των Ε.Λ.Π. με τον βαθμό χρήσης των Νέων Τεχνολογιών στις Ελληνικές Επιχειρήσεις. Στο Πρώτο κεφάλαιο της εργασίας, αποσαφηνίζεται η έννοια της λογιστικής επιστήμης και γίνεται αναφορά στην ιστορική εξέλιξη της λογιστικής τυποποίησης στην Ελλάδα. Αναφέρονται τα κύρια σημεία του νόμου Ν4308/2014, ως προς την εφαρμογή και χρήση των Ελληνικών Λογιστικών Προτύπων. Περιγράφεται η αυτοματοποίηση της λογιστικής επιστήμης, με την εισαγωγή και την χρήση πληροφοριακών συστημάτων εμπορικής διαχείρισης και των συστημάτων ηλεκτρονικής μηχανογράφησης και αναλύονται οι έννοιες τους. Ακολουθεί συνοπτική παρουσίαση της ιστορικής εξέλιξης των λογιστικών πληροφοριακών συστημάτων στις ελληνικές επιχειρήσεις και η βιβλιογραφική ανασκόπηση που περιγράφει τους λόγους, που οδήγησαν στην αναγκαιότητα της χρήσης τους στα λογιστήρια των επιχειρήσεων.

Στο δεύτερο κεφάλαιο παρουσιάζεται η βιβλιογραφική παράθεση των κυριότερων ερευνών που ασχολήθηκαν με τις επιπτώσεις που επέφερε η εφαρμογή των Ε.Λ.Π.. Ακολουθεί η παρουσίαση της βιβλιογραφικής ανασκόπησης των ερευνών που εστίασαν στην ετοιμότητα των ελληνικών επιχειρήσεων στην χρήση πληροφοριακών συστημάτων και παρουσιάζονται έρευνες που ασχολήθηκαν με την αποτελεσματικότητα των υπηρεσιών της ηλεκτρονικής διακυβέρνησης και τη σύνδεση των πληροφοριακών συστημάτων της με τις ελληνικές επιχειρήσεις.

Το τρίτο κεφάλαιο αποτελεί το δεύτερο μέρος της διπλωματικής εργασίας όπου παρουσιάζεται το ερευνητικό μέρος της. Αναπτύσσεσαι ο θεωρητικός προβληματισμός, παρουσιάζεται η ανάλυση και η σκοπιμότητα της έρευνας. Αναφέρονται τα ερευνητικά ερωτήματα, και η υπόθεση που δικαιολογούν την αναγκαιότητα της διεξαγωγής της. Ακολουθεί η παράθεση του ερευνητικού σχεδιασμού και η μεθοδολογία της έρευνας ως προς το ενδιαφέρον για το θέμα. Περιγράφεται η μέθοδος της έρευνας, το δείγμα, και αναπτύσσεται το περιεχόμενο του ερωτηματολόγιου της. Επιπρόσθετα παρατίθεται η εγκυρότητα της ερευνητικής διαδικασίας, ακολουθούν οι περιορισμοί της έρευνας.

Στο τέταρτο κεφάλαιο παρουσιάζονται τα αποτελέσματα που προέκυψαν από τα δεδομένα της έρευνας που αποτελούν τις απαντήσεις που δόθηκαν από το δείγμα στο εργαλείο, έπειτα από την κωδικοποίηση και την επεξεργασία τους, με την χρήση του

στατιστικού λογισμικού SPSS 25 for windows για τον έλεγχο της υπόθεσης που εξετάζεται (Robson, 2010). Ακολουθεί η ερμηνεία των αποτελεσμάτων και κατατίθενται οι απόψεις της γράφουσας, και οι προτάσεις. Τέλος η έρευνα ολοκληρώνεται με ένα σύντομο επίλογο.

# 1ο Κεφάλαιο

## Μέρος Πρώτο - Θεωρητικό Πλαίσιο

## 1.1. Ιστορική Αναδρομή της λογιστικής τυποποίησης στην Ελλάδα

### 1.1.2. Θεωρητική προσέγγιση της λογιστικής επιστήμης και των διαδικασιών της

Τις τελευταίες δεκαετίες οι εξελίξεις στην λογιστική επιστήμη είναι ραγδαίες, γιατί πλέον οι λογιστικές διαδικασίες έχουν την μορφή ενός οργανωμένου και πλήρως τυποποιημένου χρηματοοικονομικού πληροφοριακού συστήματος. Ως επιστημονικός κλάδος η λογιστική συνδέεται έμμεσα ή άμεσα με άλλες επιστήμες. Έχει ως αντικείμενο δράσης την μεθοδική συλλογή πληροφοριών που προέρχονται από την δραστηριότητα της οικονομικής μονάδας, την επεξεργασία, την καταγραφή και τον μετασχηματισμό τους, σε οικονομικές πληροφορίες και την γνωστοποίηση τους σε εσωτερικούς ενδιαφερόμενους, (λογιστές, διευθυντές, ιδιοκτήτες) με στόχο την λήψη ορθολογικών αποφάσεων και εξωτερικούς συνεργάτες (κράτος, πιστωτές, ανταγωνιστές, πελάτες τράπεζες, δημόσιο, τοπική κοινωνία) που συνδέονται με την επιχείρηση και θέλουν να γνωρίζουν την πορεία της (Τσακλάγκανος, 2006).

Η ιστορική απεικόνιση των οικονομικών πληροφοριών της επιχείρησης αρχικά, γίνεται με την απογραφή την καταγραφή δηλαδή και τον προσδιορισμό μέσω μεθόδων αποτίμησης, της αξίας των περιουσιακών στοιχείων και των μέσων δράσης του οικονομικού οργανισμού, με κάθε λεπτομέρεια σε ποιότητα, ποσότητα, είδος και αξία, σύμφωνα με την νομισματική μονάδα που χρησιμοποιείται στην χώρα που δραστηριοποιείται κάθε οικονομική μονάδα, ανά χρονολογική περίοδο. Τα κύρια εργαλεία της λογιστικής επιστήμης είναι οι λογαριασμοί. Οι λογαριασμοί χωρίζονται σε ομάδες και υποομάδες σύμφωνα με το Ε.Γ.Λ.Σ. και καταγράφονται κατά είδος, αξία με χρονολογική σειρά, τόσο κατά την δημιουργία τους όσο και κατά την διάρκεια των μεταβολών τους κατά έτος, με την αντίστοιχη αιτιολογία και την παράθεση του συνοδευτικού δικαιολογητικού συναλλαγής (Δημητράς & Βρέντζου, 2015)

Ένας από τους στόχους των παραπάνω διαδικασιών είναι η αντιπαράθεση εσόδων και εξόδων που προέκυψαν από την δράση της επιχείρησης κατά μια ημερολογιακή χρήση, και ο προσδιορισμός του αποτελέσματος σε κέρδη ή ζημίες. Για την επίτευξη του απαραίτητη είναι η διαδικασία τακτικών και έκτακτων ελέγχων, που πραγματοποιούνται από εσωτερικούς εκλεκτές, στελέχη της επιχείρησης ή εξωτερικούς συνεργάτες που εκτελούν ελέγχους για λογαριασμό τρίτων π.χ. (τράπεζες, κράτος, κ.α.) που έχουν έννομο συμφέρον

και πρέπει να γνωρίζουν με ακρίβεια και πληρότητα τα αποτέλεσμα της οικονομικής μονάδας (Καραγιώργος & Πετρίδης Α, 2006).

Η παροχή αριθμητικών στοιχείων μέσω της καταγραφής των λογαριασμών και της κατάρτισης οικονομικών καταστάσεων, μπορούν να απεικονίσουν το αποτέλεσμα της δραστηριότητας που έχει κάθε επιχείρηση. Με την χρήση των αριθμοδεικτών υπολογίζονται με ακρίβεια η αποδοτικότητα, η παραγωγικότητα, η ρευστότητα, και την κυκλοφοριακή ταχύτητα, μιας επιχείρησης, ώστε να μπορούν όλοι οι ενδιαφερόμενοι να κάνουν συγκρίσεις αποτελεσμάτων ανά χρήση, για να ελέγξουν την πορεία της επιχείρησης και ανά κλάδο για να προσδιορίσουν την θέση της σε σχέση με της υπόλοιπές επιχειρήσεις που δραστηριοποιούνται στον κλάδο (Μπάλλας και Χέβας, 2011) .

### 1.1.3. Σκοποί της λογιστικής επιστήμης

Λαμβάνοντας υπόψη τα παραπάνω, οι βασικότεροι σκοποί της λογιστικής επιστήμης είναι (Σταματόπουλος Γ, Σταματοπούλου Δ, και Σταματόπουλος Π, 2016 ):

- Ο προσδιορισμός της περιουσιακής κατάστασης της επιχείρησης, ανά χρονική περίοδο όποτε ζητηθεί.
- Η καταγραφή και παρακολούθηση των μεταβολών των λογαριασμών που απεικονίζουν την περιουσία της επιχείρησης με την χρήση λογιστικών μεθόδων, κατά είδος και αξία.
- Ο προσδιορισμός των οικονομικών αποτελεσμάτων (κέρδη, ζημίες) που προκύπτουν από την από την δράση της επιχείρησης.
- Η συγκέντρωση και η καταγραφή των λογαριασμών ανά διαχειριστική χρήση.
- Η διαφύλαξη αρχείων και στατιστικών δεδομένων που αφορούν την πορεία και την εξέλιξη της οικονομικής μονάδας.

### 1.1.4. Ιστορική Εξέλιξη της Λογιστικής Τυποποίησης στην Ελλάδα

Η ελεύθερη διακίνηση των εμπορευμάτων και των κεφαλαίων, και η ανάγκη επέκτασης των επιχειρήσεων, σε ξένες αγορές προκειμένου να αναπτύξουν τις δραστηριότητες τους προσδοκώντας ανάπτυξη και νέες πηγές χρηματοδότησης, οδήγησε στην ανάγκη εφαρμογής κοινών λογιστικών προτύπων. Η πρώτη προσπάθεια ως προς την οργάνωση των λογιστικών εργασιών των επιχειρήσεων στην Ελλάδα επιτεύχθηκε με τον νόμο 2190/1920 *«περί ανωνύμων εταιριών»* Το 1948 ακολούθησαν μεταρρυθμιστικές διατάξεις ως προς την καλύτερη εφαρμογή και οργάνωση της λογιστικής επιστήμης με την δημιουργία του *«Κώδικα Βιβλίων & Στοιχείων»*, νομοθέτημα που ρύθμιζε όλες τις οικονομικές σχέσεις των

επιτηδευματιών και καθόριζε τον τρόπο απεικόνισης των λογιστικών τους συναλλαγών. Το 1962 πρωτοεφαρμόστηκαν βάσει νομοθεσίας οι πρώτες τυποποιημένες οικονομικές καταστάσεις ισολογισμού και αποτελεσμάτων χρήσης (Νιφορόπουλος, 2016)

Το 1980 με το νόμο 1123 θεσπίζεται το *«Ελληνικό Γενικό Λογιστικό Σχέδιο»* που στηρίχθηκε στην φιλοσοφία του Γαλλικού Σχεδίου ως προς το σύστημα κανόνων που εφάρμοσε για την τυποποίηση των λογαριασμών, τις μεθόδους και τις αρχές αποτίμησης των περιουσιακών στοιχείων της επιχείρησης, καθώς και την τυποποιημένη μορφή σύνταξης, του πίνακα εκμετάλλευσης, των ισολογισμών, και των αποτελεσμάτων χρήσης. Το 2006 ενώ τηρείται το Ε.Γ.Λ.Σ. για να διευκολυνθούν οι ξένες επιχειρήσεις που επενδύουν στην ελληνική επικράτεια και οι ελληνικές που δραστηριοποιούνται στο εξωτερικό και είναι εισηγμένες στο χρηματιστήριο θεσπίζεται νόμος, να ακολουθείται για την σύνταξη των χρημα τοοικονομικών καταστάσεων η εφαρμογή των *«Διεθνών Λογιστικών Προτύπων»*. Τα Διεθνή Λογιστικά Πρότυπα είναι διεθνώς εφαρμοσμένες λογιστικές πρακτικές που έχουν θεσμοθετηθεί με την μορφή νόμων από ειδική επιτροπή που ονομάστηκε Διεθνές Συμβούλιο Λογιστικών Προτύπων το οποίο συστάθηκε το 2001. Συνεργάζεται με τις επιτροπές που συντάσσουν τα εθνικά λογιστικά πρότυπα με στόχο την σύγκλιση των λογιστικών διαδικασιών και των προτύπων σε όλο τον κόσμο (IASB, 2015).

Η εισαγωγή των μετοχών μιας επιχείρησης σε χρηματιστηριακές αγορές άλλων χωρών, δημιούργησαν την ανάγκη ελέγχου σε διεθνές επίπεδο με κοινό τρόπο απεικόνισης των χρηματοοικονομικών καταστάσεων των επιχειρήσεων σε διεθνή κλίμακα. Τα Διεθνή Λογιστικά Πρότυπα εφαρμόστηκαν αρχικά στην Ελλάδα στις ανώνυμες εταιρίες που ήταν εισηγμένες στο χρηματιστήριο ώστε να συμμορφωθούν στην κοινοτική οδηγία για ενιαία σύνταξη των χρηματοοικονομικών τους καταστάσεων των Ευρωπαϊκών Επιχειρήσεων. Στη χώρα μας σήμερα υπάγονται στα *«Διεθνή Λογιστικά Πρότυπα»* όλα τα πιστωτικά ιδρύματα, οι επιχειρήσεις δημοσίου, οι εισηγμένες στο χρηματιστήριο εταιρίες και όλες οι ασφαλιστικές εταιρίες. Επίσης εντάσσονται υποχρεωτικά, θυγατρικές εισηγμένων εταιριών στο χρηματιστήριο, όταν υπερβαίνουν το 5% των πωλήσεων, του ενεργητικού και του μέσου όρου των εργαζομένων (Καραγιώργος & Πετρίδης, 2006).

Με την υποχρεωτική εφαρμογή των Δ.Λ.Π., καθίσταται ευκολότερος ο έλεγχος και η σύγκριση των οικονομικών καταστάσεων των επιχειρήσεων που δραστηριοποιούνται στην Ελλάδα, με αντίστοιχες χρηματοοικονομικές καταστάσεις επιχειρήσεων που οι μετοχές τους διαπραγματεύονται στα χρηματιστήρια άλλων χωρών . Οι δυσκολίες του ισχύοντος θεσμικού πλαισίου που προέκυψαν ως προς την εφαρμογή των λογιστικών πρακτικών στις

ελληνικές επιχειρήσεις, οδηγήσαν στην απλούστευση του Κ.Β.Σ., που μετονομάστηκε σε *«Κώδικα Φορολογικής Απεικόνισης Συναλλαγών»*. Η οικονομική κρίση που έπληξε την Ελλάδα επέβαλε την επιτάχυνση των διαδικασιών υιοθέτησης νέων λογιστικών κανόνων που θα απλουστεύουν τον έλεγχο των ελληνικών δημοσιών επιχειρήσεων από τους δανειστές. Οι τεχνοκράτες που εκπροσωπούσαν τους δανειστές του Ελληνικού κράτους εντόπισαν δυσκολίες στην μορφή και το περιεχόμενο των λογιστικών κανόνων καθώς οι ιδιομορφίες του Κ.Β.Σ. δυσκόλευαν λογιστές και επιχειρήσεις και κατ' επέκταση όλη την οικονομία (Νεγκάκης & Ταχυνάκης, 2013).

Συνέπεια των παραπάνω ήταν στις 01/01/2014, να τεθεί σε ισχύ ο Κ.Φ.Α.Σ.. Στον νέο κώδικά υπάρχουν οργανωμένα και συγκεντρωμένα σε δεκατέσσερα άρθρα όλες οι προηγούμενες διατάξεις για το είδος και τρόπο τήρησης των λογιστικών βιβλίων, συμπεριλαμβανομένων και των μεταρρυθμίσεων για την λογιστική τυποποίηση των λογαριασμών βάση Ε.Γ.Λ.Σ.. Επίσης στον καινούργιο κώδικα περιλαμβάνονται και όλες οι ρυθμίσεις που αφορούν τις φορολογικές υποχρεώσεις των επιχειρήσεων έναντι του κράτους. Ωστόσο ο Κ.Φ.Α.Σ. και το Ε.Γ.Λ.Σ. δεν μπορούσαν να ενσωματώσουν με ουσιαστικό τρόπο τα Δ.Λ.Π. ώστε να είναι εφικτή η διεθνής σύγκριση των Ελληνικών επιχειρήσεων, και δεν ικανοποιούσαν τις απαιτήσεις των ενδιαφερομένων μερών ως καινοτόμα μεταρρύθμιση. Αυτός είναι και ο λόγος που στο δέκατο τέταρτο άρθρο του κώδικα, προβλέπεται η κατάργηση του και η συγκρότηση επιτροπής για την συγκρότηση νέου σχεδίου νόμου που θα περιλαμβάνει όλα τα νομοθετήματα για τις λογιστικές και φορολογικές υποχρεώσεις των επιχειρήσεων. Το νέο σχέδιο νόμου στο οποίο θα αναφερθούμε στην συνέχεια ονομάστηκε «*Ελληνικά Λογιστικά Πρότυπα»* τα οποία στηρίχθηκαν κατά μεγάλο βαθμό στα *«Διεθνή Λογιστικά Πρότυπα»* (Μπατσινίλας & Πατατούκας, 2015).

### 1.1.5. Οι Κυριότερες Μεταρρυθμίσεις του Ν4308/2014

Το 2013 ακαδημαϊκοί και στελέχη της δημόσιας διοίκησης, συμμετείχαν σε επιτροπή που συνέταξε το καινούργιο σχέδιο του νόμου, που ρυθμίζει όλες τις λογιστικές και φορολογικές

πρακτικές των επιχειρήσεων σύμφωνα με τις κοινοτικές οδηγίες. Ο τίτλος που δόθηκε στο νέο μεταρρυθμιστικό σχέδιο νόμου ήταν *«Ελληνικά Λογιστικά Πρότυπα».* Τα Ε.Λ.Π. αποτελούν ένα νομοθέτημα που συγκεντρώνονται όλοι οι λογιστικοί και φορολογικοί κανόνες της χώρας. Με τον Ν4308/2014 ενσωματώνονται πλήρως οι ρυθμίσεις που επιβάλει η κοινοτική οδηγία του 2013/34/ΕΕ, για βέλτιστες λογιστικές πρακτικές με διεθνή αποδοχή

ως προς την καταγραφή και την κωδικοποίηση των λογαριασμών και την σύνταξη των χρηματοοικονομικών καταστάσεων των επιχειρήσεων (Σταματόπουλος και συν., 2016).

Απλοποιείται ακόμη περισσότερο ο Κ.Φ.Α.Σ., με μεταρρυθμιστικές νομοθεσίες που ανταποκρίνονται στο σύνολο των επιχειρήσεων μειώνοντας το κόστος λειτουργίας και την γραφειοκρατία. Διασφαλίζεται έτσι, η δυνατότητα ουσιαστικών και φορολογικών ελέγχων ανά πάσα στιγμή σε σύντομο χρόνο. Αντιμετωπίζεται η λογιστική πολυνομία με την συγκέντρωση όλων των ρυθμίσεων στο νέο νομοθέτημα, διευκολύνοντας την εργασία των λογιστών. Εκσυγχρονίζεται η λογιστική τυποποίηση που εισήγαγε το Ελληνικό Λογιστικό Σχέδιο, και παρέχεται η δυνατότητα στις επιχειρήσεις να συνεχίζουν να εφαρμόζουν το υπάρχον σχέδιο λογαριασμών ακολουθώντας τους νέους κανόνες και νόμους ή να υιοθετήσουν το σχέδιο των λογαριασμών που συστήνει το νέο πλαίσιο του Ν4308/2014 (Σαμαράς, 2015).

Οι οικονομικές καταστάσεις των εταιριών που τηρούν διπλογραφικά βιβλία, δηλαδή (ο ισολογισμός, η κατάσταση αποτελεσμάτων χρήσης, η κατάσταση μεταβολών της καθαρής θέσης, το προσάρτημα και η κατάσταση χρηματοροών, συντάσσονται σύμφωνα τα Διεθνή Λογιστικά Πρότυπα. Έτσι γίνονται πλήρως κατανοητές από ξένους επενδυτές που θέλουν να επενδύσουν στην Ελλάδα γιατί, οι λογιστικές πρακτικές σύνταξης τους εναρμονίζονται σε διεθνείς κανόνες που είναι κοινοί για όλες τις επιχειρήσεις ανά την υφήλιο. Επίσης οι ελληνικές επιχειρήσεις που δραστηριοποιούνται στο εξωτερικό γίνονται πιο ευέλικτες διότι οι περισσότερες λογιστικές πρακτικές είναι κοινές (Σταματόπουλος και συν., 2015).

Οι κυριότερες μεταρρυθμίσεις του Ν 4308/2014 (ΦΕΚ Ά 251/ 24-11-2014) είναι:

- Καταργήθηκε το Ε.Γ.Λ.Σ., ο Κ.Φ.Α.Σ. και οι λογιστικές διατάξεις του Ν2190/1920 και στην θέση αυτών εισάγονται τα Ε.Λ.Π..
- Οι επιχειρήσεις μπορούσαν να χρησιμοποιούν το σχέδιο λογαριασμών που εφάρμοζαν έως της 31/12/2014 με την υποχρέωση να κάνουν τις απαραίτητες προσαρμογές και προσθήκες σύμφωνα με τις απαιτήσεις του νέου νόμου και τις ανάγκες τους.
- Υποχρεούνται να συντάσσουν τις χρηματοοικονομικές τους καταστάσεις, σύμφωνα με τα Δ.Λ.Π. εκτός των εισηγμένων εταιριών, και οι οργανισμοί του δημοσίου, οι ασφαλιστικές εταιρίες και οι πιστωτικοί οργανισμοί.
- Οι επιχειρήσεις χωρίζονται σε κατηγορίες ανάλογα με το καθαρό ύψος του κύκλου εργασιών που απεικονίζεται στον ισολογισμό της 31/12, με βάση το σύνολο του

ενεργητικού, και με το σύνολο των εργαζομένων που απασχολούν κατά την διάρκεια της φορολογικής περιόδου.

- Οι επιχειρήσεις έχουν την υποχρέωση να παρέχουν όποτε και όταν τους ζητηθεί από κρατικούς φορείς όλα τα δεδομένα του λογιστικού τους συστήματος με την μορφή αρχείων.
- Οι επιχειρήσεις υποχρεούνται να παρακολουθούν μέσω λογιστικού συστήματος σε λογιστική και φορολογική βάση τα στοιχεία της περιουσίας τους, τα στοιχεία εσόδων και τα εξόδων τους, και τα στοιχεία της καθαρής θέσης και του πραγματικού παθητικού τους.
- Τα αποθέματα των εταιριών πλέον παρακολουθούνται και η διακίνηση τους πρέπει να τεκμηριώνεται με την έκδοση του ανάλογου δικαιοδοτικού στοιχείου διακίνησης.
- Δεν ορίζεται τόπος τήρησης και φύλαξης των αρχείων και των στοιχείων των εταιριών κατά την τρέχουσα περίοδο αλλά διευκρινίζεται ότι η εταιρία είναι υπόχρεη να τα παρέχει σε περίπτωση ελέγχου όποτε της ζητηθεί.
- Στα τιμολόγια πώλησης και παροχής υπηρεσιών παρέχεται η δυνατότητα μη περιγραφής είδους η συνοπτικής περιγραφής υπηρεσίας, αν τα στοιχεία πλαισιώνονται και με άλλα συνοδευτικά έγγραφα π.χ. συμφωνητικά κ.α..
- Η ημερομηνία έκδοσης η ημερομηνία παράδοσης ή παροχής υπηρεσιών, το είδος πώλησης και η έκταση των υπηρεσιών πρέπει να αναγράφονται υποχρεωτικά στο ημερολόγιο. Πλέον πρέπει να καταχωρούνται βάση δικαιολογητικών δεδου λευμένες συναλλαγές που πραγματοποιήθηκαν και προέκυψαν κατά την διαχειριστική χρήση και όχι γεγονότα που προκύπτουν από ταμειακούς διακανονισμούς(Γκίκας & Παπαδάκη, 2012).
- Στις περιπτώσεις συνεχιζόμενης παροχής υπηρεσιών και αγαθών ή κατασκευής έργων το δικαιολογητικό πρέπει να εκδίδεται έως της 15$^{η}$ του επομένου μήνα και με την προϋπόθεση ότι μέρος της αμοιβής καθίσταται απαιτητό για τα παρεχόμενα αγαθά και υπηρεσίες.
- Οι χρηματοοικονομικές καταστάσεις θα πρέπει να συντάσσονται με βάση τις διατάξεις που ισχύουν στα Ε.Λ.Π. για την κατηγοριοποίηση μεγέθους των εταιριών, λαμβάνοντας υπόψη ως κριτήρια τον αριθμό των εργαζομένων πλήρους απασχόλησης, το σύνολο σε νομισματική αξία των περιουσιακών στοιχείων του ενεργητικού, και τον καθαρό κύκλο εργασιών ανά διαχειριστική χρήση. Αλλαγή

κατηγορίας μεγέθους μιας επιχείρησης, επιτυγχάνεται όταν για δύο συνεχόμενες χρήσεις αλλάζουν τα κριτήρια στο σύνολο τους (ΦΕΚ Α΄ 251/ 24-11-2014).

- Ο πίνακας διάθεσης αποτελεσμάτων στις μεγάλες και επιχειρήσεις που τηρούν διπλογραφική μέθοδο βιβλίων αντικαθίσταται, με την υποχρέωση σύνταξης κατάστασης μεταβολών καθαρής θέσης, με την κατάσταση των αποτελεσμάτων και το προσάρτημα. Οι μεγάλες επιχειρήσεις υποχρεούνται πλέον να συντάσσουν κατάσταση χρηματοροών.
- Στις χρηματοοικονομικές καταστάσεις τα διάφορα κονδύλια που παρουσιάζονται θα πρέπει να παρακολουθούνται λογιστικά λαμβάνοντας υπόψη την πραγματική αξία και όχι την τυπική αξία των συναλλαγών, με παράλληλη εξέταση και σε φορολογική βάση όλων των στοιχείων των συναλλαγών που απεικονίζονται ως κονδύλια σε αυτές. Επίσης δίνεται η δυνατότητα στις επιχειρήσεις που συντάσσουν χρηματο οικονομικές καταστάσεις με βάση τα Ε.Λ.Π. να συμβουλεύονται τα Δ.Λ.Π. ως προς την κατανόηση και την ερμηνεία των ρυθμίσεων του τρόπου κατάρτισης των καταστάσεων αρκεί οι ρυθμίσεις αυτές να είναι συμβατές με τον ισχύοντα νόμο(ΦΕΚ Α΄ 251/ 24-11-2014).
- Στην κατηγοριοποίηση των στοιχείων του ενεργητικού και του παθητικού και την παρουσίαση τους εισάγονται νέοι όροι όπως*: «ανακτήσιμη αξία», «αξία κτήσης», «εύλογη αξία».*
- Επίσης τα στοιχεία του ενεργητικού και του παθητικού θα πρέπει σύμφωνα με την νέα ρύθμιση να αναγνωρίζονται αρχικά στο κόστος, και κατόπιν να γίνεται επιμέτρηση των στοιχείων αυτών. Υπάρχουν σαφής οδηγίες ως προς των υπολογισμό αξιών των στοιχείων, π.χ. υπολογισμών απομείωσης, ανακτήσιμης αξίας, ρευστοποιήσιμης αξίας, και οδηγίες ως προς την προσαρμογή αξιών από απόσβεση κ.α. Για τον υπολογισμό της παρούσας αξίας, ακολουθούνται οι ρυθμίσεις και οι λογιστικές πρακτικές που ίσχυαν το 2014 στο Ε.Γ.Λ.Σ.
- Εισάγεται η έννοια του δεδολευμένου ως προς την αναγνώριση εσόδων χρήσεων και διευκρινίζεται ο χρόνος αναγνώρισης εσόδων με νομοθετικές διατάξεις για έσοδα χρήσης παγίων στοιχείων από τρίτους, για έσοδα από τόκους, μερίσματα και δικαιώματα, καθώς και έσοδα παροχής υπηρεσιών εταιριών και εισάγονται ειδικές ρυθμίσεις για τα έσοδα των κατασκευαστικών εταιριών.
- Με νομοθετικές ρυθμίσεις για τις πολύ μικρές εταιρίες υπάρχουν απαλλαγές και απλουστεύσεις. Επίσης ορίζονται νέοι κανόνες για την σύνταξη και την παρουσίαση

των ενοποιημένων οικονομικών καταστάσεων. Ισχύουν επιπλέον και απλοποιήσεις για τις μεγάλες και μεσαίες εταιρίες, κατά την πρώτη εφαρμογή του ισχύοντος νόμου που εξυπηρετούν την ομαλή μετάβαση των επιχειρήσεων στην ισχύουσα νομοθεσία(ΦΕΚ Α΄ 251/ 24-11-2014).

- Με νομοθετικές ρυθμίσεις που περιλαμβάνονται στο 3ο άρθρο των Ε.Λ.Π. όπου αναφέρονται όλες οι οδηγίες ως προς τον τρόπο τήρησης των αρχείων μέσω λογιστικού συστήματος Τα *«λογιστικά στοιχεία»* τα *«λογιστικά αρχεία»* και το *«λογιστικό σύστημα»* εισάγονται ως νέες έννοιες, που περιλαμβάνουν άρθρα που αντικαθιστούν τους όρους *« τήρηση βιβλίων και στοιχείων»,* καθώς οι περισσότερες επιχειρήσεις και τα λογιστικά γραφεία έχουν μηχανογραφημένο σύστημα λογιστικής παρακολούθησης των περιουσιακών στοιχείων και κατάρτισης των χρηματο οικονομικών τους καταστάσεων και αποτελεσμάτων χρήσης (Δημητράς & Βρέντζου, 2015) .
- Τα ηλεκτρονικά συστήματα πρέπει να συνδέονται παράλληλα και με την φορολογική βάση δεδομένων, ώστε να ενημερώνονται ταυτόχρονα και να υποβάλλονται εμπρόθεσμα τα αντίστοιχα έγγραφα που καλύπτουν τις φορολογικές της υποχρεώσεις(ΦΕΚ Α΄ 251/ 24-11-2014).
- Η διοίκηση της εταιρίας σύμφωνα με το άρθρο έχει την πλήρη ευθύνη, για την τήρηση αξιόπιστου λογιστικού συστήματος και των κατάλληλων λογιστικών αρχείων και στοιχείων, και την πλήρη καταγραφή των λογαριασμών σύμφωνα με την κωδικοποίηση που ορίζουν τα Ε.Λ.Π.. Το λογιστικό σύστημα θα πρέπει να εξασφαλίζει την αλληλουλουχία των λογιστικών γεγονότων, και την διαφάνεια και την πληρότητα όλων των λογιστικών αρχείων, που υποστηρίζουν την σύνταξη των χρηματοοικονομικών καταστάσεων καθώς και να περιέχει όλες τις πληροφορίες που αποδεικνύουν την αξιοπιστία και την καταλληλότητα του (Φίλος, 2003).

Σύμφωνα με τις κυριότερες μεταρρυθμίσεις που αναφέρθηκαν παραπάνω και πλαισιώνουν τα νομοθετήματα που περιλαμβάνουν τα Ε.Λ.Π., η ηλεκτρονική μηχανοργάνωση των λογιστηρίων των επιχειρήσεων αλλά και των λογιστικών γραφείων αποτελεί προϋπόθεση για την εφαρμογή τους. Με την εισαγωγή της ηλεκτρονικής μηχανογράφησης διευκολύνεται η σωστή επεξεργασία και διεκπεραίωση των λογιστικών πληροφοριών και παράλληλα παρέχονται άμεσα και έγκαιρα στον ενδιαφερόμενο οι κατάλληλες οικονομικές πληροφορίες (Πρέζας & Τσουράπης, 2017).

Στην ενότητα που ακολουθεί περιγράφεται η έννοια της μηχανογραφημένης λογιστικής και η σημαντικότητα των λογιστικών πληροφοριακών συστημάτων στις εργασίες ενός σύγχρονου λογιστηρίου. Παρουσιάζονται επίσης οι λόγοι που οδήγησαν στην αναγκαιότητα της χρήσης τους. Ακολουθεί μια σύντομη περιγραφή της εξέλιξης των Λογιστικών Πληροφοριακών Συστημάτων, και αναλύονται οι σκοποί και η σπουδαιότητα τους στην αποτελεσματικότητα των ελληνικών επιχειρήσεων

### 1.1.6. Μηχανογραφημένη Λογιστική Παρακολούθηση

Η εξέλιξη της πληροφορικής και η πολυπλοκότητα των εργασιών της λογιστικής επιστήμης επιβάλαν την χρήση των νέων τεχνολογιών σε όλες τις εργασίες ενός συγχρόνου λογιστηρίου. Η μηχανογραφημένη λογιστική θεωρείται απαραίτητη τα τελευταία χρόνια για την σωστή οργάνωση των λογιστικών εργασιών γιατί επεξεργάζεται και αυτοματοποιεί μεγάλο όγκο δεδομένων. Σαν έννοια η μηχανογραφημένη λογιστική μπορεί να θεωρηθεί ότι είναι ο κλάδος που ασχολείται με την καταγραφή, την επεξεργασία και την οργάνωση όλων των λογιστικών εργασιών, με την χρήση ηλεκτρονικών υπολογιστών συμπεριλαμβανομένου και του ανάλογου λογισμικού προγράμματος που είναι προσαρμοσμένο στις ανάγκες και την πολυπλοκότητα των λογιστικών εργασιών μιας επιχείρησης ή ενός λογιστικού γραφείου (Καραγιώργος & Πετρίδης, 2006).

Η ηλεκτρονική μηχανογράφηση στην καθημερινότητα των εργασιών μιας επιχείρησης αποτελεί βασικό εργαλείο ως προς την εύρυθμη λειτουργία των υπηρεσιών της γιατί, παρέχει μέσω των αρχείων της την δυνατότητα ουσιαστικής και άμεσης πληροφόρησης. Η μηχανογραφημένη λογιστική, με την χρήση του κατάλληλου λογισμικού προγράμματος προσαρμοσμένο σε εφαρμογές που καλύπτουν την δράση και τις ανάγκες των επιχειρήσεων απλουστεύει, και επεξεργάζεται με ακρίβεια όλα τα λογιστικά γεγονότα των οικονομικών μονάδων, και ταυτόχρονα συνδέει αυτόματα και ενημερώνει όλα τα βιβλία δίνοντας ανά πάσα στιγμή γρήγορα και εύκολα όλες τις απαραίτητες πληροφορίες σε όλους τους χρήστες (Εμμανουηλίδης, 2007 ) .

Οι σύγχρονες επιχειρήσεις και τα λογιστικά γραφεία στις μέρες μας, προκειμένου να ανταπεξέρθουν με επιτυχία και να επιβιώσουν στο ανταγωνιστικό και απαιτητικό περιβάλλον εργασίας, που επιβάλει την ταχύτητα των διαδικασιών, για την άμεση πληροφόρηση, την ορθή επεξεργασία των δεδομένων για την ποιοτική συλλογή πληροφοριών, θα πρέπει να επενδύσουν για τις λογιστικές εργασίες παράλληλα με την εκπαίδευση του ανθρώπινου δυναμικού τους, και στην σύγχρονη ηλεκτρονική τεχνολογία

που προσφέρουν τα σύγχρονα λογιστικά πληροφοριακά συστήματα (Γιαννακόπουλος και Παπουτσής, 2000).

Τα πληροφοριακά συστήματα ως ηλεκτρονικά κατασκευάσματα του ανθρώπου, αποτελούν ένα από τα σημαντικότερα εργαλεία της ανάπτυξης της επιχειρηματικότητας. Τα πληροφοριακά συστήματα είναι μια τεχνολογική εφαρμογή πληροφορικής, που εισάγει και επεξεργάζεται δεδομένα και παράγει ποιοτικά αποτελέσματα που αποθηκεύονται σε αρχεία για την ενημέρωση των ενδιαφερομένων, εντός και εκτός της επιχείρησης. Τα δεδομένα μπορούν να αποστέλλονται και σε άλλο πληροφοριακό σύστημα για εμπλουτισμό των αρχείων του, με την χρήση επιμέρους εφαρμογών που έχουν σαν στόχο την ικανοποίηση των πληροφοριακών αναγκών της συγκεκριμένης ομάδας χρηστών (Γιαννακόπουλος και Παπουτσής, 2000).

Για την λειτουργία του λογιστικού πληροφοριακού συστήματος μιας επιχείρησης συμμετέχουν άνθρωποι και ηλεκτρονικοί υπολογιστές, που εφαρμόζουν διαδικασίες, και προγράμματα ρυθμισμένα κατά βάση στην ισχύουσα νομοθεσία, με την προσθήκη κατάλληλων εφαρμογών. Ο συνδυασμός των παραπάνω παράγει, φυλάσσει, διακινεί επεξεργάζεται, μετασχηματίζει, αποθηκεύει και μεταφέρει πληροφορίες, σε όλες τις οργανωτικές μονάδες της επιχείρησης, μέσω λογισμικών υποσυστημάτων τα οποία συνδέονται μεταξύ τους, για την σωστή πληροφόρηση και την εύρυθμη λειτουργία όλων των επιμέρους μονάδων του οργανισμού, και την επίτευξη των κοινών στόχων (Καραγιώργος & Πετρίδης, 2006).

Οι κώδικες που περιλαμβάνουν τα Ε.Λ.Π., αποσκοπούν στην διασφάλιση της εύρυθμης λειτουργίας της επιχείρησης, και στην βελτίωση της αποτελεσματικότητας της, καθώς και την εξασφάλιση των δικαιωμάτων όλων των εμπλεκομένων με αυτήν. Οι λειτουργίες των λογιστικών πληρο φοριακών συστημάτων που αναφέρονται στην ενότητα που ακολουθεί εξυπηρετούν πλήρως τις αρχές της εταιρικής διακυβέρνησης (Τριανταφυλλίδης, 2017).

### 1.1.7. Οι Λειτουργίες και οι Σκοποί των Λογιστικών Πληροφοριακών Συστημάτων.

Ο στόχος ενός λογιστικού πληροφοριακού συστήματος είναι η παρακολούθηση της νομισματικής αξίας των οικονομικών δραστηριοτήτων της επιχείρησης, που επιτυγχάνεται με την συλλογή και την επεξεργασία των δεδομένων της, με εξειδικευμένες διαδικασίες που βασίζονται στην χρήση προγραμμάτων, που συλλαμβάνουν και ελέγχουν τα λογιστικά δεδομένα.

Ένα λογιστικό πληροφοριακό σύστημα π.χ. δέχεται στοιχεία εισροών δεδομένων που προέρχονται από τις συναλλαγές και τους προϋπολογισμούς τα οποία είναι εκφρασμένα σε

χρηματική αξία. Αυτά τα δεδομένα ελέγχονται, και με τις κατάλληλες λογιστικές εφαρμογές, μετατρέπονται σε ποσοτικοποιημένες λογιστικές πληροφορίες οι οποίες, συγκεντρώνονται σε αναφορές που δίνουν χρήσιμες πληροφορίες για την πορεία της επιχείρησης. Τέτοιες λογιστικές πληροφορίες, εμπεριέχουν οι οικονομικές καταστάσεις και οι διάφορες εκθέσεις της επιχείρησης (Γιαννακόπουλος και Παπουτσής, 2000).

Οι πληροφορίες αυτές δίνουν απαντήσεις για την οικονομική κατάσταση της επιχείρησης, το σύνολο των ιδίων και ξένων κεφαλαίων, την αποδοτικότητα της, το ύψος των διανεμηθέντων κερδών, την αξία των μέσων δράσης της, τις επενδύσεις σε καινοτομία και έρευνα, κ.α., που χρησιμεύουν στην διαδικασία λήψης των σωστών αποφάσεων για την επιχείρηση και την χάραξη της στρατηγικής της πορείας (Scorte και συν., 2009).

Ένα από τα χαρακτηριστικά των λογιστικών πληροφοριών που παρέχουν τα λογιστικά πληροφοριακά συστήματα, είναι η συνάφεια των λογιστικών γεγονότων. Θα πρέπει δηλαδή να συσχετίζονται οι προβλέψεις μελλοντικών γεγονότων, με τα γεγονότα που έχουν συμβεί. Η συνάφεια δίνει αξία στην πληροφορία γιατί, η πληροφορία του παρελθόντος αποτελεί προϋπόθεση για την πρόβλεψη του μέλλοντος. Ακόμη οι συναφείς πληροφορίες θα πρέπει να είναι επίκαιρες. Δηλαδή να είναι διαθέσιμες στους χρήστες όταν είναι ικανές να επηρεάσουν τις αποφάσεις τους (Calaos & Calaos, 2012).

Τα λογιστικά γεγονότα θα πρέπει επίσης να είναι αξιόπιστα και απαλλαγμένα από σφάλματα, και μεροληψίες. Επίσης η ποιότητα, η ποικιλομορφία και η σαφήνεια, που χαρακτηρίζει τις λογιστικές πληροφορίες, διευκολύνουν την σύγκριση μεταξύ αυτών σε διαφορετικές χρονικές περιόδους, και την αξιολόγηση τους για την διεξαγωγή συμπερασμάτων ως προς την απόδοση της αποτελεσματικότητας της επιχείρησης, ανά χρονική περίοδο και ως προς την θέση της σε σχέση με τον κλάδο (Calaos & Calaos, 2012).

Η συνοχή των λογιστικών γεγονότων και η σταθερότητα των λογιστικών μεθόδων μέτρησης αξιών επίσης, αποτελεί προαπαιτούμενο για την σωστή αξιολόγηση της οικονομικής κατάστασης της επιχείρησης. Οι λογιστικές πληροφορίες θα πρέπει να παρουσιάζονται με απλότητα και σαφήνεια, ώστε να είναι πλήρως κατανοήσιμες από τους εσωτερικούς χρήστες (επιχειρηματίες, εργαζόμενοι, μέτοχοι, διαχειριστές), και εξωτερικούς χρήστες (πελάτες, προμηθευτές, πιστωτικούς οργανισμούς, τοπική κοινωνία) του οργανισμού (Κονταρίδου, 2010).

Οι ανάγκες των επιχειρήσεων ως προς την ποιοτικότερη τήρηση και καταγραφή των οικονομικών γεγονότων τους, καλύφθηκαν από την ανάπτυξη της τεχνολογίας και την εξέλιξη των λογιστικών πληροφοριακών συστημάτων. Με την πάροδο του χρόνου η

τεχνολογική εξέλιξη δημιούργησε πληροφοριακά συστήματα, που διασφαλίζουν την έγκαιρη και ασφαλή τήρηση των φορολογικών και νομοθετικών διατάξεων, χωρίς σφάλματα και παρατυπίες, ως προς την πιστότητα όλων των οικονομικών πράξεων της επιχείρησης, για να εξυπηρετούν απόλυτα τις συνεχώς μεταβαλλόμενες ανάγκες της λογιστικής επιστήμης. Στην ενότητα που ακολουθεί θα αναφερθούμε στην ιστορική εξέλιξη των Λ.Π.Σ., και στα κυριότερα Λ.Π.Σ., που εφαρμόστηκαν και επέδρασσαν θετικά στην εξέλιξη της λογιστικής επιστήμης.

### 1.1.8. Ιστορική Εξέλιξη Των Λογιστικών Πληροφοριακών Συστημάτων

Το πρώτο λογιστικό φύλλο κατασκευάστηκε από την Apple το 1970 για τον υπολογιστή Apple II, και αποτέλεσε επανάσταση στον τρόπο της λογιστικής παρακολούθησης των λογαριασμών. Στο τέλος της δεκαετίας του 1980, η Microsoft εκδίδει το Excel για τα Windows. Το Excel περιλαμβανόταν στο πακέτο εφαρμογών γραφείου Microsoft Office (Βασιλακόπουλος & Χρυσικόπουλος, 1990).

Η αλματώδη τεχνολογική εξέλιξη τον 20$^{ο}$ αιώνα, και η αλλαγή του τρόπου ζωής των ανθρώπων, αλλάζει και τον τρόπο σκέψης τους ως προς την χρήση των Η/Υ. Οι ανάγκες των ανθρώπων αυξάνονται και ταυτόχρονα, η τεχνολογία προσαρμόζεται σε καινοτόμες έρευνες που θα ικανοποιήσουν όσο το δυνατόν περισσότερες ανθρώπινες ανάγκες. Ο επιχειρηματικό κόσμος πλέον στηρίζεται στην εφαρμογή σύγχρονων λογισμικών πληροφορικής, που είναι ευέλικτα και μπορούν να δεχτούν αλλαγές. Μπορούν να προσαρμόζονται με τα νέα δεδομένα ανάλογα με τους ισχύοντες νόμους και τις ανάγκες της εκάστοτε αγοράς. Τα τελευταία χρόνια η αλματώδη ανάπτυξη της τεχνολογίας είχε ως αποτέλεσμα την δημιουργία διάφορων τύπων Λ.Π.Σ. που καλύπτουν όλες τις ανάγκες του επιχειρησιακού κόσμου. Τα συστήματα MANUAL αποτελούν την παραδοσιακή μορφή των Λ.Π.Σ. και χρησιμοποιούνται σπάνια στις μέρες μας (Βασιλακόπουλος & Χρυσικόπουλος, 1990).

Τα συστήματα αυτά χρησιμοποιούνται πλέον για εκπαιδευτικούς λόγους, και εξυπηρετούν για να δείξουν την κατανόηση της λογιστικής διαδικασίας που ακολουθείτε όταν προκύψει μια συναλλαγή. Ακολούθησαν τα συστήματα FLAT FILE, τα οποία εφαρμόστηκαν για την παρακολούθηση των λογιστικών εργασιών στις περισσότερες επιχειρήσεις από το 1960 έως το 1980 και χρησιμοποιούνται ακόμη και σήμερα από τις πολύ μικρές επιχειρήσεις (Γιαννακόπουλος & Παπουτσής, 2000).

Στα συστήματα FLAT FILE, υπάρχει μόνο ένα αρχείο δεδομένων που το χειρίζεται μόνο ένας χρήστης. Όταν περισσότεροι χρήστες χρειαστούν τα ίδια δεδομένα για διαφορετικό

σκοπό, δεν μπορούν να τα χρησιμοποιήσουν παράλληλα με τον χρήστη που τα διαθέτει. Θα πρέπει να τα αποκτήσουν χωριστά και να τα προσαρμόσουν με βάση τον σκοπό τους. Τα προβλήματα πρόσβασης στα δεδομένα της επιχείρησης, από πολλούς χρήστες για την εξυπηρέτηση πολλών και διαφορετικών σκοπών, λύθηκαν όταν ανακαλύφθηκε *το «Λογισμικό Σύστημα Διαχείρισης Δεδομένων»* όπου επιτρέπει όλους τους πιστοποιημένους χρήστες να αντλήσουν δεδομένα από πολλές διαφορετικές πηγές, μέσα στον οργανισμό (Γιαννακόπουλος & Παπουτσής, 2000).

Το μοντέλο REA, που δημιουργήθηκε το 1982 περιλαμβάνει την καταγραφή όλων των επιχειρησιακών και οικονομικών γεγονότων που επηρεάζουν τους πόρους του οργανισμού. Είναι δηλαδή ένα σύστημα βάσης δεδομένων όπου, το κάθε γεγονός αντιστοιχεί και επηρεάζει μόνο ένα πόρο της επιχείρησης, αλλά μπορεί σαν πληροφορία να σχετίζεται διαφορετικούς παράγοντες της επιχείρησης π.χ. το τιμολόγιο πώλησης, επηρεάζει ως πόρο τα αποθέματα, και ως παράγοντες αφορά των διευθυντή πωλήσεων, τον ταμεία, τον πελάτη κ.α.. Η καθημερινή καταγραφή γεγονότων αποτελεί προϋπόθεση για την άρτια λειτουργία του συστήματος (Γιαννακόπουλος & Παπουτσής, 2000).

Το σύστημα REA έχει εφαρμογή σε πολλά λογιστήρια επιχειρήσεων σήμερα. Η εξέλιξη του REA είναι τα συστήματα ERP, τα οποία αποτελούν ένα λογισμικό που συνδέει πολλά υποσυστήματα από όλες τις λειτουργικές περιοχές της επιχείρησης, μέσω ηλεκτρονικών εφαρμογών και ενσωματώνει στο σύνολο του πληροφορίες από όλη την έκταση της, οι οποίες είναι προσβάσιμες σε πραγματικό χρόνο από όλους τους χρήστες. Τα συστήματα ERP θεωρούνται τα αποτελεσματικότερα όλων όσων προαναφέραμε διότι συντονίζουν τις πληροφορίες που προκύπτουν από τις διαφορές λειτουργικές περιοχές της, και βοηθούν τους χρήστες και την διοίκηση να διαχειρίζονται αποτελεσματικά τις επιχειρηματικές τους δραστηριότητες (Παναγοπούλου, 2012).

Οι Ελληνικές επιχειρήσεις όφειλαν να ακολουθήσουν τους ρυθμούς της παγκόσμιας αγοράς που χαρακτηρίζονται από συνεχόμενες αλλαγές για να ανταπεξέρθουν στον υψηλό ανταγωνισμό και στις αυξανόμενες προσδοκίες των πελατών τους . Εφάρμοσαν πρότυπα, που επιβάλουν την εταιρική διακυβέρνηση σύμφωνα με την κοινοτική οδηγία και εξασφαλίζουν την διαφάνεια των λογιστικών εργασιών και την αξιοπιστία των οικονομικών τους αποτελεσμάτων, εξασφαλίζοντας την ποιότητα του εσωτερικού τους ελέγχου, και τα συμφέροντα όλων των εμπλεκομένων με αυτήν( Thornton, 2005).

Στο κεφάλαιο που ακολουθεί, γίνεται μια προσπάθεια σύντομης ανασκόπησης των ερευνών της Ελληνικής και Ξένης βιβλιογραφίας, που ασχολήθηκαν με της επιπτώσεις της

εφαρμογής των Ε.Λ.Π. και των Δ.Λ.Π.. Παρουσιάζονται οι προβληματισμοί και τα ευρήματα των σημαντικότερων ερευνών, που μας οδήγησαν στο ενδιαφέρον για το θέμα και την διάθεση να πραγματοποιηθεί η εμπειρική ποσοτική έρευνα που παρουσιάζεται στην παρούσα διπλωματική εργασία.

# 2ο Κεφάλαιο

## 2. Ανασκόπηση Ερευνών

### 2.1. Ανασκόπηση των Ερευνών της Ελληνικής και Ξένης Βιβλιογραφίας.

Η αποτελεσματικότητα της εφαρμογής των Ε.Λ.Π. στις ελληνικές επιχειρήσεις, έχει απασχολήσει κατά καιρούς διάφορους ερευνητές. Αρκετοί έχουν πραγματοποιήσει σημαντικές έρευνες, ως προς την διερεύνηση της ποιότητας, και της αποτελεσματικότητας των εφαρμογών τους των Ε.Λ.Π. και τις επιπτώσεις που επέφεραν στην οργάνωση των λογιστικών εργασιών των επιχειρήσεων.

Η έρευνα των Αχείλα, Αλεξανδρίδου και Μαρκόπουλου (2015) είχε σαν σκοπό να αναδείξει τις επιπτώσεις της μετάβασης από τον παλιό νομοθετικό καθεστώς στα Ε.Λ.Π. Τα αποτελέσματα της έρευνας έδειξαν ότι ο νέος νόμος, εισήγαγε αλλαγές που δεν κάλυψαν εξ ολοκλήρου τις ανάγκες της λογιστικής επιστήμης και τις προσδοκίες του επιχειρηματικού κόσμου για απλοποίηση των διαδικασιών των λογιστικών εργασιών. Τα δεδομένα της έρευνας έδειξαν ότι, οι λογιστές και τα στελέχη των επιχειρήσεων δεν ικανοποιήθηκαν από τις νέες ρυθμίσεις, και δεν τις βρήκαν τόσο καινοτόμες και μεταρρυθμιστικές.

Διαπιστώθηκε ότι, παρόλο που έγιναν σημαντικές αλλαγές με την εφαρμογή τους, δεν εξαλείφθηκε πλήρως η γραφειοκρατία. Μάλιστα σύμφωνα με τις απαντήσεις που συλλέξαν, διαφάνηκε ότι στην αρχή της εφαρμογής των Ε.Λ.Π. οι επιχειρήσεις, επωμίστηκαν με περαιτέρω γραφειοκρατικές διαδικασίες που δυσκόλευαν το έργο τους. Επίσης η έρευνα έδειξε ότι δεν προχώρησε αρκετά η απλοποίηση των ετήσιων και των ενοποιημένων οικονομικών καταστάσεων και δεν τηρήθηκαν στην αρχή εξολοκλήρου οι διαδικασίες ενημέρωσης τους στις εισηγμένες σύμφωνα με την κοινωνική οδηγία του 2013/34/ΕΕ.

Σύμφωνα με τα δεδομένα της έρευνας οι νέες ρυθμίσεις δεν ικανοποίησαν τα ενδιαφερόμενα μέρη, γιατί θεσμοθετήθηκαν από τις εκάστοτε κυβερνήσεις βάση πλειοψηφίας για να εξυπηρετήσουν τις ανάγκες τους, χωρίς να δίνεται δυνατότητα συμμετοχής των εκπροσώπων τους, στην εθνική διαβούλευση για τον καθορισμό των Ε.Λ.Π. Ένα υψηλό ποσοστό του δείγματος διαφώνησε, επειδή δεν ακολουθήθηκαν τα Δ.Λ.Π. τα οποία έχουν θεσμοθετηθεί από το Συμβούλιο Διεθνών Λογιστικών Προτύπων (IASB). Επιπλέον τα αποτελέσματα της έρευνας έδειξαν ότι δεν διαφοροποιήθηκαν ούτε στο ελάχιστο οι διαδικασίες, που αφορούν τον τρόπο τήρησης βιβλίων σε σχέση με τους νόμους που προϋπήρχαν ώστε να απλουστευθούν οι διαδικασίες, και να μειωθούν οι χρόνοι των λογιστικών εργασιών (Αχείλας και συν., 2015) .

Αντίθετα οι μικρές επιχειρήσεις, οι οποίες αποτελούν και το μεγαλύτερο ποσοστό στην Ελλάδα, επωμίστηκαν τα υψηλά κόστη της διαχείρισης των αρχείων όλων των συναλλαγών, και των οικονομικών καταστάσεων τους, με επιπλέον διοικητικό φόρτο και λογιστικές εργασίες. Τα προβλήματα αυτά σύμφωνα με την έρευνα θα μπορούσαν να αποφευχθούν, αν λαμβάνονταν υπόψη από τους κρατικούς φορείς, οι δυσκολίες που θα προκύπταν κατά την εφαρμογή των προτύπων, και προγραμματιζόταν μέτρα και περαιτέρω οδηγίες, καθώς και ενημέρωση και εκπαίδευση των λογιστών, πριν την εφαρμογή τους, ώστε να διευκολυνθούν οι λογιστικές - πρακτικές και να μειωθεί το λειτουργικό κόστος των επιχειρήσεων ( Αχείλας και συν., 2015).

Εξαιρετικό ενδιαφέρον παρουσίασαν και οι έρευνες που ασχολήθηκαν με τα πλεονεκτήματα και τα μειονεκτήματα της εφαρμογής των Ε.Λ.Π. Αξιοσημείωτες είναι οι έρευνες των ( Δαλιάνη & Δεληγιάννη, 2014 · Καρακίτσου, 2015 · Πετράκη, 2015 ) στις οποίες καταγράφονται οι δηλώσεις των λογιστών σχετικά με τα πλεονεκτήματα και τα μειονεκτήματα που προέκυψαν από την εφαρμογή των προτύπων. Συγκεκριμένα όλες οι έρευνες αναφέρουν ότι ο καινούργιος νόμος αλλάζει τις λογιστικές πρακτικές στο σύνολο των ελληνικών επιχειρήσεων.

Τα δεδομένα των ερευνών έδειξαν, ότι με την εφαρμογή των Ε.Λ.Π., αντιμετωπίζεται η λογιστική πολυνομία, γιατί υπάρχει πλέον ένας ολοκληρωμένος κώδικας όλων των διαδικασιών και των οικονομικών όρων της λογιστικής επιστήμης. Ο νέος κώδικας αποτελεί υποσύνολο των Δ.Λ.Π., γιατί ακολουθεί την διεθνή λογιστική πρακτική. Οι έρευνες έδειξαν ότι με την εφαρμογή του δίνεται η δυνατότητα στις ελληνικές επιχειρήσεις να γίνουν πιο ευέλικτες και ανταγωνιστικές σε εθνικό αλλά και σε παγκόσμιο επίπεδο (Δαλιάνης & Δεληγιάννη, 2014).

Επιπλέον οι έρευνες συγκλίνουν στο συμπέρασμα ότι με την εφαρμογή των Ε.Λ.Π., οι λογιστικές εργασίες παρουσιάζουν συνοχή και αποτελεσματικότητα γιατί, δίνεται τέλος στην ασάφεια ως προς την ερμηνεία των οικονομικών όρων που παρουσίαζε το προηγούμενο σύστημα λογιστικών και φορολογικών κανόνων. Με τους νέους κανόνες τήρησης, καταργείται η γραφειοκρατία και διασφαλίζεται σε μεγάλο βαθμό η δυνατότητα αξιόπιστων ελέγχων (Καρακίτσου, 2015 · Πετράκη, 2015).

Οι οικονομικές καταστάσεις των επιχειρήσεων παρουσιάζουν μεγαλύτερη ακρίβεια και αξιοπιστία γιατί η σύνταξη τους στηρίζεται σε ένα ολοκληρωμένο σύνολο λογιστικών προτύπων για κάθε λογιστική εργασία, οι οποία συνδέεται με τις επόμενες. Έτσι υπάρχει συνέχεια και συνέπεια των λογιστικών γεγονότων, και αποφεύγονται οι ασάφειες και οι

αντιθέσεις. Τα Διεθνή Πρότυπα Χρηματοοικονομικής Αναφοράς, είναι πλέον το αποδεκτό μέσο στην σύνταξη και παρουσίαση των οικονομικών καταστάσεων των εισηγμένων ελληνικών επιχειρήσεων, οι οποίες έγιναν πιο ανταγωνιστικές και εξωστρεφείς στις διεθνής αγορές ( Καρακίτσου 2015 · Πετράκης 2015 ). Τα νέα πρότυπα αποτελούν σημείο αναφοράς των ελληνικών εισηγμένων επιχειρήσεων γιατί, υιοθετούν λογιστικούς κανόνες και διαδικασίες, που είναι ευθυγραμμισμένοι με την διεθνή λογιστική πολιτική που έχει ως βάση την εταιρική διακυβέρνηση (Δαλιάνη & Δεληγιάννη, 2015· Thornton, 2005).

Μια ακόμη έρευνα των Μπατσινίλα και Πατατούκα (2015) μελέτησε τα αποτελέσματα της εφαρμογής των Ε.Λ.Π.. Τα αποτελέσματα της έρευνας συγκλίνουν με τις προαναφερθείσες έρευνες ως προς την θετική επίδραση της εφαρμογής των Ε.Λ.Π. στην αποτελεσματικότητα των ελληνικών επιχειρήσεων. Συγκεκριμένα διαπιστώθηκε ότι, ο ομοιόμορφος τρόπος καταγραφής των λογιστικών γεγονότων, αυξάνει την ποιότητα των λογιστικών εργασιών και περιορίζει με την τυποποίηση των λογαριασμών και των μεθόδων, την γραφειοκρατία. Με την χρήση των προτύπων, υπάρχει ακριβής απεικόνιση των περιουσιακών στοιχείων των οικονομικών μονάδων στις ετήσιες καταστάσεις τους και ακριβή εκτίμηση της πιστοληπτικής ικανότητας τους από τους ενδιαφερόμενους (Μπατσινίλας και Παπατούκας, 2015).

Οι λογιστικές πρακτικές στις χρηματοοικονομικές καταστάσεις διαπιστώθηκε ότι, συγκλίνουν με τις διεθνείς πρακτικές και είναι κατανοητές από τους υποψήφιους επενδυτές. Επίσης διευκολύνονται λόγω της συνοχής των λογιστικών γεγονότων πάσης φύσεως έλεγχοι σε όλες τις λογιστικές εργασίες των επιχειρήσεων (Μπατσινίλας και Παπατούκας, 2015).

Οι απαντήσεις του δείγματος έδειξαν ότι, με την εφαρμογή των προτύπων επιτυγχάνεται η αύξηση της παραγωγικότητας των ελληνικών επιχειρήσεων και η άντληση αξιόπιστων πληροφοριών στο σύνολο της οικονομικής μονάδας σε πραγματικούς χρόνους. Επίσης το μεγαλύτερο ποσοστό συμφώνησε στον εκσυγχρονισμό του μηχανογραφικού συστήματος των λογιστηρίων, και στη διεύρυνση της ηλεκτρονικής μηχανογράφησης ακόμη και στις μικρότερες επιχειρήσεις και τα λογιστικά γραφεία, καθώς και την συστηματική εκπαίδευση στις νέες λογιστικές μεταρρυθμιστικές πρακτικές.

Ένα βασικό μειονέκτημα που ανέδειξε η προαναφερθείσα έρευνα είναι ότι, η ενσωμάτωση ενός λογισμικού πληροφοριακού συστήματος απαιτεί υψηλά κόστη, και μεγάλο διάστημα προσαρμογής και επανεκτίμησης της λογιστικής διαχείρισης στο νέο σύστημα. Επίσης τα δεδομένα της έρευνας έδειξαν ότι, οι ελληνικές επιχειρήσεις στην πλειοψηφία τους, φάνηκε ότι, είχαν στασιμότητα ως προς τον εκσυγχρονισμό των

λογιστικών τους προγραμμάτων καθώς επιδίωκαν κατά καιρούς, μικρές τροποποιήσεις στην μηχανοργάνωση των λογιστηρίων τους χωρίς ιδιαίτερο κόστος. Επίσης ο μεταρρυθμιστικός νόμος τις βρήκε ανέτοιμες να ακολουθήσουν τις εξελίξεις (Μπατσινίλας & Παπατούκας, 2015).

Ακόμη η έρευνα των (Μπατσινίλα & Παπατούκα, 2015) συγκλίνει σε δεδομένα, με τις υπόλοιπες έρευνες, ως προς το υψηλό κόστος διοικητικής λειτουργίας σε υλικοτεχνικές υποδομές, σε χρόνο και εκπαίδευση προσωπικού, για την εφαρμογή των Ε.Λ.Π. και των Δ.Λ.Π. ειδικά για τις μικρές επιχειρήσεις. Με την πάροδο του χρόνου η έρευνα έδειξε ότι, τα κόστη στις εισηγμένες και τις μεγάλες επιχειρήσεις συρρικνώθηκαν από την αποτελεσματικότητα των λογιστικών εργασιών, και την ανάπτυξη της επιχειρηματικής δράσης, καθώς η εφαρμογή των Ε.Λ.Π. σε συνδυασμό με την χρήση των λογιστικών πληροφοριακών συστημάτων συντέλεσε στην ενίσχυση της λειτουργίας του εσωτερικού ελέγχου τους, και στην ποιοτικότερη απόδοση των εργασιών του λογιστηρίου και των διοικητικών στελεχών. Ωστόσο στις μικρές επιχειρήσεις οι απαντήσεις του δείγματος έδειξαν ότι, το κόστος θα μπορούσε να περιοριστεί αν από την αρχή περιοριζόταν οι μεταρρυθμίσεις μόνο σε λογιστικές διαδικασίες που διασφάλιζαν την αξιοπιστία των λογιστικών εργασιών σύμφωνα με το χρηματοοικονομικό τους μέγεθος και τις ανάγκες τους (Μπατσινίλας & Παπατούκας 2015).

Οι έρευνες των (Μυλωνά, 2006 · Καραμάνη & Βρουστούρης, 2015 · Σταματοπούλου, 2015) επίσης ανέδειξαν ότι τα περισσότερα προβλήματα προέκυψαν από την έλλειψη ετοιμότητας των ελληνικών επιχειρήσεων και την μη ικανοποιητική ενημέρωση και προετοιμασία των στελεχών των επιχειρήσεων από τους κρατικούς φορείς και τα αρμόδια επιμελητήρια. Επίσης από την έρευνα διαφάνηκε ότι, τα περισσότερα προβλήματα προέκυψαν στην διαδικασία μετάβασης από το παλιό καθεστώς στην εφαρμογή των Ε.Λ.Π. και των Δ.Λ.Π.. Κατά την πρακτική εφαρμογή, η έρευνα έδειξε ότι χρειάστηκαν επιπλέον νομοθετήματα για να καλυφθούν κενά που δεν προβλέφθηκαν εξαρχής από τον νόμο για λογιστικές εργασίες γιατί, διαπιστώθηκε εκ των υστέρων ότι υπήρχαν διαφορετικές προσεγγίσεις ως προς την αντιμετώπιση τους. Π.χ. στις εισηγμένες κατά την εφαρμογή των Δ.Λ.Π. παρατηρήθηκε διαφορετική λογιστική αντιμετώπιση σε οικονομική βάση στις φορολογικές υποχρεώσεις που υποδείκνυε ο παλιός Κ.Φ.Α.Σ. με αυτές που υπαγόρευαν τα Δ.Λ.Π., έπρεπε λοιπόν να συνδυαστεί με νέα νομοθετήματα, η εναρμόνιση λογιστικού και φορολογητέου αποτελέσματος και αυτό απαιτούσε διπλές χρονοβόρες διαδικασίες και

αύξηση των λειτουργικών εξόδων λόγω της διπλής καταχώρησης των οικονομικών γεγονότων.

Επιπλέον οι προαναφερθείσες έρευνες μελέτησαν την επίδραση της εφαρμογής των Δ.Λ.Π. στις εισηγμένες επιχειρήσεις και διαπίστωσαν ότι, τον πρώτο χρόνο της εφαρμογής των Δ.Λ.Π., παρουσιάστηκε αστάθεια στις οικονομικές καταστάσεις των επιχειρήσεων, γιατί δεν ήταν προετοιμασμένες στα νέα δεδομένα, ως προς την λογιστική τους οργάνωση και δεν είχαν την ανάλογη υλικοτεχνική υποδομή σε πληροφοριακά συστήματα που να είναι προσαρμοσμένα στις ανάγκες της χρηματοοικονομικής τους διαχείρισης και στο μέγεθος των εργασιών τους με βάση τον νέο μεταρρυθμιστικό νόμο.

Εξαιρετικό ενδιαφέρον παρουσιάζει και η έρευνα των Καραμπίνη και Χέβα (2011) η οποία ασχολήθηκε με την αποτελεσματικότητα των Δ.Λ.Π. σε σχέση με την ανεπάρκεια των θεσμικών υποδομών που έχει η ελληνική οικονομία. Στην έρευνα διαπιστώθηκε ότι οι παράγοντες που επιδρούν ως προς την δημιουργία ανεπάρκειας των θεσμικών υποδομών της ελληνικής οικονομίας είναι, το νομικό περιβάλλον και η γραφειοκρατία που εμποδίζει τις μεταρρυθμίσεις ως προς το νομικό καθεστώς των επιχειρήσεων, η χαμηλή ποιότητα των μεταρρυθμίσεων λόγω έλλειψης κρατικών υποδομών και εξειδίκευσης των στελεχών. Η χαμηλή ποιότητα εκπαίδευσης των κρατικών υπαλλήλων, η έλλειψη ετοιμότητας του κράτους σε ηλεκτρονικές ψηφιακές υποδομές που να καλύπτουν την διασύνδεση των διαδικασιών μεταξύ κράτους και επιχειρήσεων σε ικανοποιητικό βαθμό, και η πυκνή εταιρική ιδιοκτησία αποτελούσαν εμπόδιο στην εφαρμογή των προτύπων (Καραμπίνης & Χέβας 2011).

Παρόλα τα μειονεκτήματα που αναφέρθηκαν, τα αποτελέσματα της έρευνας έδειξαν ότι η λογιστική αξία που έχουν τα Ε.Λ.Π. είναι σημαντική διότι, αποτελούν ένα υποσύνολο των Δ.Λ.Π. που διασφαλίζει την συνοχή των λογιστικών εργασιών με βάση τους διεθνείς κανόνες, και τυποποιεί τις λογιστικές πρακτικές εξασφαλίζοντας καλύτερο εσωτερικό και εξωτερικό έλεγχο των λογιστικών εργασιών των επιχειρήσεων διασφαλίζοντας την αξιοπιστία και διαφάνεια της χρηματοοικονομικής τους θέσης διεθνώς. Ακόμη η έρευνα έδειξε ότι, η εφαρμογή των Δ.Λ.Π. στις εισηγμένες επιχειρήσεις και τους τραπεζικούς οργανισμούς, αύξησε την ποιότητα της χρηματοοικονομικής τους πληροφόρησης ενώ παράλληλα αυξήθηκε η αξιοπιστία τους με την δυνατότητα της συγκρισημότητας των χρηματοοικονομικών τους καταστάσεων με άλλες επιχειρήσεις του κλάδου σε εθνικό και διεθνές επίπεδο. Ωστόσο στις μικρές επιχειρήσεις η έρευνα συγκλίνει με τις προηγούμενες στο ότι δεν υπήρχαν βελτιώσεις σε πολύ μεγάλο βαθμό (Καραμπίνης & Χέβας 2011).

Αντιθέτως στο άρθρο της εφημερίδας Βήμα (2008) σύμφωνα με την έρευνα της εταιρίας Sol Ernst & Young που πραγματοποιήθηκε κατ' εντολή του Χρηματιστηρίου Αθηνών, διαπιστώθηκε ότι τα Ε.Λ.Π. έχουν μεγάλα κενά και διφορούμενες διατάξεις σε σχέση με τα Δ.Λ.Π.. καθώς δεν λαμβάνονται υπόψη μια σειρά από κύριες ρυθμίσεις που αφορούν το σύνολο των οργανισμών όπως π.χ., την ενοποίηση εταιριών ειδικού σκοπού, τον χειρισμό της φήμης και πελατείας και παρόμοιων περιπτώσεων, την περίπτωση της αποτίμησης της απομείωσης όλων των ασώματων ακινητοποιήσεων των επιχειρήσεων, τον χειρισμό των μελλοντικών παροχών σε εργασιακές παροχές, την περίπτωση θυγατρικών με διαφοροποιημένη δραστηριότητα από κύριες του ομίλου κ.α..

Ομοίως η έρευνα των Βενιέρη, Καρατζίμα, και Κοέν ( 2015) εξέτασε, τη καταλληλότητα των Ε.Λ.Π., ως βάση διαφορετικών χρηματοοικονομικών πληροφοριών για την ιδιωτικοποίηση των κρατικών επιχειρήσεων σε σχέση με τα Διεθνή Πρότυπα Χρηματοοικονομικής Απεικόνισης και τα Διεθνή Πρότυπα Δημοσίου Τομέα (IPSAS). Τα αποτελέσματα της έρευνας έδειξαν ότι, τα Ε.Λ.Π. είναι επηρεασμένα κατά πολύ από τα Δ.Π.Χ.Α. αλλά απέχουν κατά πολύ από τα διεθνή στάνταρ που υπάρχουν για τον δημόσιο τομέα. Σύμφωνα με την έρευνα τα Ε.Λ.Π., δεν είναι ικανά να αποτυπώσουν με αξιοπιστία την λογιστικοποίηση των κρατικών περιουσιακών στοιχείων και να δώσουν αξιόπιστες πληροφορίες για τις ιδιωτικοποιήσεις του κράτους γιατί παρουσιάζουν πολλά λογιστικά κενά και νομικές ασάφειες.

Ακόμη μια έρευνα του Γρηγοράκου και των συνεργατών του που διεξήχθη το 2014 από μια ομάδα εξειδικευμένων οικονομικών στελεχών με την συνδρομή του Συνδέσμου Ελληνικών Επιχειρήσεων έδειξε ότι, τα Ε.Λ.Π. είναι μια παραλλαγή των Δ.Λ.Π. που δεν είχαν τα αναμενόμενα θετικά αποτελέσματα ως προς την εφαρμογή τους.

Η εφαρμογή τους σύμφωνα με την έρευνα παρουσιάζει πολλές ασάφειες και προχειρότητες που δεν καλύπτονται από τις ρυθμίσεις τους. Η ασάφειες αυτές οδηγούν τις επιχειρήσεις σε λογιστική και φορολογική σύγχυση γιατί κατεδαφίζεται η λογιστική τυποποίηση που εφαρμοζόταν με το Ε.Γ.Λ.Σ., και η ενιαία φορολογική παρακολούθηση σύμφωνα με τις διατάξεις του Κ.Φ.Α.Σ..

Επίσης η έρευνα έδειξε ότι, υπήρχαν σοβαρές διαφωνίες ως προς την εφαρμογή των Δ.Λ.Π. και από τις μη εισηγμένες επιχειρήσεις χωρίς να είναι υποχρεωτική η εφαρμογή τους από την κοινοτική οδηγία του 2013/34/ΕΕ. Ακόμη τα αποτελέσματα έδειξαν ότι οι ελληνικές επιχειρήσεις δεν είχαν τον απαραίτητο εξοπλισμό σε σύγχρονα ηλεκτρονικά

συστήματα μηχανογράφησης για να ανταπεξέρθουν με επιτυχία στις νέες λογιστικές πρακτικές. Οι νέες μεταρρυθμίσεις όπως έδειξαν τα αποτελέσματα αποδίδουν θετικά μόνο στις επιχειρήσεις που είναι κατάλληλα εξοπλισμένες με ηλεκτρονικά συστήματα λογιστικής ενημέρωσης και με εξειδικευμένα οικονομικά στελέχη. Το κόστος στο αρχικό στάδιο εφαρμογής για την πλειοψηφία των επιχειρήσεων όσον αφορά την εξειδίκευση των στελεχών και τον εξοπλισμό σε υλικοτεχνικές υποδομές των λογιστηρίων τους είναι τεράστιο σε σχέση με τα θετικά αποτελέσματα (Γρηγοράκος και συν., 2014).

# 3ο Κεφάλαιο
# Μέρος 2ο - Εμπειρική έρευνα
## 3. Σχεδιασμός και Μεθοδολογία της έρευνας
### 3.1. Εισαγωγή

Στο παρόν κεφάλαιο παρουσιάζεται ο προβληματισμός ως προς την απόφαση της διεξαγωγής της παρούσας έρευνας. Αναφέρονται ο σκοπός και η υπόθεση της έρευνας, και οι επιμέρους προβληματισμοί που απορρέουν από τον σκοπό της. Συγκεκριμένα, παρουσιάζεται η διαδικασία του σχεδιασμού της, και η μέθοδος που ακολουθήθηκε, λαμβάνοντας υπόψη τον σκοπό της. Περιγράφεται, ο τρόπος με τον οποίο στηρίχθηκε ο σχεδιασμός του ερωτηματολογίου της και η κωδικοποίηση του. Αναφέρονται ο τρόπος επιλογής του δείγματος και οι δυσκολίες που προέκυψαν ως προς την συλλογή του. Τέλος ακολουθεί η περιγραφή της αξιοπιστίας και εγκυρότητας της έρευνας και αναφέρονται οι σημαντικότεροι περιορισμοί της.

#### 3.1.1. Η Προβληματική της έρευνας

Λαμβάνοντας υπόψη τα όσα αναφέρθηκαν στα προηγούμενα κεφάλαια, η εφαρμογή των Ε.Λ.Π. συνδέεται με τον εκσυγχρονισμό του τεχνολογικού εξοπλισμού πολλών ελληνικών επιχειρήσεων με σύγχρονα ηλεκτρονικά πληροφοριακά συστήματα, που να καλύπτουν σε προδιαγραφές τις αυξημένες ανάγκες που προτάσσουν τα Ε.Λ.Π., ως προς την δημιουργία αρχείων για τη φύλαξη και τη διατήρηση των λογιστικών τους δεδομένων και την εφαρμογή προτύπων, για την διασφάλιση της αξιοπιστίας των λογιστικών εργασιών, και την πιστή τήρηση των κανόνων και των αρχών που ορίζουν οι μεταρρυθμιστικές νομοθεσίες εφαρμογής του Ν4308/2014 (Σταματόπουλος και συν., 2016)

Οι περισσότερες έρευνες ανέδειξαν ότι, με την χρήση της ηλεκτρονικής μηχανοργάνωσης και των λογιστικών πληροφοριακών συστημάτων επιδιώκεται να περιοριστεί ο χρόνος εργασίας των λογιστικών εργασιών των επιχειρήσεων, και να επιτευχθεί η αύξηση της ποιότητας και της αποτελεσματικότητας τους. Επίσης διασφαλίζεται η άμεση ενημέρωση των ενδιαφερομένων σε πραγματικούς χρόνους, και η αξιοπιστία και η αντικειμενικότητα των οικονομικών αποτελεσμάτων των οικονομικών οργανισμών (Νεγκάκης, & Ταχυνάκης, 2013)

Από την μελέτη της βιβλιογραφίας διαπιστώνεται ότι, με την εφαρμογή των Ε.Λ.Π. ενσωματώνονται οι διεθνείς λογιστικές αρχές στην λογιστική πρακτική που εφαρμόζεται σε εθνικό επίπεδο. Τα Ε.Λ.Π. αποτελούν υποσύνολο των Δ.Λ.Π. με μεταρρυθμίσεις που στοχεύουν στην πάταξη της πολυνομίας και της γραφειοκρατίας, και την τυποποίηση της

λογιστικής ακολουθίας των διαδικασιών των ελληνικών επιχειρήσεων στις διεθνής λογιστικές πρακτικές (Δαλιάνης & Δεληγιάννη, 2014 · Καρακίτσου, 2015 · Πετράκης, 2015 · Σταματοπούλου, 2015).

Η χρηματοοικονομική ενημέρωση των οικονομικών συναλλαγών με το ενιαίο λογιστικό σύστημα που προτάσσουν τα Ε.Λ.Π., ως προς την λογιστική καταχώρηση των οικονομικών συναλλαγών των οργανισμών, γίνεται κατανοητή και αναγνωρίσιμη σε διεθνές επίπεδο. Η εφαρμογή των Δ.Λ.Π. στην σύνταξη των χρηματοοικονομικών καταστάσεων των ελληνικών επιχειρήσεων κατατάσσει τις μεταρρυθμίσεις του Ν4308/2014, ως ένα ουσιαστικό εργαλείο των λογιστικών πρακτικών για τις ελληνικές επιχειρήσεις. Σύμφωνα με τις προαναφερθείσες έρευνες, οι οικονομικές καταστάσεις των επιχειρήσεων, στηρίζονται εκ ολοκλήρου σε διεθνείς πρακτικές που είναι κατανοητές στο επιχειρηματικό κόσμο, και τα αποτελέσματα τους, εμπνέουν συνέπεια, αξιοπιστία και αναγνώριση στο επενδυτικό κοινό σε διεθνές επίπεδο (Δαλιάνης & Δεληγιάννη, 2014 · Καρακίτσου, 2015)

Η συμβολή των νέων τεχνολογιών στην εξέλιξη της λογιστικής επιστήμης αποτελεί το κλειδί της έκφρασης της στις επιχειρηματικές δραστηριότητες. Η βιβλιογραφική ανασκόπηση των ερευνών που παρατέθηκαν στο προηγούμενο κεφάλαιο έδειξε ότι τα πληροφοριακά συστήματα παρέχουν για τις επιχειρήσεις πολλά οφέλη και υπηρεσίες ως προς την εφαρμογή των Ε.Λ.Π. (Καραγιώργος & Πετρίδης, 2006). Μερικά από τα οφέλη είναι η γρήγορη και αξιόπιστη επεξεργασία των δεδομένων, η ευρεία αποθηκευτική ικανότητα, η άμεση σύνδεση διαφορετικών λειτουργιών σε πραγματικούς χρόνους σε ενιαία βάση δεδομένων με παράλληλη χρήση από διαφορετικούς χώρους και για διαφορετικούς σκοπούς. Προσφέρουν επίσης καλύτερο συντονισμό ατόμων, υπηρεσιών και υψηλής ποιότητας λογιστικά αποτελέσματα με την αυτοματοποίηση όλων των λογιστικών εργασιών. Ασκείται καλύτερος εσωτερικός και κρατικός έλεγχος, περιορίζονται οι ασάφειες των λογιστικών εργασιών εντοπίζονται ευκολότερα τα λογιστικά σφάλματα και αντιμετωπίζονται άμεσα (Τριανταφυλλίδης, 2017).

Η επισκόπηση της βιβλιογραφίας έδειξε ότι, τα ευρήματα των περισσότερων ερευνών εστιάζουν στην μέτρηση της αποτελεσματικότητας της εφαρμογής των Ε.Λ.Π. και τις επιπτώσεις που επέφερε η εφαρμογή τους στις ελληνικές επιχειρήσεις και τον επιχειρηματικό κόσμο. Σχεδόν όλες οι έρευνες που αναλύσαμε ασχολούνται με τις αλληλεπιδράσεις που επέφερε η εφαρμογή των Ε.Λ.Π. και των Δ.Λ.Π., στο σύνολο των ελληνικών επιχειρήσεων. Κάποιες έρευνες εστίασαν στην αποτελεσματικότητα των Ε.Λ.Π., σε σχέση με τους παράγοντες που διαμορφώνουν την ποιότητα της εφαρμογής τους στις

ελληνικές επιχειρήσεις (Γρηγοράκος και συν., 2014 · Καραμάνης και συν., 2015· Σταματόπουλος και συν., 2016) Επίσης αρκετές έρευνες ανέδειξαν τα πλεονεκτήματα και τα μειονεκτήματα της εφαρμογής των Ε.Λ.Π., σε σχέση με τις ανάγκες του επιχειρηματικού κόσμου και τις δυνατότητες της ελληνικής οικονομίας και των επιχειρήσεων ως προς την εφαρμογή τους (Μυλωνά, 2006 · Γρηγοράκος και συν., 2014 · Βενιέρης και συν., 2015).

Κάποιες άλλες ερευνήσαν την απόδοση της εφαρμογής των Ε.Λ.Π., σε σχέση με τα προηγούμενα νομοθετήματα, και ανέφεραν τα προβλήματα που προέκυψαν αρχικά κατά την εφαρμογή τους από την έλλειψη της κρατικής ετοιμότητας ( Μπατσινίλας & Παπατούκας, 2015 · Καραμπίνης & Χέβας, 2011). Μερικές ασχολήθηκαν με την αποτελεσματικότητα της εφαρμογής των Δ.Λ.Π. ως προς την σύνταξη των χρηματοοικονομικών καταστάσεων των ελληνικών επιχειρήσεων και την εικόνα που παρουσίασαν οι ελληνικές επιχειρήσεις στους διεθνής επενδυτές πριν και μετά την εφαρμογή των νέων μεταρρυθμίσεων (Sol Ernst & Young · Γρηγοράκος και συν., 2014 · Βενιέρης και συν., 2015). Σε όλες σχεδόν τις έρευνες τα αποτελέσματα έδειξαν ότι οι νέες μεταρρυθμίσεις αποδίδουν θετικά, σε όσες επιχειρήσεις ήταν προετοιμασμένες και είχαν επενδύσει στην ηλεκτρονική μηχανογράφηση των λογιστηρίων τους πριν την εφαρμογή των Ε.Λ.Π., σε συνδυασμό με την προετοιμασία και την εξειδίκευση των στελεχών τους και την εκπαίδευση του προσωπικού τους στις νέες λογιστικές πρακτικές (Γρηγοράκος και συν., 2014· Μπατσινίλας & Παπατούκας, 2015)

Ωστόσο, από την κριτική ανάλυση της υπάρχουσας βιβλιογραφίας προέκυψε ένα ερευνητικό κενό. Δεν υπάρχει κάποια έρευνα που να εστιάζει μέσω της μελέτης των αντιλήψεων των λογιστών και των στελεχών των επιχειρήσεων στην διερεύνηση της συσχέτισης του βαθμού της αποτελεσματικότητας της εφαρμογής των Ε.Λ.Π. με τον βαθμό που χρησιμοποιούνται οι νέες τεχνολογίες στα λογιστήρια των ελληνικών επιχειρήσεων. Κρίθηκε λοιπόν αναγκαίο και σκόπιμο να πραγματοποιηθεί η παρούσα εμπειρική έρευνα που θα συμπληρώνει τις υπόλοιπες ως προς αυτόν τον θεωρητικό προβληματισμό. Να εξεταστεί δηλαδή από τις αντιλήψεις των λογιστών : « *Η συσχέτιση της αποτελεσματικότητας της εφαρμογής των Ε.Λ.Π. ανάλογα με το βαθμό που χρησιμοποιούνται τα ηλεκτρονικά πληροφοριακά συστήματα και οι νέες τεχνολογίες στα λογιστήρια των ελληνικών επιχειρήσεων»*.

Τα δεδομένα της έρευνας που πραγματοποιήθηκε δείχνουν τις απόψεις του δείγματος (N= 93) λογιστών και στελεχών λογιστηρίων επιχειρήσεων. Με την παρούσα έρευνα δίνονται στατιστικά αποτελέσματα αποκλειστικά για την συσχέτιση των δύο μεταβλητών

ανεξάρτητα από τους παράγοντες που πιθανόν μπορούν να επηρεάσουν την σχέση αυτή (Robson, 2010).

Η παρούσα έρευνα συμπληρώνει τις υπόλοιπες έρευνες ως προς αυτήν την οπτική και βοηθά στην βελτίωση της ποιότητας των λογιστικών εργασιών, γιατί τα δεδομένα της αναμένεται να δώσουν σημαντικές πληροφορίες για την παρεμβολή της τεχνολογίας στην αποτελεσματικότητα των λογιστικών εργασιών ως προς την εφαρμογή των Ε.Λ.Π. (Creswell, 2011).

### 3.1.2. Ερευνητικά Ερωτήματα και Υποθέσεις

Από την ανάλυση του θεωρητικού πλαισίου που παρουσιάστηκε, φαίνεται η σημασία της εφαρμογής των Ε.Λ.Π. για την διευκόλυνση των λογιστικών εργασιών και καταγράφεται η συμβολή των Τ.Π.Ε. στην ανάπτυξη, και την εξέλιξη της οργάνωσης των λογιστικών εργασιών των ελληνικών επιχειρήσεων. Όπως προέκυψε από την βιβλιογραφική ανασκόπηση που παρουσιάζεται στην παρούσα εργασία, υπάρχει έλλειψη ανάλογων ερευνών που να μελετούν αυτήν την σχέση, καθώς και τον βαθμό της σχέσης ανάμεσα, στην χρήση των Τ.Π.Ε. και την αποτελεσματικότητα των εφαρμογών των Ε.Λ.Π. στην ποιότητα της οργάνωσης των λογιστικών εργασιών των ελληνικών επιχειρήσεων (Creswell, 2011).

Σκοπός λοιπόν της έρευνας είναι, να καταγραφεί μέσα από τις απόψεις, των στελεχών και λογιστών συνεργατών των επιχειρήσεων, και να μετρηθεί ποσοτικά αν υπάρχει σχέση, ανάμεσα στο *"βαθμό αποτελεσματικότητας των εφαρμογών των Ε.Λ.Π. στις ελληνικές επιχειρήσεις*" και στο "*βαθμό που χρησιμοποιούνται οι νέες τεχνολογίες*" σε αυτές (Cohen & Manion, 1994).

Το κεντρικό ερώτημα της έρευνας είναι : «*Διαφέρει ο βαθμός αποτελεσματικότητας των λογιστικών εργασιών των επιχειρήσεων ως προς την εφαρμογή των Ε.Λ.Π., ανάλογα με το βαθμό που χρησιμοποιούν τις νέες τεχνολογίες στην οργάνωση του λογιστηρίου τους;*»

Για την διερεύνηση του ερωτήματος, προέκυψε η ανάγκη διερεύνησης των παρακάτω υπό ερωτημάτων :

- Είναι ικανοποιητικός ο χρόνος και το κόστος, που απαιτείται για την εφαρμογή των ΕΛΠ από την πλευρά των επιχειρήσεων;
- Πως εκτιμά το δείγμα την ποιότητα της χρηματοοικονομικής πληροφόρησης που προκύπτει από την εφαρμογή των Ε.Λ.Π., σε σχέση με την ετοιμότητα και την εξέλιξη των ελληνικών επιχειρήσεων στις Τ.Π.Ε.;
- Ποιες είναι οι απόψεις των οικονομικών στελεχών και των λογιστών για την ανταπόκριση των επιχειρήσεων τους και την ετοιμότητα του κράτους στην χρήση των

νέων τεχνολογιών και την προσαρμογή της εσωτερικής λογιστικής οργάνωση τους σύμφωνα με τα Ε.Λ.Π.;

- Πως εκτιμά το δείγμα την ενημέρωση και τις γνώσεις που έχει λάβει από τους δημόσιους φορείς, για τα Ελληνικά Λογιστικά Πρότυπα;
- Διευκολύνονται οι λογιστικές διαδικασίες και συνεισφέρουν τα αναβαθμισμένα πληροφοριακά συστήματα στην εξέλιξη της οργάνωσης του λογιστηρίου των επιχειρήσεων; Διευκολύνεται το έργο των φοροτεχνικών από την εφαρμογή των Ε.Λ.Π.; Διευκολύνθηκε η οικονομία από την εφαρμογή τους;
- Οι απαντήσεις των ερωτώμενων, επηρεάστηκαν από το προφίλ των επιχειρήσεων που απασχολούνται ή συνεργάζονται;

### 3.1.3. Μεθοδολογία της Έρευνας

Για τις ανάγκες της παρούσας έρευνας επιλέχθηκε η εμπειρική περιγραφική ποσοτική μέθοδος. Στον σχεδιασμό που ακολουθήθηκε όσον αφορά την δομή της έρευνας αποφασίστηκε η συσχετική περιγραφική μέθοδος, σύμφωνα με τα κριτήρια που τέθηκαν και τους σκοπούς που εξυπηρετεί ο σχεδιασμός της, για μετρήσιμα και παρατηρήσιμα δεδομένα (Creswell, 2011).

Επιλέχθηκε η συγκεκριμένη μέθοδος γιατί το ερευνητικό ερώτημα και η υπόθεση που προέκυψε για διερεύνηση του, δεν στοχεύει να αποδείξει την σχέση αιτίου και αποτελέσματος με παρεμβάσεις και χειρισμούς, από τον ερευνητή ως προς τον έλεγχο των δύο μεταβλητών, δηλαδή της σταθερής *«βαθμός αποτελεσματικότητας των εφαρμογών των Ε.Λ.Π»)* και της εξαρτημένης μεταβλητής *«βαθμός χρήσης ηλεκτρονικών μορφών μηχανογράφησης στην εφαρμογή των Ε.Λ.Π.»* (Cohen & Manion, 1994).

Για την εξέταση της συσχέτισης μεταξύ των δύο μεταβλητών συγκεντρώθηκαν δεδομένα από δείγμα ενενήντα τριών (N=93) Λογιστών Εξωτερικών Συνεργατών και Στελεχών του Λογιστηρίου Επιχειρήσεων, από όλη την επικράτεια, κατά την περίοδο Νοέμβριος - Δεκέμβριος 2021 . Για την συλλογή και την επεξεργασία των δεδομένων, δημιουργήθηκε ένα ερωτηματολόγιο με τριάντα ερωτήματα, βασιζόμενο σε ερωτηματολόγια που χρησιμοποιήθηκαν σε έρευνες αντίστοιχου ενδιαφέροντος με το θέμα της παρούσης (Creswell, 2011).

Το ερωτηματολόγιο εμπεριέχει προκαθορισμένα ερωτήματα των οποίων οι απαντήσεις θα κωδικοποιηθούν για να δώσουν μετρήσιμα δεδομένα και πληροφορίες για την συμπεριφορά των δύο μεταβλητών. Τα δεδομένα που θα προκύψουν από την κωδικοποίηση

του εργαλείου για τις δύο μεταβλητές θα αναλυθούν ως προς την συσχέτιση τους με την χρήση του συντελεστή συσχέτισης Pearson r (Robson, 2010)

### 3.1.4. Παρουσίαση του Ερωτηματολογίου

Για την συλλογή των δεδομένων χρησιμοποιήθηκε ως εργαλείο ένα τυποποιημένο ερωτηματολόγιο, το οποίο κατασκευάστηκε αποκλειστικά για τις ανάγκες τις έρευνας και χρειάζεται να απαντηθεί σε περίπου 10΄ λεπτά, από τους ερωτώμενους. Το ερωτηματολόγιο είναι ανώνυμο, περιλαμβάνει αρχικά μια επιστολή, όπου αναφέρεται ο σκοπός της έρευνας, καθώς και σύντομες οδηγίες που θα βοηθήσουν στην σωστή συμπλήρωση του. Αποτελείται από υποκλίμακες των δέκα ερωτήσεων. Η πρώτη περιέχει ερωτήσεις που δείχνουν, το προφίλ του δείγματος και των επιχειρήσεων που απασχολούνται καθώς και των δυνατοτήτων που έχουν σε οργανωμένο λογιστήριο και επίπεδο μηχανογράφησης. Η δεύτερη, έχει ερωτήσεις που οι απαντήσεις του δείγματος, δίνουν πληροφορίες για την εξαρτημένη μεταβλητή «*βαθμός αποτελεσματικότητας της εφαρμογής των Ε.Λ.Π.»*.Η τρίτη υποκλίμακα έχει ερωτήσεις που απαντήσεις της δίνουν πληροφορίες, για την ανεξάρτητη μεταβλητή « *βαθμός χρήσης των νέων τεχνολογιών»* στην εφαρμογή των Ε.Λ.Π. (Creswell, 2011).

Για την κατασκευή του εργαλείου όσον αφορά τις ερωτήσεις, που αφορούν πληροφορίες για το προφίλ του δείγματος και των επιχειρήσεων που απασχολούνται, καθώς και εκείνες που δίνουν πληροφορίες για την εξαρτημένη μεταβλητή, «*βαθμός αποτελεσματικότητας της εφαρμογής των Ε.Λ.Π.»,* αξιοποιηθήκαν στοιχεία από το ερωτηματολόγιο που δημιούργησαν οι Πρέζας και Τσουράπης (2017) και Βοργιατζίδου (2011) για να ερευνήσουν σύμφωνα με τις αντιλήψεις των λογιστών τα μειονεκτήματα και πλεονεκτήματα των Ε.Λ.Π. της εφαρμογής των Ε.Λ.Π..

Η κατασκευή του ερωτηματολογίου όσον αφορά τις δέκα προτάσεις που δίνουν δεδομένα για την ανεξάρτητη μεταβλητή *«βαθμός χρήσης των νέων τεχνολογιών στις λογιστικές εργασίες»* στηρίχθηκε ως ιδέα στο ερωτηματολόγιο που δημιούργησε η Αναγνώστου (1919) στην έρευνα που διεξάχθηκε με στόχο να διερευνήσει τον ρόλο των λογιστικών πληροφοριακών συστημάτων στο σύγχρονο ανταγωνιστικό περιβάλλον των επιχειρήσεων.*»* Στην παρούσα έρευνα, η εξαρτημένη μεταβλητή «*βαθμός της αποτελεσματικότητας της εφαρμογής των Ε.Λ.Π.»* ορίζεται, ως η μέση τιμή που προέκυψε, από την αριθμητική βαθμολογία που έδωσε το δείγμα στις απαντήσεις 11-20 (η πλήρης μορφή του ερωτη ματολογίου παρέχεται, στο παράρτημα Α). Ομοίως για την μέτρηση της ανεξάρτητης μεταβλητής *«βαθμός χρήσης των νέων τεχνολογιών στην οργάνωση των λογιστηρίων»,*

κατασκευάστηκαν επίσης 10 ερωτήσεις και ζητήθηκε από το δείγμα να επιλέξει την απάντηση που το αντιπροσωπεύει καλύτερα, από τις ερωτήσεις 21-30 του παραρτήματος (Robson, 2010).

Η κωδικοποίηση στο ερωτηματολόγιο, στηρίχθηκε για τις μετρήσεις των μεταβλητών στην χρήση μιας 5-βάθμιας κλίμακας τύπου Likert. Οι επιλογές των απαντήσεων είναι κλιμακούμενες, με θεωρητικά ίσα διαστήματα μεταξύ τους, συνεχόμενα από το "1" (Διαφωνώ απόλυτα), "2" (Διαφωνώ), " 3", (Ούτε συμφωνώ ούτε διαφωνώ), "4" (Συμφωνώ), "5" (Συμφωνώ απόλυτα) (Cohen & Manion, 1994).

Για τη μέτρηση και των δύο μεταβλητών, οι απαντήσεις κωδικοποιήθηκαν με βάση την τιμή που αποδόθηκε στο ερωτηματολόγιο. Κατόπιν με την χρήση του στατιστικού προγράμματος SPSS 25 of windows, μετρήθηκε η μέση τιμή για κάθε ερωτώμενο στις δύο μεταβλητές που εξετάζονται στην παρούσα εργασία (Creswell, 2011 ).

Η γνωστή κλίμακα Likert εφαρμόστηκε στο εργαλείο, γιατί έχει ως πλεονέκτημα οι απαντήσεις των ερωτήσεων να δίνονται γρήγορα και εύκολα από το δείγμα. Επίσης, ο τύπος της έρευνας, απαιτούσε τον συγκεκριμένο τύπο ερωτήσεων γιατί ανταποκρίνεται περισσότερο ως προς την προκαθορισμένη εξ αρχής δομή της, σε σχέση με τα κριτήρια αξιολόγησης, χωρίς να δίνεται η δυνατότητα τροποποιήσεων κατά την διάρκεια διεξαγωγής της. Για τον λόγο αυτό στην έρευνα χρησιμοποιήθηκαν ερωτήσεις κλειστού τύπου, ώστε να αποφευχθούν τυχόν μεροληψίες από τον ερευνητή ως προς την ερμηνεία των δεδομένων της, που θα οδηγούσαν σε πιθανή αναξιοπιστία των αποτελεσμάτων της έρευνας (Robson, 2010).

### 3.1.5. Ο Σχεδιασμός της Έρευνας

Για την διαδικασία της συλλογής δεδομένων δημιουργήθηκε και χορηγήθηκε το ερωτηματολόγιο σε δύο φάσεις. Στην πρώτη φάση, διενεργήθηκε δοκιμή με πιλοτικό ερωτηματολόγιο που δόθηκε σε δείγμα N=10, λογιστών- φοροτεχνικών, από τον στενό επαγγελματικό περιβάλλον της ερευνήτριας, ώστε να διαπιστωθεί η αποτελεσματικότητα του ερωτηματολογίου, ως προς τον βαθμό της ερμηνείας και της κατανόησης του. Μετά την συμπλήρωση του, ακολούθησαν κάποιες ερωτήσεις στο δοκιμαστικό δείγμα, για να διαπιστωθεί ο μέσος χρόνος που χρειάζεται για την συμπλήρωση του, και να διασφαλιστεί ότι προκαλεί θετικά, το ενδιαφέρον των συμμετεχόντων (Bell, 1997).

Επίσης έγιναν ερωτήσεις ως προς περιεχόμενο του, και την σαφήνεια των οδηγιών για την συμπλήρωση του. Ακόμη διερευνήθηκε η συντομία και η σαφήνεια των ερωτήσεων, καθώς επίσης, και αν εντοπίστηκαν ερωτήσεις που δυσκόλεψαν το δείγμα. Από τις

απαντήσεις διαπιστώθηκε ότι ο μέσος όρος συμπλήρωσης του ερωτηματολογίου ήταν 10΄ λεπτά. Επίσης δεν υπήρχαν υποδείξεις για τα ζητήματα που τέθηκαν από την πλευρά του δοκιμαστικού δείγματος, όποτε δεν έγινε καμία αλλαγή.

Στην δεύτερη φάση το ερωτηματολόγιο στάλθηκε τον μήνα Οκτώβριο με συνοδευτική επιστολή στα Εμπορικά και Οικονομικά Επιμελητήρια της επικράτειας αφού προηγήθηκαν από τον μήνα Σεπτέμβριο, τηλεφωνικές και διαδικτυακές επικοινωνίες (e-mails) με τις γραμματείες των προέδρων των επιμελητηρίων και τους προέδρους, ώστε να πληροφορηθούν για τους σκοπούς της έρευνας και να λυθούν τυχόν απορίες και ενδοιασμοί. Δόθηκαν οι απαραίτητες εγγυήσεις, για την προστασία της ανωνυμίας των συμμετεχόντων στο ερωτηματολόγιο (το μόνο στοιχείο προσωπικών δεδομένων που συλλέγεται, είναι το προσωπικό ή το εταιρικό τους email), και την διασφάλιση του δικαιώματος που έχουν να μην απαντήσουν κατ' επιλογή.

Ακόμη ενημερώθηκαν για την εκτίμηση των ωφελειών της έρευνας ώστε, να μεσολαβήσουν για την αποστολή του ερωτηματολογίου στις επιχειρήσεις, και τους λογιστές και τους φοροτεχνικούς της Περιφερειακής Ενότητας τους, και να διευκολύνουν την διεξαγωγή της, εφόσον ήταν οι μόνοι που διαθέταν αρχείο δεδομένων με τις ηλεκτρονικές διευθύνσεις τους. Επίσης, αναλύθηκε η σημαντικότητα της συλλογής μεγάλου δείγματος πληθυσμού, για την αξιοπιστία και την εγκυρότητα της έρευνας. Ωστόσο αν και οι εκπρόσωποι των επιμελητήριών είχαν την πρόθεση να βοηθήσουν στο τέλος του Οκτωβρίου, ενημέρωσαν τελικά, ότι δεν τους επιτρέπει ο νόμος περί της προστασίας των προσωπικών δεδομένων των χρηστών να προβούν στην αποστολή του ερωτηματολογίου.

Ωστόσο κάποιοι εκπρόσωποι τους με παρέπεμψαν σε δύο διαδικτυακές ομάδες. Το επόμενο βήμα ήταν να ακολουθηθεί και για τις δικτυακές ομάδες η ίδια διαδικασία. Στα τέλη Οκτωβρίου, τελικά δόθηκε άδεια, να ανέβει το ερωτηματολόγιο σε δύο διαδικτυακές ομάδες την «Πανελλήνια Ένωση Λογιστών Οικο νομολόγων » και την « Διαδικτυακή Ομάδα Παρέμβασης Λογιστών Φοροτεχνικών». Από τις αρχές Νοεμβρίου έως και τις αρχές Δεκεμβρίου συλλέχθηκαν μέσω της πλατφόρμας google forms πλήθος, N= 93 απαντήσεων, οι οποίες κωδικοποιήθηκαν, ώστε τα δεδομένα τους να αναλυθούν με την χρήση του στατιστικού προγράμματος SPSS 25 for windows.

### 3.1.6. Αξιοπιστία και Εγκυρότητα της Έρευνας

Στην πραγματοποίηση της έρευνας, έπρεπε να αντιμετωπιστεί η έλλειψη ενός έγκυρου εργαλείου μέτρησης. Επομένως ο πρώτος σκοπός της παρούσας εμπειρικής έρευνας ήταν, η δημιουργία και η αξιολόγηση ενός ερωτηματολογίου που να είναι ανάλογο με τις ανάγκες

της σε σχέση με το δείγμα πληθυσμού που επιλέχθηκε. Επιπλέον η αξιοπιστία και η εγκυρότητα της παρούσας έρευνας, εξαρτάται σε υψηλό βαθμό από την ερευνητική μέθοδο που επιλέχθηκε σε σχέση με το ζήτημα που εξετάστηκε, αλλά και από την αξιοπιστία και την εγκυρότητα του ερωτηματολογίου που σχεδιάστηκε και κατασκευάστηκε για την συλλογή των δεδομένων(Cohen & Manion, 1994).

Ως μέθοδο επιλέχθηκε η ποσοτική συσχετική, γιατί η δομή και σχεδιασμός της έρευνας έγινε από την αρχή με προκαθορισμένα κριτήρια αξιολόγησης, ώστε να υπάρχουν μετρήσιμα και παρατηρήσιμα δεδομένα που θα δώσουν αποτελέσματα, για την συνάφεια των δύο μεταβλητών και τον βαθμό συσχέτισης τους που είναι και το ζητούμενο ως υπόθεση της. Ως προς την εγκυρότητα για την κατασκευή του ερωτηματολογίου, ληφθήκαν υπόψη τα ερωτηματολόγια της Βοργιατζίδου (2011) και των Πρέζα και Τσουράπη (2017) και της Αναγνώστου (2019) που ασχολήθηκαν με ανάλογες έρευνες.

Επίσης για την εγκυρότητα του εργαλείου της έρευνας πραγματοποιήθηκε η πιλοτική διανομή του, σε δείγμα N=10 λογιστών - φοροτεχνικών που αποκλείστηκε από το τελικό δείγμα της, ώστε να ελεγχθεί η αποτελεσματικότητα του, και να αξιολογηθεί ο βαθμός αποδοχής της ερμηνείας και της κατανόησης του από το δείγμα. Σκοπός της διαδικασίας αυτής ήταν να εντοπιστούν τα πιθανά σφάλματα ώστε να βελτιωθεί το ερωτηματολόγιο στο μέγιστο, και να ενισχυθεί ακόμη περισσότερο η εγκυρότητα της έρευνας ( Robson, 2010).

Τέλος, για την αξιοπιστία του εργαλείου διενεργήθηκε έλεγχος με την χρήση του ψυχομετρικού δείκτη Cronbach a, όπου ελέγχθηκε ο συντελεστής αξιοπιστίας "a" για τις δύο κλίμακες, καθώς και οι συντελεστές συσχέτισης μεταξύ των υποκλιμάκων ώστε να εκτιμηθεί η συνέπεια των αριθμητικών τιμών τους στο εργαλείο (Creswell, 2011).

Ο έλεγχος αξιοπιστίας ως προς την εσωτερική συνοχή απέδωσε για τις 10 προτάσεις της υποκλίμακας που μετρούν «*τον βαθμό της αποτελεσματικότητας στην εφαρμογή των Ε.Λ.Π. στις ελληνικές επιχειρήσεις*», a = 0.818 και για τις 10 προτάσεις της υποκλίμακας που μετρούν τον *«βαθμό χρήσης των νέων τεχνολογιών στην οργάνωση του λογιστηρίου»* ως προς την εφαρμογή των προτύπων a = 0,829, Δηλαδή, αρκετά ικανοποιητική τιμές ως προς την αξιοπιστία του εργαλείου.

Τα παραπάνω αποτελέσματα αποτυπώνονται στους πίνακες 1 και 2

**Πίνακας 1: Αξιοπιστίας Cronbach's Alpha για τις 10 Προτάσεις της υπό- κλίμακας που μετρούν τον βαθμό της αποτελεσματικότητας στην εφαρμογή των Ε.Λ.Π. στις ελληνικές επιχειρήσεις**

| Reliability Statistics | |
|---|---|
| Cronbach's Alpha | N of Items |
| ,818 | 10 |

**Πίνακας 2: Αξιοπιστίας Cronbach's Alpha για τις 10 Προτάσεις της υπό-κλίμακας που μετρούν τον βαθμό της χρήσης των Νέων Τεχνολογιών στην οργάνωση των λογιστηρίων.**

| Reliability Statistics | |
|---|---|
| Cronbach's Alpha | N of Items |
| ,829 | 10 |

Οι πίνακες 3 και 4 που παρουσιάζονται παρακάτω, (Item-Statistics), δείχνουν τον μέσο όρο (mean) και την τυπική απόκλιση (std. deviation) για κάθε μια από τις 10 προτάσεις των δύο υποκλιμάκων που αφορούν τις δύο μεταβλητές. Στον Πίνακα 3 (Item-Statistics), παρουσιάζονται οι ερωτήσεις με τις οποίες το δείγμα συμφωνεί περισσότερο (Ερ_ 15, Ερ_ 14) ή λιγότερο (Ερ_ 18, Ερ_19, Ερ_ 16), ως προς τον βαθμό αποτελεσματικότητας της εφαρμογής των Ε.Λ.Π. στις ελληνικές επιχειρήσεις. Αντίστοιχα οι απαντήσεις που εμφανίζουν μεγαλύτερο βαθμό απόδοσης της αποτελεσματικότητας των Ε.Λ.Π. ανάλογα με τον βαθμό χρήσης των Τ.Π.Ε. παρουσιάζονται στον πίνακα 4, (Item-Statistics), όπου το δείγμα συμφωνεί περισσότερο στις ερωτήσεις (Ερ_21 Ερ_22, Ερ_26) ή λιγότερο στις ερωτήσεις (Ερ_25, Ερ_29, Ερ_30) με τις προτάσεις που εκφράζουν, την απόδοση της εφαρμογής των Ε.Λ.Π. σε σχέση με τον βαθμό χρήσης των Τ.Π.Ε. στην μηχανογράφηση του λογιστηρίου τους (Creswell, 2011).

**Πίνακας 3 : Συχνότητα βαθμού αποτελεσματικότητας της εφαρμογής Ε.Λ.Π. στις λογιστικές εργασίες των επιχειρήσεων**

| Item Statistics | | | |
|---|---|---|---|
| | **Mean** | **Std. Deviation** | **N** |
| EP_11 | 3,780 | ,6189 | 93 |
| EP_12 | 3,780 | ,6236 | 93 |

| | | | |
|---|---|---|---|
| EP_13 | 3,720 | ,6118 | 93 |
| EP_14 | 3,800 | ,6056 | 93 |
| EP_15 | 4,010 | ,5595 | 93 |
| EP_16 | 3,910 | ,6831 | 93 |
| EP_17 | 3,880 | ,6557 | 93 |
| EP_18 | 3,700 | ,7588 | 93 |
| EP_19 | 3,700 | ,7977 | 93 |
| EP_20 | 3,830 | ,6522 | 93 |

**Πίνακας 4: Συχνότητα απόδοσης Ε.Λ.Π. ανάλογα με τον βαθμό χρήσης Νέων Τεχνολογιών στις λογιστικές εργασίες των επιχειρήσεων.**

| Item Statistics | | | |
|---|---|---|---|
| | **Mean** | **Std. Deviation** | **N** |
| EP_21 | 3,99 | ,652 | 93 |
| EP_22 | 3,66 | ,567 | 93 |
| EP_23 | 3,98 | ,619 | 93 |
| EP_24 | 3,22 | ,531 | 93 |
| EP_25 | 3,98 | ,636 | 93 |
| EP_26 | 3,29 | ,526 | 93 |
| EP_27 | 3,78 | ,587 | 93 |
| EP_28 | 3,94 | ,608 | 93 |
| EP_29 | 3,69 | ,661 | 93 |
| EP_30 | 3,95 | ,672 | 93 |

Ομοίως στους πίνακες 5 και 6:

**Πίνακας 5 : Αξιοπιστίας Cronbach's Alpha της υπό-κλίμακας των προτάσεων της μεταβλητής «βαθμός αποτελεσματικότητας της εφαρμογής των Ε.Λ.Π. στις λογιστικές εργασίες**

| Item-Total Statistics | | | | |
|---|---|---|---|---|
| | Scale Mean if Item Deleted | Scale Variance if Item Deleted | Corrected Item-Total Correlation | Cronbach's Alpha if Item Deleted |
| EP_11 | 34,330 | 18,183 | ,640 | ,851 |
| EP_12 | 34,330 | 17,456 | ,652 | ,850 |

| | | | | |
|---|---|---|---|---|
| EP_13 | 34,390 | 18,584 | ,576 | ,856 |
| EP_14 | 34,310 | 18,701 | ,640 | ,851 |
| EP_15 | 34,100 | 19,303 | ,612 | ,855 |
| EP_16 | 34,200 | 18,747 | ,577 | ,856 |
| EP_17 | 34,230 | 19,229 | ,516 | ,860 |
| EP_18 | 34,410 | 18,224 | ,590 | ,855 |
| EP_19 | 34,410 | 18,749 | ,493 | ,866 |
| EP_20 | 34,280 | 18,769 | ,607 | ,854 |

**Πίνακας 6: Αξιοπιστίας Cronbach's Alpha της υπό-κλίμακας των προτάσεων της μεταβλητής «βαθμός χρήσης των νέων τεχνολογιών με την εφαρμογή των Ε.Λ.Π. στις λογιστικές εργασίες**

| **Item-Total Statistics** | | | | |
|---|---|---|---|---|
| | Scale Mean if Item Deleted | Scale Variance if Item Deleted | Corrected Item-Total Correlation | Cronbach's Alpha if Item Deleted |
| EP_21 | 34,60 | 19,414 | ,570 | ,845 |
| EP_22 | 34,54 | 19,261 | ,692 | ,836 |
| EP_23 | 34,62 | 19,127 | ,654 | ,838 |
| EP_24 | 34,48 | 20,959 | ,486 | ,857 |
| EP_25 | 34,62 | 19,046 | ,550 | ,847 |
| EP_26 | 34,55 | 19,381 | ,534 | ,848 |
| EP_27 | 34,57 | 20,530 | ,497 | ,854 |
| EP_28 | 34,46 | 19,281 | ,639 | ,839 |
| EP_29 | 34,71 | 18,390 | ,627 | ,840 |
| EP_30 | 34,45 | 20,068 | ,537 | ,848 |

Στην στήλη, “Corrected Item -Total Correlation”, όπου περιλαμβάνεται η συσχέτιση κάθε μεταβλητής με το συνολικό άθροισμα των υπολοίπων μεταβλητών, διαπιστώνουμε ότι, οι τιμές των δεικτών που απεικονίζονται είναι μεγαλύτερες από την τιμή +0.3, που αποτελεί το κατώτατο όριο αξιοπιστίας του εργαλείου μιας εμπειρικής έρευνας, οπότε μπορούμε να ισχυριστούμε και την εγκυρότητα του ερωτηματολογίου. Επίσης για να εξασφαλίσουμε την εγκυρότητα της έρευνας, έχουμε εντάξει στον σχεδιασμό του ερωτηματολογίου προτάσεις διαμορφωμένες με διαφορετικό τρόπο αλλά με το ίδιο νόημα, προκειμένου να ελεγχθεί η συνέπεια των απαντήσεων του δείγματος στις υπό-κλίμακες του εργαλείου. Ο σχεδιασμός του εργαλείου της έρευνας επιβεβαιώνεται με την συνέπεια των

τιμών του οπότε μπορούμε να ισχυριστούμε ότι διασφαλίζεται και η αξιοπιστία του (Creswell, 2011).

### 3.1.7. Οι περιορισμοί της έρευνας

Το γεγονός ότι το ποσοστό του δείγματος προήρθε από διαδικτυακές πηγές, χωρίς την φυσική παρουσία της ερευνήτριας περιορίζει τον μεγάλο βαθμό ανταπόκρισης του πληθυσμού δείγματος ως προς την πρόθεση της συμμετοχή τους και την άμεση ανταπόκριση τους με την συμπλήρωση του ερωτηματολογίου. Ακόμη θα υπήρχε αρκετά μεγαλύτερο δείγμα αν υπήρχε η δυνατότητα αποστολής του ερωτηματολογίου απευθείας από τα Οικονομικά και τα Εμπορικά Επιμελητήρια των Περιφερειακών Ενοτήτων της επικράτειας όπως ήταν και ο αρχικός σχεδιασμός της έρευνας. Η αλλαγή στο αρχικό σχεδιασμό των διαδικασιών ως προς την αποστολή του εργαλείου στον πληθυσμό στόχο, δυσκόλεψε την διαδικασία διότι χάθηκε πολύτιμος χρόνος που θα μπορούσε να αξιοποιηθεί ώστε να συγκεντρωθεί μεγαλύτερο ποσοστό δείγματος.

Επίσης αρκετές προτάσεις του εργαλείου παρουσιάζουν ουδέτερη άποψη, το γεγονός αυτό θα μπορούσε να απειλήσει την εγκυρότητα του ερωτηματολογίου ως προς την δημιουργία στατιστικού σφάλματος. Πιθανότατα αυτό το αποτέλεσμα, να οφείλεται σε κάποιες προτάσεις με πιθανώς ασαφές περιεχόμενο που θα έπρεπε να επαναξιολογηθούν. Επιπλέον θα βοηθούσε στην καλύτερη αποτελεσματικότητα του εργαλείου ως προς την διόρθωση κάποιων σημείων του αν γινόταν πιλοτικά σε ακόμη μεγαλύτερο δείγμα πληθυσμού η διερεύνηση της κατανόησης των προτάσεων του (Κάτσης, Σιδερίδης, και Εμβαλωτής, 2010).

Η υψηλή τιμή που παρουσιάζει ο δείκτης συσχέτισης Pearson r, δημιουργεί ακόμη ένα περιορισμό με ενδοιασμούς, ως προς την αξιοπιστία του στατιστικού αποτελέσματος σε σχέση με τα δεδομένα της έρευνας. Στο διάγραμμα σκεδασμού εντοπίστηκαν κάποιες περιορισμένες ακραίες τιμές, που στρεβλώνουν πιθανόν το αριθμητικό αποτέλεσμα του συντελεστή και επηρεάζουν την κατανομή των μεταβλητών σε σχέση ως την κανονικότητα της. Αυτό όπως αναφέρθηκε προγενέστερα, μπορεί να οφείλεται και σε κάποια σφάλματα αξιοπιστίας των μετρήσεων στο εργαλείο (ουδέτερη άποψη στις απαντήσεις, ή ασάφειες που πιθανόν μπορεί να επηρέασαν το αποτέλεσμα). Επίσης το μέγεθος του δείγματος μπορεί να επηρέασε το στατιστικό αποτέλεσμα σε σχέση την διασπορά (Κάτσης κ. συν., 2010).

Για να ελεγχθούν οι περιορισμοί θα προτείναμε να διεξαχθεί μια συμπληρωματική πανελλαδική εμπειρική έρευνα με μεγαλύτερο χρονικό περιθώριο διεξαγωγής, και με την συμβολή του Οικονομικού Επιμελητηρίου Ελλάδος που θα την επιτρέπουν ο χρόνος ως προς

τον σχεδιασμό της και οι θεσμικές διαδικασίες, να περιορίσει τα εμπόδια και να συγκεντρώσει ένα αρκετά μεγάλο δείγμα πληθυσμού -στόχου με ακόμη πιο βελτιωμένο ως προς τις υποκλίμακες εργαλείο, που θα ενίσχυε ακόμη περισσότερο με την αξία των αποτελεσμάτων της την παρούσα μελέτη (Robson, 2010).

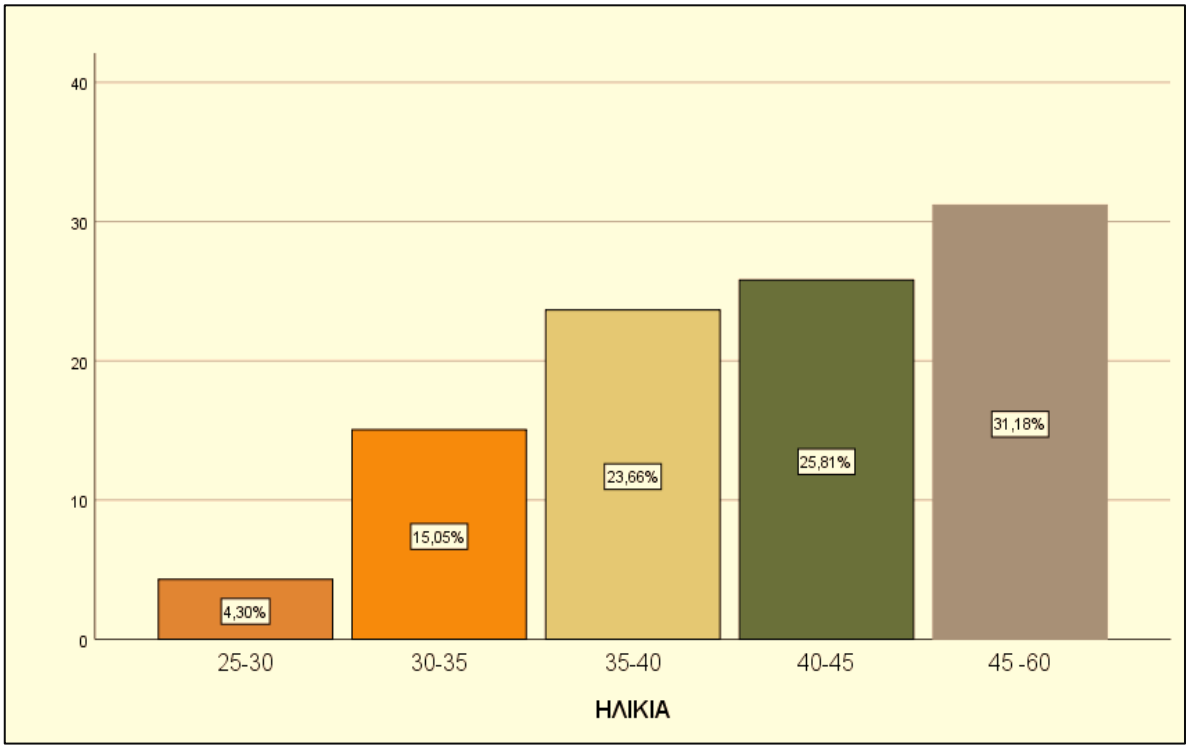
# 4ο Κεφάλαιο

## Μέρος 3ο Αποτελέσματα της Έρευνας - Συμπεράσματα

## 4. Αποτελέσματα

### 4.1. Δημογραφικά αποτελέσματα

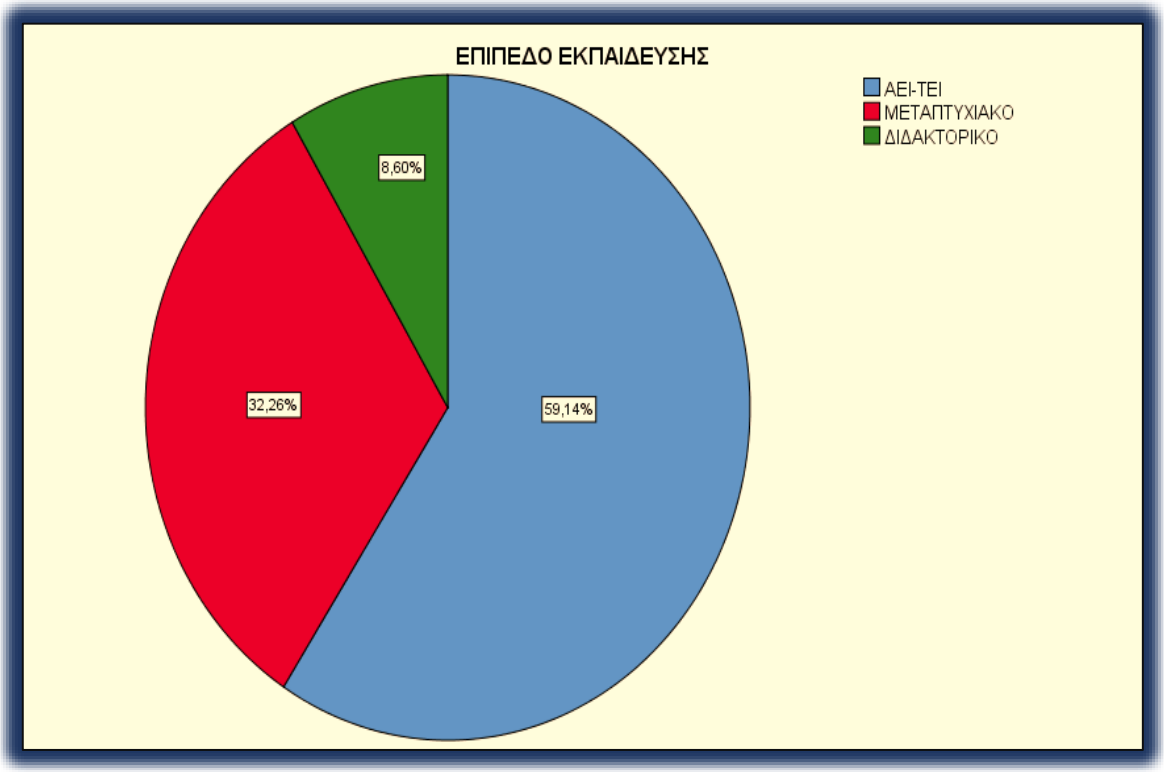
Στο γράφημα 1 που ακολουθεί φαίνεται η ηλικία του πληθυσμού του δείγματος που συμμετείχε στην έρευνα και αποτελείται από ενενήντα τρεις ( N=93) λογιστές-φοροτεχνικούς, εξωτερικούς συνεργάτες και στελέχη επιχειρήσεων .




**Γράφημα 1: Ηλικία Δείγματος**

Τα αποτελέσματα έδειξαν ότι 4,3% του δείγματος είναι ηλικίας 25-30 ετών. Το 15,05% των ερωτώμενων είναι ηλικίας μεταξύ 30-35 ετών. Μεταξύ 35 και 40 ετών είναι το 23,66 % του δείγματος. Ενώ το μεγαλύτερο ποσοστό των ερωτώμενων είναι πάνω από σαράντα έτη. Με το 25,81% των ερωτώμενων να είναι μεταξύ 40-45 έτη, και το 31,18% που αποτελεί και το μεγαλύτερο ποσοστό του δείγματος ηλικιακά, να είναι άνω των σαράντα πέντε ετών.

Στο γράφημα 2 αποτυπώνεται το μορφωτικό επίπεδο του δείγματος. Το 59,14% των λογιστών είναι απόφοιτοι ΑΕΙ -ΤΕΙ. Το 32,26% του δείγματος έχουν μεταπτυχιακές σπουδές και το 8,60% του συνόλου του δείγματος είναι κάτοχοι διδακτορικού διπλώματος.




**Γράφημα 2 : Μορφωτικό Επίπεδο**

Στον πίνακα 7 αποτυπώνεται το επαγγελματικό προφίλ του δείγματος των (N=93) ερωτώμενων της παρούσας έρευνας. Πέντε (5) έχουν την θέση του Γενικού Διευθυντή, οι (10) ερωτώμενοι στις επιχειρήσεις που απασχολούνται έχουν την θέση του Οικονομικού Διευθυντή. Σαράντα τέσσερις (44) ερωτώμενοι που αποτελούν και το μεγαλύτερο σύνολο του δείγματος είναι λογιστές ελεύθεροι επαγγελματίες και εξωτερικοί συνεργάτες επιχειρήσεων. Οι λογιστές φοροτεχνικοί που απασχολούνται σε επιχειρήσεις είναι 23 άτομα και 11 άτομα είναι σύμβουλοι επιχειρήσεων και συνεργάτες.

**Πίνακας 7: Θέση στην Επιχείρηση**

| ΘΕΣΗ ΣΤΗΝ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΗ | | | | |
|---|---|---|---|---|
| | Frequency | Percent | Valid Percent | Cumulative Percent |
| ΓΕΝΙΚΟΣ ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ | 5 | 5,4 | 5,4 | 5,4 |
| ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΟΥ ΤΜΗΜΑΤΟΣ | 10 | 10,8 | 10,8 | 16,1 |
| ΛΟΓΙΣΤΗΣ ΕΞΩΤΕΡΙΚΟΣ ΣΥΝΕΡΓΑΤΗΣ | 44 | 47,3 | 47,3 | 63,4 |
| ΛΟΓΙΣΤΗΣ ΦΟΡΟΤΕΧΝΙΚΟΣ ΕΠΙΧ/ΣΕΩΝ | 23 | 24,7 | 24,7 | 88,2 |
| ΣΥΜΒΟΥΛΟΣ ΕΠΙΧ/ΣΕΩΝ | 11 | 11,8 | 11,8 | 100,0 |
| Total | 93 | 100,0 | 100,0 | |

Σε επίπεδο γνώσεων ηλεκτρονικής μηχανογράφησης και χειρισμού υπολογιστών όπως απεικονίζεται στον πίνακα 8, το 44,1% του δείγματος απάντησε ότι έχει καλή γνώση το 29% απάντησε ότι έχει πολύ καλές γνώσεις και το 18,3% ότι έχει άριστες γνώσεις. Μόνο το 8,6% δήλωσε ότι έχει μέτριο επίπεδο γνώσεων.

**Πίνακας 8: Επίπεδο Γνώσεων Ηλεκτρονικών Υπολογιστών**

| ΕΠΙΠΕΔΟ ΓΝΩΣΕΩΝ Η/Υ | | | | | |
|---|---|---|---|---|---|
| | | Frequency | Percent | Valid Percent | Cumulative Percent |
| Valid | Μέτριο | 8 | 8,6 | 8,6 | 8,6 |

| | | | | | |
|---|---|---|---|---|---|
| | **Καλό** | **41** | **44,1** | **44,1** | **52,7** |
| | **Αρκετά Καλό** | **27** | **29,0** | **29,0** | **81,7** |
| | **Άριστο** | **17** | **18,3** | **18,3** | **100,0** |
| | **Total** | **3** | **100,0** | **100,0** | |

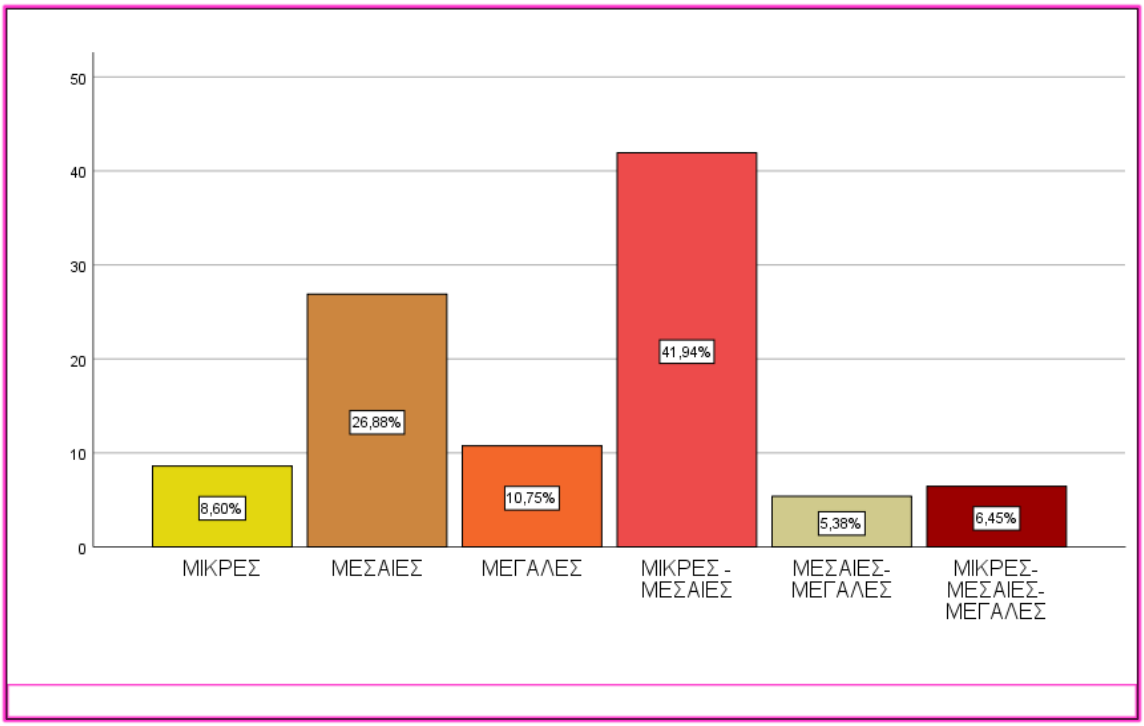
Σχετικά με το προφίλ των Ελληνικών Επιχειρήσεων δίνονται τα παρακάτω αποτελέσματα :

Αναφορικά με το μέγεθος των επιχειρήσεων, το 41,94% απάντησε ότι απασχολείται, με λογιστικές εργασίες μικρών και μεσαίων επιχειρήσεων. Το 8,60% δήλωσε ότι, απασχολείται με λογιστικές εργασίες μόνο μικρών επιχειρήσεων.

Μόνο το 10,75% απάντησε ότι, απασχολείται σε μεγάλες επιχειρήσεις, ενώ το 26,88% δήλωσε ότι, απασχολείται με λογιστικές εργασίες μόνο μεσαίων ως προς το μέγεθος επιχειρήσεων.

Επίσης το 5,36% του συνόλου του δείγματος δήλωσε ότι απασχολείται με λογιστικές εργασίες μεσαίων και μεγάλων επιχειρήσεων. Τέλος το 6,45% του δείγματος δήλωσε ότι απασχολείται με λογιστικές εργασίες και των τριών ως προς το μέγεθος επιχειρήσεων.

Τα παραπάνω στοιχεία απεικονίζονται στο γράφημα 3 που ακολουθεί.




**Γράφημα 3: Μέγεθος Επιχειρήσεων**

Με βάση τον πίνακα 9, το 43% των ερωτώμενων δήλωσε ότι, κάποιες μόνο λογιστικές εργασίες διενεργούνται στα λογιστήρια των ελληνικών επιχειρήσεων. Το 5,4% απάντησε ότι δεν διενεργείται καμία εργασία στα λογιστήρια των επιχειρήσεων που απασχολούνται. Το 24,7% δήλωσε ότι διενεργούνται περιορισμένες εργασίες. Το 25,8% των ερωτώμενων, δήλωσε ότι διενεργούνται οι περισσότερες εργασίες, και μόνο το 1,1% δήλωσε ότι, εκτελούνται όλες οι λογιστικές εργασίες στα λογιστήρια των επιχειρήσεων που απασχολούνται.

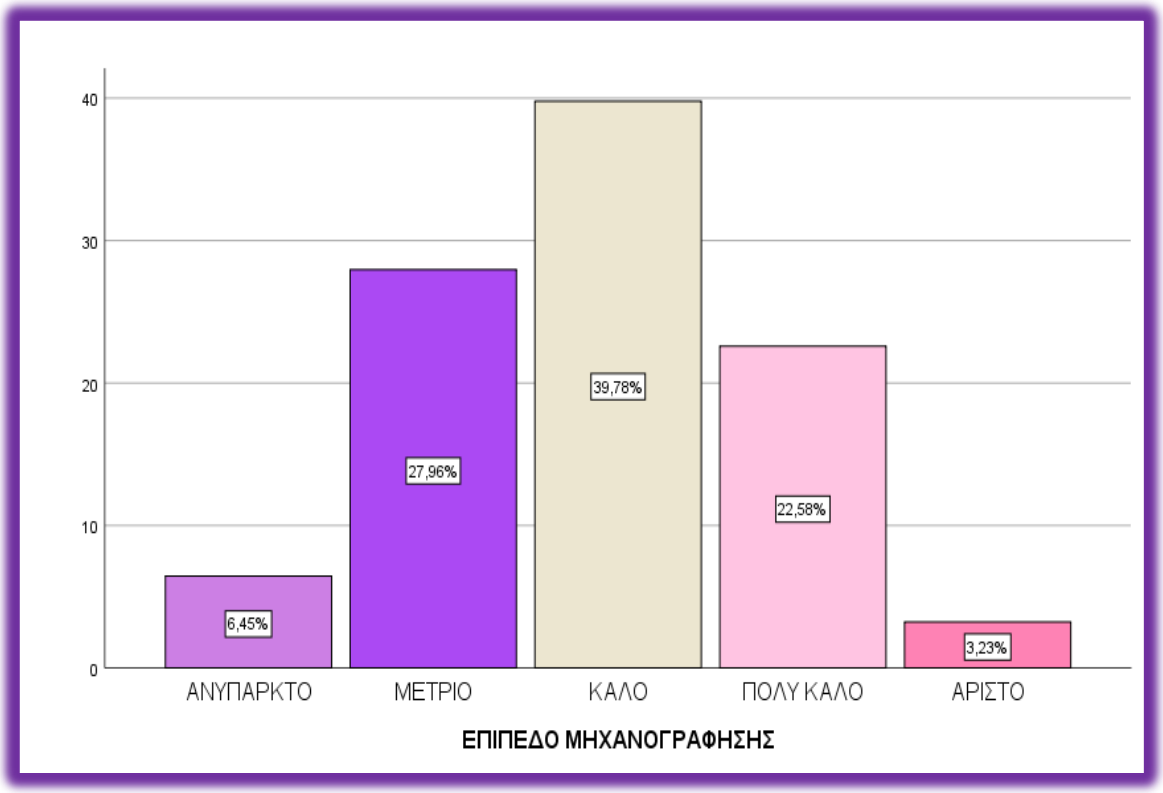
**Πίνακας 9: Οργανωμένο Λογιστήριο Επιχειρήσεων**

| ΟΡΓΑΝΩΜΕΝΟ ΛΟΓΙΣΤΗΡΙΟ | | | | |
|---|---|---|---|---|
| | **Frequency** | **Percent** | **Valid Percent** | **Cumulative Percent** |
| | | | | |

| | | | | | |
|---|---|---|---|---|---|
| **Valid** | **ΔΕΝ ΔΙΕΝΕΡΓΟΥΝΤΑΙ** | **5** | **5,4** | **5,4** | **5,4** |
| | **ΔΙΕΝΕΡΓΟΥΝΤΑΙ ΠΕΡΙΟΡΙΣΜΕΝΑ** | **23** | **24,7** | **24,7** | **30,1** |
| | **ΔΙΕΝΕΡΓΟΥΝΤΑΙ ΚΑΠΟΙΕΣ** | **40** | **43,0** | **43,0** | **73,1** |
| | **ΔΙΕΝΕΡΓΟΥΝΤΑΙ ΟΙ ΠΕΡΙΣΣΟΤΕΡΕΣ** | **24** | **25,8** | **25,8** | **98,9** |
| | **ΔΙΕΝΕΡΓΟΥΝΤΑΙ ΟΛΕΣ** | **1** | **1,1** | **1,1** | **100,0** |
| | **Total** | **93** | **100,0** | **100,0** | |

Όσον αφορά το επίπεδο της μηχανογράφησης των ελληνικών επιχειρήσεων στο γράφημα 4 το 6,45% του δείγματος δήλωσε ότι είναι ανύπαρκτο. Το 27,96% του δείγματος απάντησε ότι είναι μέτριο.

Το 39,78% απάντησε ότι είναι καλό. Το 22,58% απάντησε ότι απασχολείται σε επιχειρήσεις με πολύ καλό επίπεδο μηχανογράφησης και το 3,23% απάντησε ότι απασχολείτε σε επιχειρήσεις με άριστο σύστημα μηχανογράφησης.




**Γράφημα 4: Επίπεδο Μηχανογράφησης Επιχειρήσεων**

Επίσης στον πίνακα 10, το 4,3% δηλώνει ότι απασχολείται με βιβλία ατομικών επιχειρήσεων. Το 20,4% απασχολείται μόνο με βιβλία Ο. Ε. και Ε.Ε. εταιριών. Το 10,8% του δείγματος απασχολείται μόνο με βιβλία Ε.Π.Ε. και Ι.Κ.Ε. Το 4,3% των ερωτώμενων δήλωσαν ότι απασχολούνται σε Α.Ε. Το 7,5% των ερωτώμενων συνεργάζεται με όλες τις μορφές των επιχειρήσεων. Το 36,6% παρακολουθούν τα λογιστικά βιβλία Ατομικών Εταιριών, Ο.Ε., και Ε.Ε.. Το 16,1% του δείγματος δήλωσε ότι παρακολουθεί τα βιβλία Ατομικών, Ο.Ε., Ε.Ε., Ε.Π.Ε. και Ι.Κ.Ε.

**Πίνακας 10: Νομική Μορφή Επιχειρήσεων**

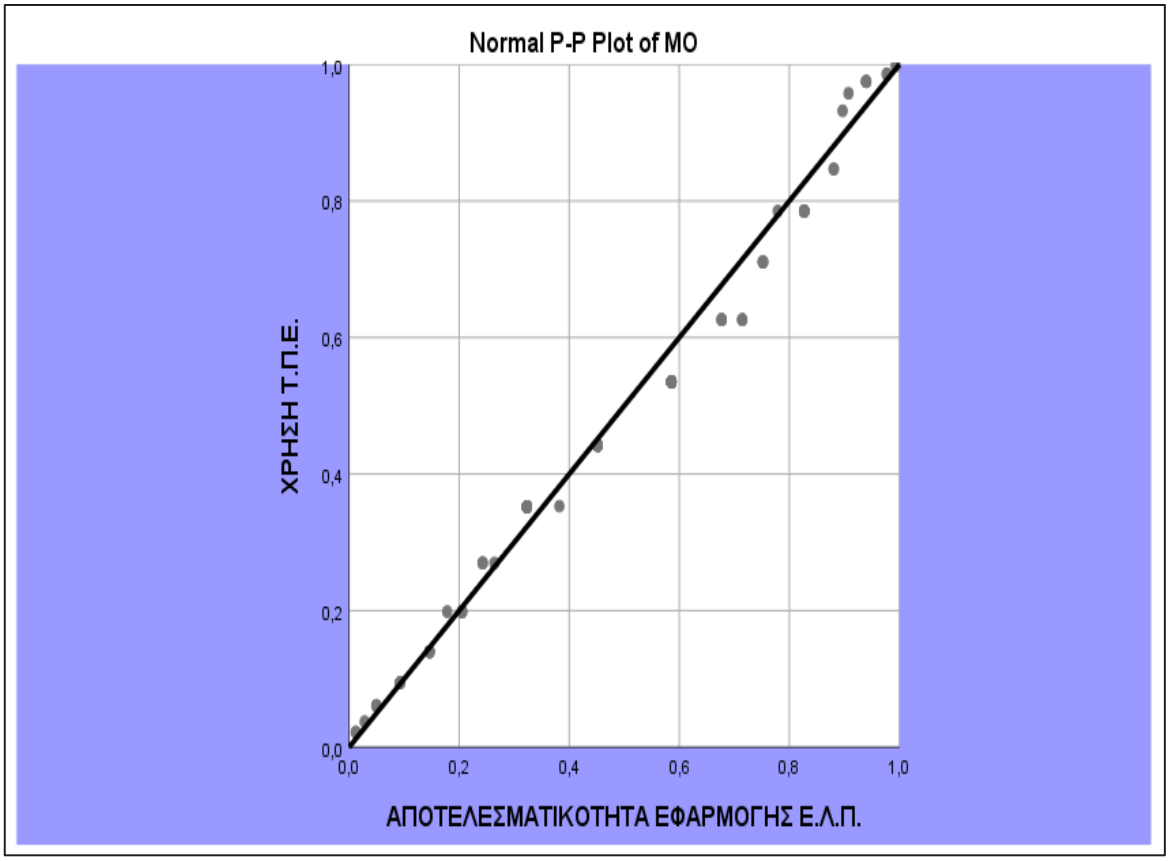
| ΝΟΜΙΚΗ ΜΟΡΦΗ | | | | |
|---|---|---|---|---|
| | **Frequency** | **Percent** | **Valid Percent** | **Cumulative Percent** |

| | | | | | |
|---|---|---|---|---|---|
| **Valid** | **ΑΤΟΜΙΚΕΣ** | **4** | **4,3** | **4,3** | **4,3** |
| | **Ο.Ε.-Ε.Ε.** | **19** | **20,4** | **20,4** | **24,7** |
| | **Ε.Π.Ε.-Ι.Κ.Ε.** | **10** | **10,8** | **10,8** | **35,5** |
| | **Α.Ε.** | **4** | **4,3** | **4,3** | **39,8** |
| | **ΟΛΑ ΤΑ ΠΑΡΑΠΑΝΩ** | **7** | **7,5** | **7,5** | **47,3** |
| | **ΑΤΟΜΙΚΕΣ-Ο.Ε-Ε.Ε.** | **34** | **36,6** | **36,6** | **83,9** |
| | **ΑΤΟΜΙΚΕΣ-ΟΕ-ΕΕ-ΕΠΕ-ΙΚΕ** | **15** | **16,1** | **16,1** | **100,0** |
| | **Total** | **93** | **100,0** | **100,0** | |

### 4.2. Αποτελέσματα ως προς την συσχέτιση των δύο μεταβλητών

Για τον έλεγχο της υπόθεσης Η επιλέχθηκε ο συντελεστής συσχέτισης Pearson r ώστε να ελεγχθεί αν υπάρχει συσχέτιση μεταξύ των δύο μεταβλητών και σε πιο βαθμό. Για την εγκυρότητα των αποτελεσμάτων του συντελεστή Pearson r, προηγήθηκε έλεγχος της γραμμικότητας των δύο μεταβλητών ως προς τις παρατηρήσεις τους, με διάγραμμα σκεδασμού.

Τα αποτελέσματα απεικονίζονται στο γράφημα 5 και αποδεικνύουν ότι υπάρχει γραμμική σχέση γιατί οι παρατηρήσεις βρίσκονται πολύ κοντά στην ευθεία γραμμή με κάποιες να είναι ακριβώς πάνω στην ευθεία με κατεύθυνση από αριστερά κάτω προς τα δεξιά και επάνω με κάποιες αποκλίσεις κάποιων μεμονωμένων παρατηρήσεων σε πιο απομακρυσμένες περιοχές από την ευθεία.




**Γράφημα 5: Διάγραμμα Σκεδασμού Γραμμικότητας**

Μια ένδειξη της κανονικότητας της κατανομής των παρατηρήσεων αποτελεί και ο πίνακας 11 όπου η διάμεσος και ο μέσος (Median=3,4, Mean=3,36) και (Median =3,7 Mean=3,69) των δύο μεταβλητών αντίστοιχα είναι σε αναλογία και πολύ κοντά μεταξύ τους (Κάτσης, Σιδερίδης & Εμβαλωτής, 2010).

**Πίνακας 11: ΜΟ Κατανομής Συχνότητας Μεταβλητών**

| Statistics | | |
|---|---|---|
| | X_1 | Y_1 |

| | | | |
|---|---|---|---|
| **N** | **Valid** | **93** | **93** |
| | **Missing** | **0** | **0** |
| **Mean** | | **3,3667** | **3,6957** |
| **Median** | | **3,4000** | **3,7000** |
| **Std. Deviation** | | **,26512** | **,24756** |
| **Variance** | | **,070** | **,061** |

Επίσης σύμφωνα με τον πίνακα 12 ο συντελεστής συμμετρίας ( skewness) ως προς την κατανομή των δύο μεταβλητών έδειξε ότι οι τιμές των παρατηρήσεων είναι (0,333 και 0,720) αντίστοιχα. Ακόμη οι τιμές της κύρτωσης και για τις δύο μεταβλητές είναι κοντά στο μηδέν (0,81 και 0,61). Αν λάβουμε υπόψη ότι σε ένα δείγμα μετρίου μεγέθους N=93 για να υπάρχει κανονική κατανομή θα πρέπει η τιμές της συμμετρίας και της κύρτωσης να μην ξεπερνούν την τιμή ±2 μπορούμε να υποθέσουμε την κανονικότητα της κατανομής (Ρούσος, και Τσαούσης, 2011).

**Πίνακας 12: Κατανομή Συμμετρίας Μεταβλητών**

| **Statistics** | | | |
|---|---|---|---|
| | | **X_1** | **Y_1** |
| **N** | **Valid** | **93** | **93** |
| | **Missing** | **0** | **0** |

| | | |
|---|---|---|
| **Skewness** | **,333** | **,720** |
| **Std. Error of Skewness** | **,250** | **,250** |
| **Kurtosis** | **,081** | **,061** |
| **Std. Error of Kurtosis** | **,495** | **,495** |

Για την αξιοπιστία των αποτελεσμάτων ως προς τον έλεγχο της υπόθεσης για την γραμμικότητα της συσχέτισης των δύο μεταβλητών επιλέχθηκε ο συντελεστής συσχέτισης Pearson r. Ως επίπεδο σημαντικότητας των ελέγχων της υπόθεσης ορίσθηκε α≤0,05 για παράλληλο έλεγχο, με την χρήση της επαγωγικής στατιστικής ανάλυσης ως προς τον έλεγχο της υπόθεσης της παρούσας εμπειρικής έρευνας ( Robson, 2011) .

Στον πίνακα 13 φαίνεται, ότι η σχέση μεταξύ του «βαθμού αποτελεσματικότητας της εφαρμογής των Ε.Λ.Π.» και του «βαθμού χρήσης των «Τ.Π.Ε.» στο δείγμα είναι r = 0.717.** Το αποτέλεσμα δείχνει ότι η σχέση μεταξύ των δύο μεταβλητών με βάση τα δεδομένα είναι αρκετά δυνατή. Οι δύο αστερίσκοι πάνω από το αποτέλεσμα δηλώνουν σύμφωνα με τις θεωρητικές προσεγγίσεις της στατιστικής επιστήμης την ανίχνευση σημαντικών συσχετίσεων μεταξύ των δύο μεταβλητών(Ρούσος, και Τσαούσης, 2011).

Επίσης για κάθε μία p-value φαίνεται ότι, η παρατηρούμενη πιθανότητα Sig.(2-tailed), είναι p=,000. Αποτέλεσμα που δηλώνει ότι η κάθε p-value που έχει υπολογιστεί για τον συντελεστή Pearson r σε σχέση με τον έλεγχο της υπόθεσης, απορρίπτει την υπόθεση Ho (δηλαδή ότι στο συγκεκριμένο ζεύγος μεταβλητών δεν υπάρχει γραμμική συσχέτιση). Εφόσον το επίπεδο στατιστικής σημαντικότητας που παρατηρείται α≤0,05, δεχόμαστε την υπόθεση H1 (δηλαδή ότι υπάρχει γραμμική σχέση μεταξύ των δύο μεταβλητών στο δείγμα που μπορεί να αντανακλάται και στον ευρύτερο πληθυσμό εφόσον αποδεικνύεται ως αποτέλεσμα με τον συντελεστή Pearson r στο δείγμα (Cohen & Manion, 2010) .

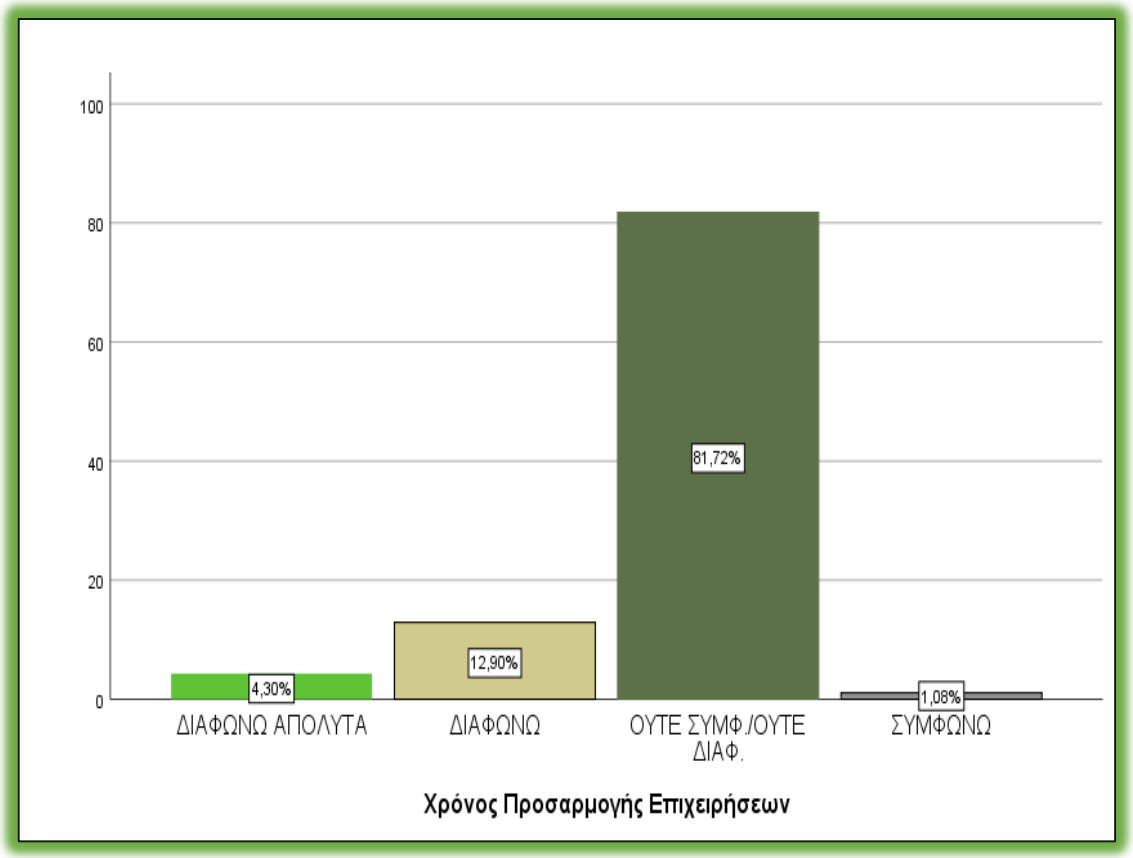
**Πίνακας 13: Συντελεστής Συσχέτισης Person r**

| Correlations | | | |
|---|---|---|---|
| | | ΜΕΣΟΣ | ΜΕΣΟΣ |
| ΒΑΘΜΟΣ ΑΠΟΤΕΛ. Ε.Λ.Π. | Pearson Correlation | 1 | ,717** |
| | Sig. (2-tailed) | | ,000 |
| | N | 93 | 93 |
| ΒΑΘΜΟΣ ΧΡΗΣΗΣ Τ.Π.Ε. | Pearson Correlation | ,717** | 1 |
| | Sig. (2-tailed) | ,000 | |
| | N | 93 | 93 |
| **. Correlation is significant at the 0.05 level (2-tailed). | | | |

### 4.3. Αποτελέσματα ως προς την διερεύνηση των επιμέρους ερωτημάτων

Αναφορικά με την ικανοποίηση του δείγματος ως προς τον χρόνο και το κόστος που απαιτείται για την εφαρμογή των Ε.Λ.Π. από την πλευρά των επιχειρήσεων τα αποτελέσματα που απεικονίζονται στο γράφημα 6 έδειξαν ότι, το 4,30% του δείγματος διαφωνεί απόλυτα ότι ήταν αρκετός ο χρόνος προσαρμογής και ικανοποιητική η καθοδήγηση από το κράτος ως προς την εφαρμογή των Ε.Λ.Π.

Το 12,90% διαφωνεί ως προς την πρόταση. Το 81,72% είναι ουδέτερο ως προς αυτήν την εκδοχή. Μόλις το 1,08% του δείγματος συμφωνεί ότι, ο χρόνος προσαρμογής και η καθοδήγηση από το κράτος είναι ικανοποιητική.

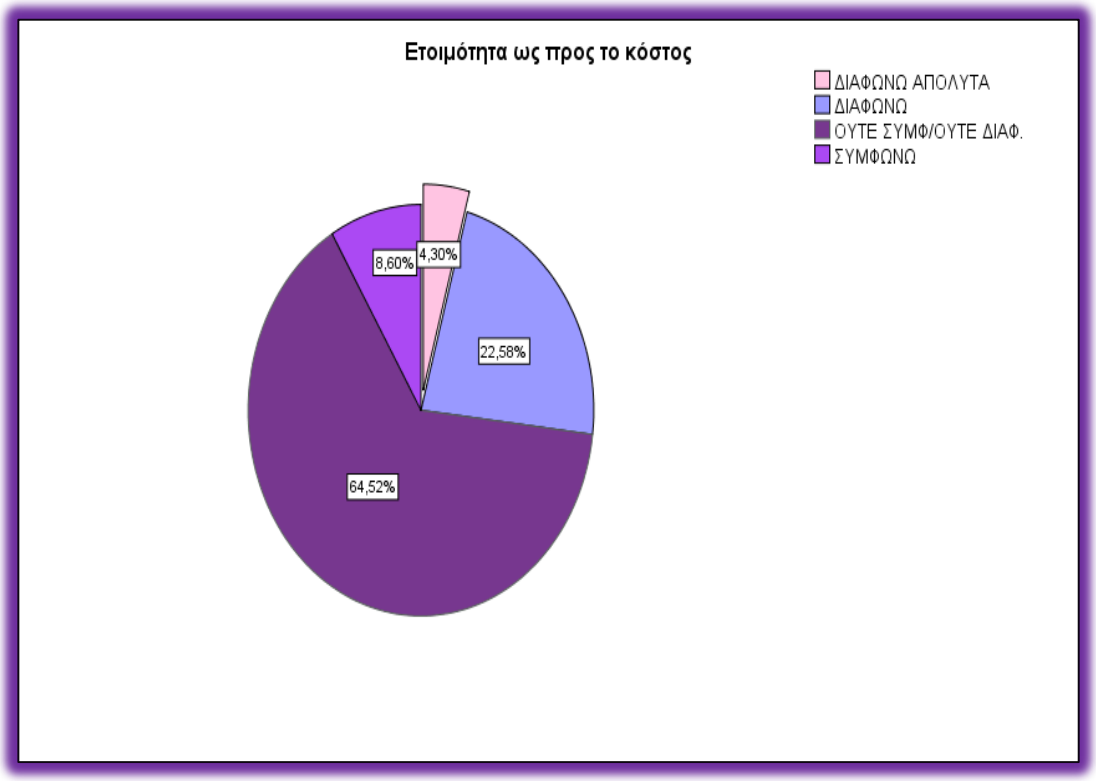



**Γράφημα 6: Χρόνος Προσαρμογής των Επιχειρήσεων στην Εφαρμογή των Ε.Λ.Π.**

Επίσης ως προς την ετοιμότητα των ελληνικών επιχειρήσεων στο γράφημα 7 αποτυπώνεται ότι, το 22,58% του δείγματος δείχνει να διαφωνεί ότι υπήρχε ετοιμότητα των επιχειρήσεων για την κάλυψη του κόστους εφαρμογής και εκπαίδευσης του προσωπικού των επιχειρήσεων στην εφαρμογή των νέων προτύπων. Το 4,30 % επίσης διαφωνεί.

Το 8,60% του δείγματος συμφωνεί ως προς την ετοιμότητα των επιχειρήσεων και την ανταπόκριση τους στα κόστη που προέκυψαν.

Επίσης το 64,52% του δείγματος ουδέτερη στάση ως προς αυτό το ερώτημα.




**Γράφημα 7: Ετοιμότητα των Ελληνικών Επιχειρήσεων ως προς το Κόστος**

Σε σχέση με την ικανοποίηση της ποιότητα της χρηματοοικονομικής πληροφόρησης και την διοργάνωση σεμιναρίων ως προς την εφαρμογή των Ε.Λ.Π. από τους κρατικούς φορείς και τα οικονομικά επιμελητήρια στον πίνακα 14 φαίνεται ότι το 79,6% του δείγματος έχει ουδέτερη στάση.

Το 3,2% του δείγματος δηλώνει ότι διαφωνεί απόλυτα, και το 12,9% ότι διαφωνεί. Μόνο το 4,3% των ερωτώμενων δείχνει να συμφωνεί.

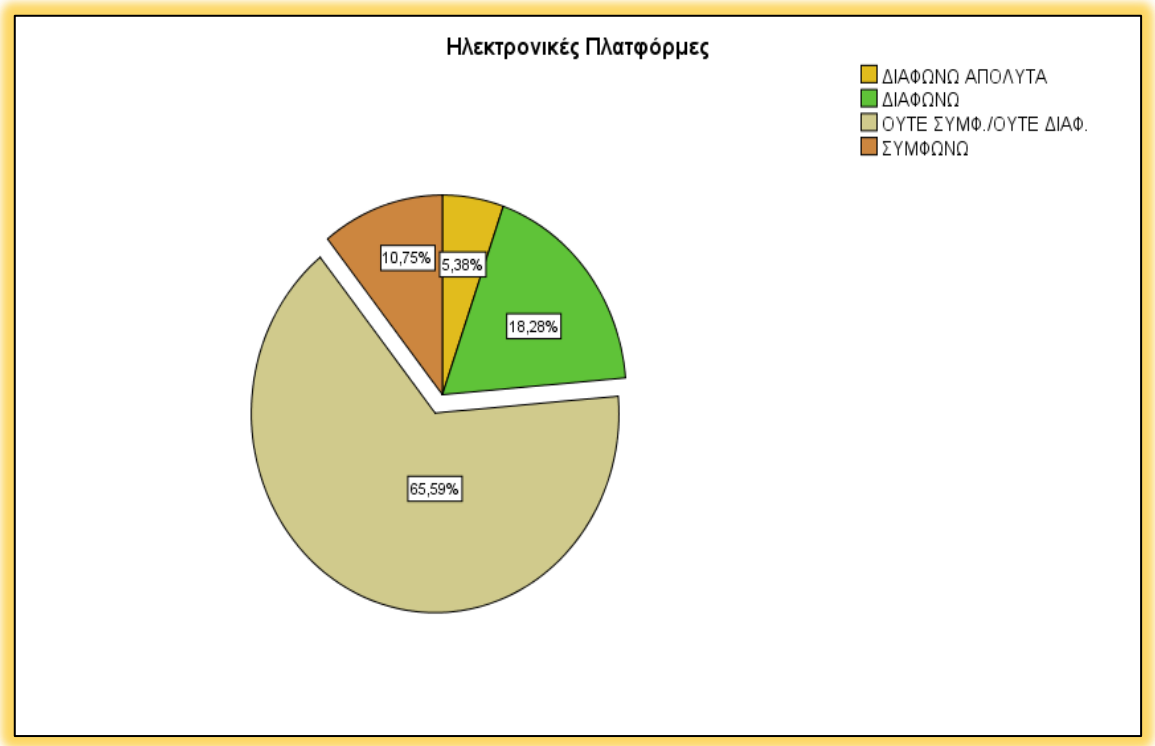
**Πίνακας 14: Κρατική Μέριμνα ως προς την Διοργάνωση Σεμιναρίων**

| ΔΙΟΡΓΑΝΩΣΗ ΣΕΜΙΝΑΡΙΩΝ ΑΠΟ ΤΟ ΚΡΑΤΟΣ | | | | |
|---|---|---|---|---|
| | **Frequency** | **Percent** | **Valid Percent** | **Cumulative Percent** |

| | | | | | |
|---|---|---|---|---|---|
| **Valid** | **ΔΙΑΦΩΝΩ ΑΠΟΛΥΤΑ** | **3** | **3,2** | **3,2** | **3,2** |
| | **ΔΙΑΦΩΝΩ** | **12** | **12,9** | **12,9** | **16,1** |
| | **ΟΥΤΕ ΣΥΜΦ./ΟΥΤΕ ΔΙΑΦ.** | **74** | **79,6** | **79,6** | **95,7** |
| | **ΣΥΜΦΩΝΩ** | **4** | **4,3** | **4,3** | **100,0** |
| | **Total** | **93** | **100,0** | **100,0** | |

Επίσης το 65,59% του δείγματος στο γράφημα 8 δηλώνει ουδέτερη στάση ως προς ικανοποίηση στην ετοιμότητα και πληρότητα των ηλεκτρονικών σελίδων του Υπουργείου οικονομικών για την εξυπηρέτηση των επιχειρήσεων και των λογιστών στην εφαρμογή των Ε.Λ.Π.

Το 10,75% συμφωνεί ότι υπήρχε ετοιμότητα του κρατικού μηχανισμού. Ενώ το 18,28% και το 5,38% των ερωτώμενων δήλωσαν αντίστοιχα ότι διαφωνούν ή διαφωνούν απόλυτα.




**Γράφημα 8: Ετοιμότητα Ηλεκτρονικών Σελίδων**

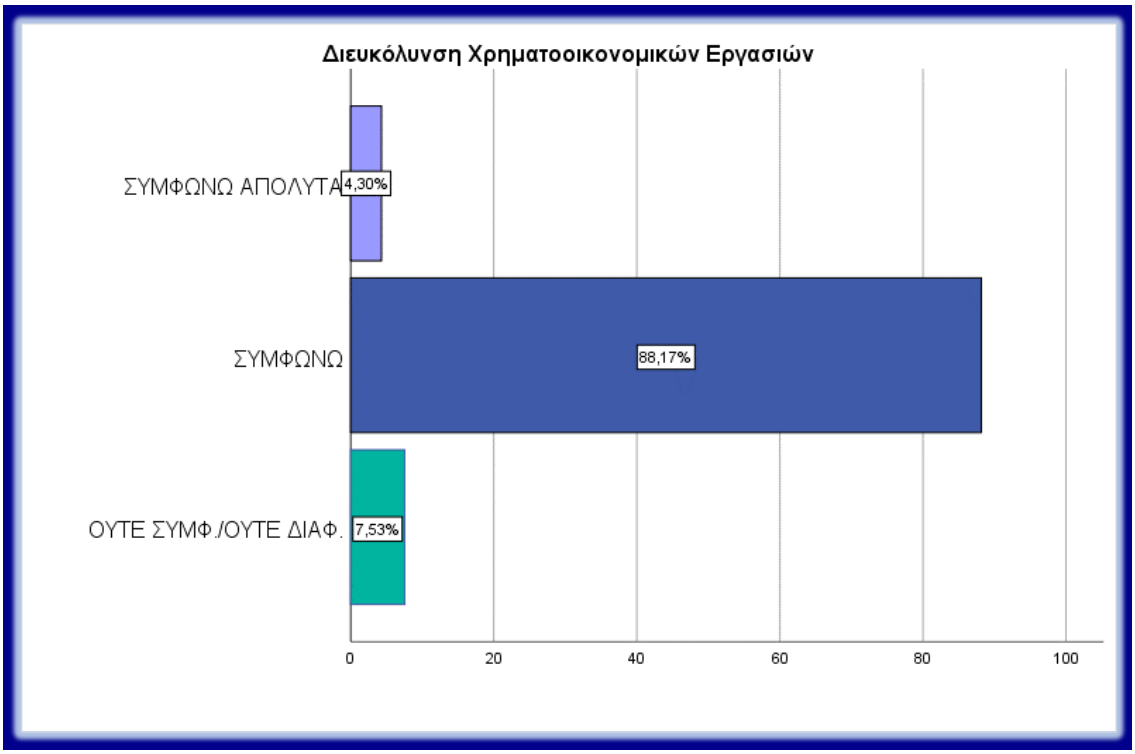
Στον πίνακα 15 φαίνεται το 93,5% του δείγματος να συμφωνεί ότι η αποτελεσματικότητα της οργάνωσης των ελληνικών επιχειρήσεων εξαρτάται από το επίπεδο της ηλεκτρονικής μηχανογράφησης της. Επίσης το 3,2% των ερωτώμενων συμφωνεί απόλυτα και το υπόλοιπο 3,2% δηλώνει ουδέτερη στάση.

**Πίνακας 15: Αποτελεσματικότητα της Οργάνωσης Επιχειρήσεων με την χρήση των Τ.Π.Ε.**

| ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΙΚΟΤΗΤΑ | | | | | |
|---|---|---|---|---|---|
| | | Frequency | Percent | Valid Percent | Cumulative Percent |
| Valid | ΟΥΤΕ ΣΥΜΦ./ΟΥΤΕ ΔΙΑΦ. | 3 | 3,2 | 3,2 | 3,2 |
| | ΣΥΜΦΩΝΩ | 87 | 93,5 | 93,5 | 96,8 |

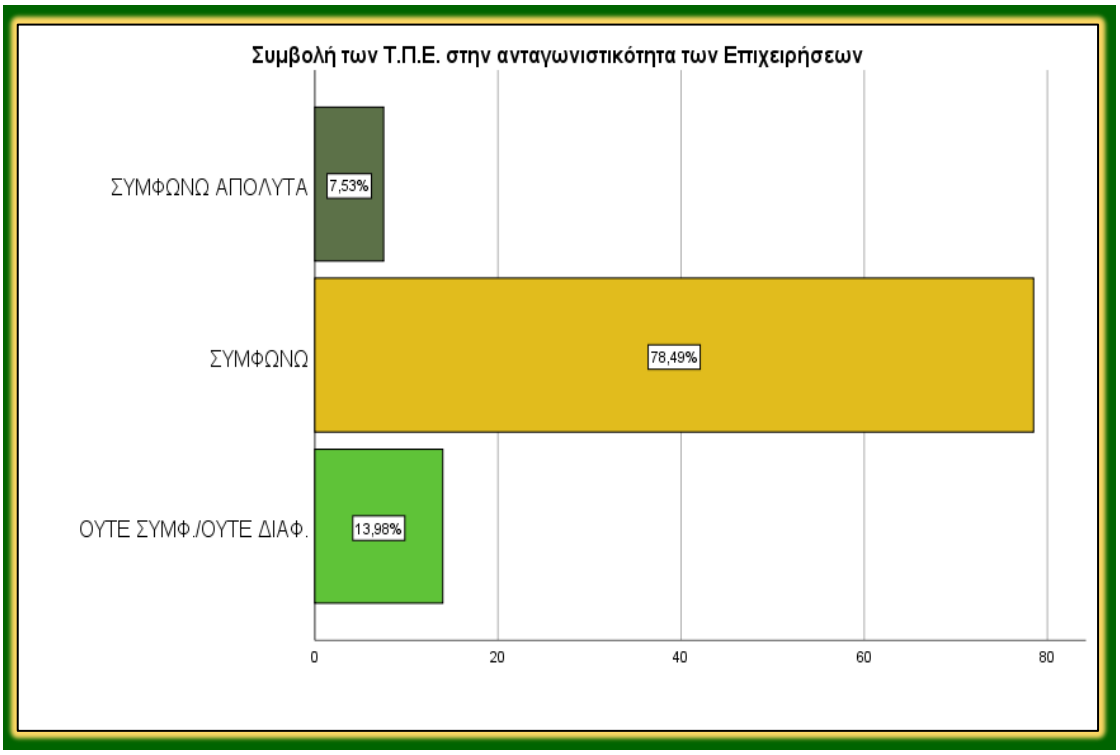
| | | | | | |
|---|---|---|---|---|---|
| | **ΣΥΜΦΩΝΩ ΑΠΟΛΥΤΑ** | **3** | **3,2** | **3,2** | **100,0** |
| | **Total** | **93** | **100,0** | **100,0** | |

Στο γράφημα 10 αποτυπώνονται οι στάσεις του δείγματος ως προς την χρήση της ηλεκτρονικής μηχανογράφησης στην διευκόλυνση των λογιστικών εργασιών. Το 88,17% του δείγματος συμφωνεί ότι η χρήση της ηλεκτρονικής μηχανογράφησης διευκολύνει τις χρηματοοικονομικές διαδικασίες ως προς την εφαρμογή των προτύπων. Το 4,30% του δείγματος δείχνει να συμφωνεί απόλυτα με αυτήν την εκδοχή ενώ το 7,53% κράτησε ουδέτερη στάση.




**Γράφημα 9 Διευκόλυνση Χρηματοοικονομικών Πρακτικών**

Τέλος ως προς την συμβολή των Τ.Π.Ε. στην ανταγωνιστικότητα των επιχειρήσεων με την εφαρμογή των Ε.Λ.Π., στο γράφημα 11 που ακολουθεί φαίνεται το 78,49% του δείγματος φαίνεται να συμφωνεί. Επίσης το 7,53% συμφωνεί απόλυτα με την άποψη αυτή και το 13,98% διατύπωσε ουδέτερη στάση.




**Γράφημα 10: Η Ανταγωνιστικότητα των Επιχειρήσεων με την χρήση των Τ.Π.Ε.**

Όσον αφορά την ετοιμότητα του κρατικού μηχανισμού σε επίπεδο στελέχωσης και μηχανογράφησης για την εφαρμογή των προτύπων ο πίνακας 16 έδειξε ότι το 48,4% του δείγματος διαφωνεί ως προς ικανοποίηση στην ετοιμότητα του κράτους. Επίσης το 11,8% διαφωνεί απόλυτα, και το 39,8% έχει ουδέτερη στάση.

**Πίνακας 16: Ετοιμότητα του Κρατικού Μηχανισμού**

| ΕΤΟΙΜΟΤΗΤΑ ΚΡΑΤΟΥΣ | | | | |
|---|---|---|---|---|
| | **Frequency** | **Percent** | **Valid Percent** | **Cumulative Percent** |

| | | | | | |
|---|---|---|---|---|---|
| **Valid** | **ΔΙΑΦΩΝΩ ΑΠΟΛΥΤΑ** | **11** | **11,8** | **11,8** | **11,8** |
| | **ΔΙΑΦΩΝΩ** | **45** | **48,4** | **48,4** | **60,2** |
| | **ΟΥΤΕ ΣΥΜΦ./ΟΥΤΕ ΔΙΑΦ.** | **37** | **39,8** | **39,8** | **100,0** |
| | **Total** | **93** | **100,0** | **100,0** | |

**5. Συμπεράσματα**

Σχετικά με τον έλεγχο της αξιοπιστίας του εργαλείου της έρευνας, τα αποτελέσματα έδειξαν ότι, υπάρχει ικανοποιητική συνοχή μεταξύ των προτάσεων του ερωτηματολογίου και των απαντήσεων του δείγματος. Οι ερωτώμενοι απάντησαν με συνέπεια τόσο στις προτάσεις του ερωτηματολογίου που δηλώνουν τις απόψεις τους για το βαθμό χρήσης των Τ.Π.Ε. στην εφαρμογή των Ε.Λ.Π., όσο και για το βαθμό της αποτελεσματικότητας της εφαρμογής τους, δίνοντας παρόμοιες απαντήσεις σε ερωτήματα που παρουσιάζουν τις ίδιες θέσεις με διαφορετική διατύπωση. Το προφίλ του δείγματος μπορούμε να ισχυριστούμε ότι, έπαιξε σημαντικό ρόλο ως προς τα αποτελέσματα καθώς και ότι επηρέασε σημαντικά τις απαντήσεις στο ερωτηματολόγιο, το προφίλ των επιχειρήσεων που απασχολούνται.

Το δείγμα έχει μέση ηλικία πάνω από σαράντα έτη, και καλό εκπαιδευτικό επίπεδο γνώσεων του αντικειμένου. Επίσης το επίπεδο γνώσεων και δεξιοτήτων στις νέες τεχνολογίες είναι ικανοποιητικό. Οι καλές δεξιότητες στις νέες τεχνολογίες δικαιολογούν και ως αποτέλεσμα ότι, το μεγαλύτερο ποσοστό των ερωτώμενων συμφωνεί ότι, η χρήση της μηχανογράφησης διευκολύνει τις λογιστικές εργασίες και την ανταγωνιστικότητα της οργάνωσης των ελληνικών επιχειρήσεων διευκολύνοντας παράλληλα με την εφαρμογή των Ε.Λ.Π., και την ανάπτυξη και την ανταγωνιστικότητα της ελληνικής οικονομίας. Αντίστοιχα το ποσοστό που δείγματος που διαφώνησε φαίνεται ότι είναι αριθμητικά περίπου ίδιο με το ποσοστό του δείγματος που δήλωσε μέτριες γνώσεις στην χρήση των Τ.Π.Ε..

Επίσης σε σχέση με τα ερωτήματα που τέθηκαν στην παρούσα έρευνα το μεγαλύτερο ποσοστό του δείγματος συμφώνησε ότι η χρήση ηλεκτρονικής μηχανογράφησης

προϋποθέτει εξειδικευμένες γνώσεις στις Τ.Π.Ε., και την ετοιμότητα κράτους και των επιχειρήσεων ώστε να υπάρχει ευελιξία στις απαιτήσεις που επιτάσσουν οι παγκόσμιες εξελίξεις στο επιχειρηματικό πεδίο. Ωστόσο στην πλειοψηφία του δείγματος επικράτησε η άποψη ότι, ο κρατικός μηχανισμός δεν συνέβαλε αρκετά ουσιαστικά στην ενημέρωση και την ετοιμότητα των επιχειρήσεων και των λογιστών με την διοργάνωση ικανοποιητικού βαθμού σεμιναρίων που να ανταποκρίνονται στις ανάγκες των επιχειρήσεων ανάλογα με το μέγεθος τους και τον όγκο των λογιστικών εργασιών τους.

Ένα αρκετά μεγάλο ποσοστό των ερωτώμενων διατήρησε ουδέτερη στάση ως προς την διευκόλυνση που παρείχαν οι ηλεκτρονικές πλατφόρμες του υπουργείου οικονομικών για την ενημέρωση των επιχειρήσεων και των λογιστών. Αν και δημιουργήθηκαν για την εξυπηρέτηση όλων των ενδιαφερομένων, όπως επισημάνθηκε και σε αντίστοιχες έρευνες της βιβλιογραφικής ανασκόπησης δεν προσέφεραν ουσιαστική βοήθεια στην πράξη. Τα αποτελέσματα της έρευνας μάλιστα φαίνεται ότι, συμπίπτουν και με τα δεδομένα των ερευνών των ( Γρηγοράκου και συν., 2014· Καραγιάννη και συν., 2016 · Σταματόπουλου και συν., 2016 ), ως προς την έλλειψη ετοιμότητας του κράτους σε ηλεκτρονικές ψηφιακές υποδομές που να καλύπτουν με σαφείς οδηγίες την διασύνδεση όλων των διαδικασιών μεταξύ κράτους και επιχειρήσεων ως προς διευκόλυνση της εφαρμογής των Ε.Λ.Π.. Οι γνώσεις των στελεχών των κρατικών φορέων ως προς την εφαρμογή των νόμων σύμφωνα με την έρευνα δεν ικανοποίησε τις προσδοκίες των ερωτώμενων και οι οδηγίες στις πλατφόρμες φαίνεται ότι από την στάση τους ότι παρουσίαζαν κενά και ασάφειες κατά την εφαρμογή τους στην πράξη.

Επίσης το μεγαλύτερο ποσοστό του δείγματος εξέφρασε ουδέτερη γνώμη ως προς την ικανοποίηση του, στον απαραίτητο χρόνο προσαρμογής που δόθηκε από το κράτος στις επιχειρήσεις για να προετοιμαστούν σύμφωνα με τις απαιτήσεις που επιβάλει ο νέος μεταρρυθμιστικός νόμος επιβεβαιώνοντας τα δεδομένα των ερευνών των ( Μπατσινίλα & Παπατούκα, 2015· Καραμπίνη & Χέβα, 2011 ) για έλλειψη ετοιμότητας του κρατικού μηχανισμού στην προετοιμασία των ελληνικών επιχειρήσεων και περιορισμένο χρόνο μετάβασης, μέσα στον οποίο έπρεπε να αντιμετωπιστούν από τα στελέχη των επιχειρήσεων και τα κενά και οι ασάφειες που δεν προβλέφθηκαν εξαρχής από τον μεταρρυθμιστικό νόμο με νέους διορθωτικούς νόμους

Αξιοσημείωτο είναι ότι το μεγαλύτερο ποσοστό του δείγματος είναι λογιστές εξωτερικοί συνεργάτες που απασχολούνται με λογιστικές εργασίες κυρίως μικρών και μεσαίων επιχειρήσεων ως προς την νομική τους μορφή. Κυρίως ατομικών και προσωπικών

εταιριών που αποτελούν και το μεγαλύτερο ποσοστό των επιχειρήσεων που εκπροσωπείται από το δείγμα. Τα δεδομένα των ερευνών των Βενιέρη (2014), Καρατζίμα και Κοέν (2015) έδειξαν ότι συγκλίνουν με τα αποτελέσματα της παρούσας έρευνας ως προς το μέγεθος και την νομική μορφή των επιχειρήσεων που δραστηριοποιούνται στην ελληνική επικράτεια. Ωστόσο η παρούσα έρευνα έδειξε ότι υπάρχει και ένα αρκετά ικανοποιητικό ποσοστό λογιστών και στελεχών που απασχολούνται στα λογιστήρια των μικρομεσαίων επιχειρήσεων γεγονός που μας ενθαρρύνει να ισχυριστούμε ότι οι ελληνικές επιχειρήσεις αναδιοργανώνονται έστω και με αργούς ρυθμούς και εξελίσσονται, για να αντιμετωπίσουν τις προκλήσεις τις παγκόσμιας οικονομίας.

Τα αποτελέσματα της παρούσας έρευνας συμπίπτουν και με αποτελέσματα των ερευνών που εξέτασαν την ετοιμότητα των ελληνικών επιχειρήσεων ως προς την εφαρμογή των Ε.Λ.Π.. Ως προς την οργάνωση και την αποτελεσματικότητα των λογιστικών εργασιών με την εφαρμογή των Ε.Λ.Π τα αποτελέσματα έδειξαν ότι, αν και υπάρχει ικανοποιητικό ποσοστό επιχειρήσεων που διαθέτει λογιστήριο λίγες είναι οι επιχειρήσεις που έχουν σε ικανοποιητικό βαθμό οργανωμένα λογιστήρια ώστε να εκτελούνται σ' αυτά οι λογιστικές εργασίες στο σύνολο τους. Τα δεδομένα συγκλίνουν και επιβεβαιώνουν τα δεδομένα των ερευνών των ( Μυλωνά, 2006 · Καραγιάννη και συν., 2016 ·Σταματοπούλου, 2015 ) ως προς την ελλιπή κρατική υποστήριξη και ενημέρωση αλλά και την χαμηλή οικονομική ανταπόκριση των μικρομεσαίων επιχειρήσεων στα κόστη που απαιτούνται για την αλλαγή του τεχνολογικού τους εξοπλισμού και την εκπαίδευση των στελεχών τους.

Η ύπαρξη λογιστηρίων και ηλεκτρονικής μηχανογράφησης στο μεγαλύτερο αριθμό των μικρομεσαίων επιχειρήσεων που εκπροσωπεί το δείγμα δικαιολογεί την ουδέτερη στάση του δείγματος στα ερωτήματα που αναφέρονται στα αυξημένα κόστη της εφαρμογής των Ε.Λ.Π. αλλά και στην ουδέτερη στάση των ερωτώμενων ως προς την ικανοποίηση τους για τον χρόνο προσαρμογής που έδωσε το κράτος στην εφαρμογή των Ε.Λ.Π. (Μυλωνά, 2006). Από την μία είναι μεν ενθαρρυντικό το γεγονός ότι ένας ικανοποιητικός αριθμός των μικρομεσαίων επιχειρήσεων που εκπροσωπεί το δείγμα διαθέτει δικό του λογιστήριο και ένας σημαντικός αριθμός του δείγματος ότι εργάζεται σ' αυτά. Αντίθετα είναι αποθαρρυντικό το γεγονός ότι αν και οι περισσότερες ελληνικές επιχειρήσεις διαθέτουν λογιστήριο έχουν απαρχαιωμένα λογιστικά συστήματα που δεν κατάφεραν να ανταπεξέρθουν στις απαιτήσεις των νέων μεταρρυθμίσεων και να αναλάβουν κόστη εκσυγχρονισμού των τεχνολογικών υποδομών τους κατά την διάρκεια της οικονομικής κρίσης (Καραγιάννης και συν., 2016).

Τα δεδομένα της έρευνας επιβεβαιώνουν τα αποτελέσματα της έρευνας των Μπατσινίλα & Παπατούκα, (2015) που ανέδειξαν ότι δεν δόθηκε προτεραιότητα στην ενημέρωση και επαρκής χρόνος από το κράτος ως προς την προετοιμασία των επιχειρήσεων. Οι νέες μεταρρυθμίσεις, αύξησαν τα κόστη των μικρομεσαίων επιχειρήσεων σε τεχνολογικό εκσυγχρονισμό και εκπαίδευση προσωπικού. Επίσης δεν εκτιμήθηκαν οι ανάγκες των επιχειρήσεων με λογιστικές πρακτικές ανάλογες του χρηματοοικονομικού τους μεγέθους. Τον μεγαλύτερο όγκο των λογιστικών εργασιών ως προς την εφαρμογή των προτύπων η έρευνα έδειξε ότι, τον ανέλαβαν τα λογιστικά γραφεία και οι σύμβουλοι επιχειρήσεων γιατί οι επιχειρήσεις δεν ήταν σε θέση να ανταπεξέρθουν με επιπλέον κόστη σε τεχνολογικό εξοπλισμό και εκπαίδευση προσωπικού κατά την διάρκεια της κρίσης.

Ιδιαίτερο ενδιαφέρον παρουσιάζει επίσης το γεγονός ότι το μεγαλύτερο ποσοστό των ερωτώμενων συμφωνεί ότι η αποτελεσματικότητα και η ανταγωνιστικότητα των ελληνικών επιχειρήσεων ως προς την εφαρμογή των Ε.Λ.Π., εξαρτάται από τον τεχνολογικό εκσυγχρονισμό τους σε πληροφοριακά προγράμματα. Η εφαρμογή των Ε.Λ.Π. προϋποθέτει την χρήση σύγχρονων πληροφοριακών συστημάτων, για την αποτελεσματικότητα των λογιστικών διαδικασιών. Οι νέες νομοθετικές μεταρρυθμίσεις προτάσσουν όπως έδειξαν οι έρευνες την διατήρηση αρχείων για την εξασφάλιση και την συνοχή των λογιστικών εργασιών (Νεγκάκης & Ταχυνάκης, 2013). Στοχεύουν επίσης ταυτόχρονα στην άμεση πληροφόρηση και τον ουσιαστικό έλεγχο σε πραγματικούς χρόνους, εξασφαλίζοντας με την ηλεκτρονική λογιστική τυποποίηση την ποιότητα των λογιστικών εργασιών και τον περιορισμό των σφαλμάτων στοχεύοντας στην αξιοπιστία των οικονομικών αποτελεσμάτων των επιχειρήσεων και την αναβάθμιση τους σε εθνικό και διεθνές επίπεδο ( Σταματόπουλος και συν., 2016 · Καραμάνη και Βρουστούρης, 2015 ).

Λαμβάνοντας υπόψη τα όσα παρουσιάστηκαν στην βιβλιογραφική ανασκόπηση στο θεωρητικό μέρος της εργασίας, και στα αποτελέσματα της έρευνας, μπορούμε να ισχυριστούμε ότι, τα οφέλη από την χρήση των πληροφοριακών λογιστικών συστημάτων κατά την εφαρμογή των Ε.Λ.Π. αποτυπώνονται με τις θετικές απαντήσεις του δείγματος στις προτάσεις του ερωτηματολογίου που αφορούν την αποτελεσματικότητα των επιχειρήσεων ως προς την συνέπεια των λογιστικών εργασιών τους. Επιτρέπουν επίσης να υποστηρίξουμε την εκδοχή ότι η χρήση της τεχνολογίας είναι απαραίτητη στην αναδιοργάνωση των λογιστηρίων γιατί εξασφαλίζει την ποιότητα των λογιστικών εργασιών των επιχειρήσεων και την αποτελεσματικότητα της οργάνωσης τους συνεισφέροντας

παράλληλα και την ανταγωνιστικότητα της ελληνικής οικονομίας (Καραγιώργος & Πε τρίδης, 2006) .

Όσον αφορά τα το κεντρικό ερώτημα, φαίνεται να επαληθεύεται η ερευνητική υπόθεση της εμπειρικής έρευνας ότι δηλαδή : *«βαθμός της αποτελεσματικότητας των επιχειρήσεων ως προς την εφαρμογή των Ε.Λ.Π. εξαρτάται από τον βαθμό που χρησιμοποιούν τις νέες τεχνολογίες στην οργάνωση του λογιστηρίου τους».*

Το γενικό συμπέρασμα που προκύπτει από την ανάλυση των αποτελεσμάτων της έρευνας ανεξάρτητα, από το δημογραφικό προφίλ του δείγματος και το προφίλ των επιχειρήσεων που απασχολούνται είναι ότι: «ο βαθμός χρήσης των νέων τεχνολογιών στην οργάνωση των λογιστηρίων των επιχειρήσεων σχετίζεται με τον βαθμό της αποτε λεσματικότητας της εφαρμογής των Ε.Λ.Π.».

### 5.1. Προτάσεις

Από την ανάλυση που προέκυψε στο θεωρητικό πλαίσιο και την ανασκόπηση των ερευνών αλλά και από τα αποτελέσματα τις παρούσας έρευνας, θα μπορούσαν να διατυπωθούν κάποιες προτάσεις πρακτικά υλοποιήσιμες όπως:

- Η ενημέρωση των επιχειρήσεων για χρηματοδοτούμενα προγράμματα Ε.Σ.Π.Α. ή Leasing με στόχο τον εκσυγχρονισμό του τεχνολογικού τους εξοπλισμού και των λογιστικών πληροφοριακών συστημάτων και κρατικά κονδύλια και χαμηλότοκά δάνεια για το ποσό της δαπάνης που δεν καλύπτεται από το πρόγραμμα.
- Εξειδίκευση των σπουδαστών των οικονομικών πανεπιστημιακών σχολών στα Ε.Λ.Π. και στα Δ.Λ.Π. με εφαρμογή σε εκπαιδευτικά πληροφοριακά συστήματα ώστε να καλύπτονται οι απαιτήσεις των επιχειρήσεων σε εξειδικευμένο προσωπικό.
- Βελτίωση των κρατικών υποδομών και των ηλεκτρονικών ιστοσελίδων του υπουργείου οικονομικών.
- Διοργάνωση περισσότερων εκπαιδευτικών σεμιναρίων και στελέχωση των υπουργείων με προσωπικό που έχει εξειδικευμένες γνώσεις στην πρακτική εφαρμογή των Ε.Λ.Π.. με παράλληλη συνεργασία όλων των φορέων για την εξυπηρέτηση των επιχειρήσεων.
- Επαναπροσδιορισμός του νομοθετικού πλαισίου της εφαρμογής των Ε.Λ.Π. με την συνεργασία όλων των εμπλεκομένων, ώστε να καταργηθούν οι ρυθμίσεις που δεν εξυπηρετούν πρακτικά τις επιχειρήσεις και να εκσυγχρονιστούν οι υπόλοιπες ώστε να

συγκλίνουν περισσότερο με τις ρυθμίσεις των Δ.Λ.Π. κάνοντας τις ελληνικές επιχειρήσεις πιο ανταγωνιστικές σε εθνικό και διεθνές επίπεδο.

## 6. Επίλογος

Η παρούσα εμπειρική έρευνα έδειξε ότι, από τον βαθμό χρήσης των Τ.Π.Ε. στην οργάνωση των λογιστηρίων εξαρτάται η αποτελεσματικότητα των επιχειρήσεων στην εφαρμογή των Ε.Λ.Π.. Στατιστικά αποδείχθηκε η αναλογική συσχέτιση μεταξύ ανεξάρτητης και εξαρτημένης μεταβλητής.

Συμπερασματικά καταλήγουμε ότι η χρήση της πληροφορικής κρίνεται απαραίτητη στην οργάνωση των σύγχρονων επιχειρήσεων και επηρεάζει σημαντικά την ποιότητα των διαδικασιών και την ανταγωνιστικότητα τους. Η ψηφιακή τεχνολογική προσαρμογή της οικονομίας σε συνάρτηση με την παγκοσμιοποίηση της επιχειρηματικής δραστηριότητας και την εφαρμογή ενιαίων λογιστικών προτύπων που να είναι αποδεκτά και αναγνωρίσιμα σε διεθνές επίπεδο αποτελεί το νέο μοτίβο της παγκόσμιας επιχειρηματικότητας. Τα νέα δεδομένα ανέβασαν τον πήχη ποιότητας της χρηματοοικονομικής λειτουργίας των επιχειρήσεων καλώντας τα στελέχη της να αναλάβουν διευρυμένους ρόλους, και να αναπτύξουν δεξιότητες διαχείρισης τόσο των νέων τεχνολογιών όσο και εξειδίκευσης στην χρήση της λογιστικής επιστήμης που απαιτείται πλέον να είναι τυποποιημένη σύμφωνα με τις διεθνείς προδιαγραφές (Αθανασίου, 1997).

Η εφαρμογή των Ε.Λ.Π. και των Δ.Λ.Π από τις ελληνικές επιχειρήσεις μπορούμε να ισχυριστούμε ότι αποτέλεσε εθνική πρόκληση αλλά και συνάμα ευκαιρία για να ξεφύγουν οι επιχειρήσεις από τα στενά όρια της ελληνικής επικράτειας και να αναμετρηθούν αξιολογώντας τις πραγματικές τους δυνάμεις σε διεθνές επίπεδο. Η εφαρμογή των Ε.Λ.Π. και των Δ.Λ.Π όπως φάνηκε και στα αποτελέσματα της έρευνας αναβαθμίζει την θέση των ελληνικών επιχειρήσεων αλλά και το επάγγελμα του λογιστή – φοροτεχνικού. Παράλληλα η εφαρμογή τους προϋποθέτει επανεκπαίδευση του προσωπικού και των στελεχών αλλά και σημαντικές οργανωτικές αλλαγές στην χρηματοοικονομική λειτουργία των επιχειρήσεων με επιπλέον κόστη εκσυγχρονισμού και εκπαίδευσης για να είναι αποτελεσματική.

Η μετάβαση για τις ελληνικές επιχειρήσεις όπως αποδείχθηκε από την παρούσα έρευνα αλλά και από την βιβλιογραφική ανασκόπηση των ερευνών που παρουσιάστηκαν, δεν ήταν εύκολη και είχε πολλά εμπόδια γιατί η ελληνική οικονομία δεν ήταν έτοιμη να αναλάβει το κόστος της καθολικής εφαρμογής τους κατά την διάρκεια της κρίσης. Το κράτος δεν έδωσε την κατάλληλη βαρύτητα στην εκπαίδευση και την ενημέρωση των φορέων του και δεν έγινε η κατάλληλη προετοιμασία ώστε να ενημερωθούν εγκαίρως οι εμπλεκόμενοι γι’ αυτές

τις αλλαγές και να βρεθούν οι εναλλακτικές λύσεις για τα κόστη που απαιτούνται. Το συμπέρασμα που προέκυψε από τα αποτελέσματα της παρούσας έρευνας είναι ότι όσο πιο καλά προετοιμασμένες με σύγχρονα ηλεκτρονικά πληροφοριακά συστήματα ήταν οι επιχειρήσεις και στελεχωμένες με ενημερωμένο προσωπικό τόσο πιο αποτελεσματική ήταν η εφαρμογή των Ε.Λ.Π. και η αύξηση της ανταγωνιστικότητας τους.

## Βιβλιογραφικές Αναφορές

### Ελληνική Βιβλιογραφία


Αθανασίου, Δ. (1997) *Μηχανοργάνωση, μηχανογράφηση επιχειρήσεων* Εκδόσεις: Τζιόλα.

Αναγνώστου, Β. (2019) . *Ο ρόλος των λογιστικών πληροφοριακών και διαχειριστικών συστημάτων στο σύγχρονο ανταγωνιστικό περιβάλλον.* Εθνικό Καποδιστριακό Πανεπιστήμιο Αθηνών. Διπλωματική Εργασία. Πρόγραμμα Μεταπτυχιακών Σπουδών: Τμήματος Διοίκησης Οικονομικών Μονάδων. Βιβλιοθήκη Τμήματος Οικονομικών Επιστημών και Τμήματος Διοίκησης Επιχειρήσεων και Οργανισμών. Διαθέσιμη στο : https://webcache.googleusercontent.com/search?q=cache:kWYb6J4d9A4J:https://pergamos.lib.uoa.gr/uoa/dl/frontend/file/lib/default/data/2883611/theFile+&cd=1&hl=el&ct=clnk&gl=gr#:~:text=https%3A//pergamos.lib.uoa.gr/uoa/dl/frontend/file/lib/default/data/2883611/theFile. Ανακτήθηκε 02/06/2021

Αχείλας Γ, Αλεξανδρίδου Κ, Μαρκόπουλος Θ, (2015), Ελληνικά Λογιστικά Πρότυπα (Ν. 4308/2014), KPMG. Διαθέσιμο στο διαδίκτυο: Microsoft PowerPoint - Presentation ELP Law 4308-2014.pptx (assets.kpmg). Ανακτήθηκε 03/11/2021

Βασιλακόπουλος Γ., & Χρυσόπουλος Β. (1990). *Πληροφοριακά Λογιστικά Συστήματα.* Πειραιάς: Εκδόσεις: Σταμούλης

Βοργιατζίδου, Κ.Κ. (2011). *Η εφαρμογή των Διεθνών Λογιστικών Προτύπων από τις Ελληνικές Επιχειρήσεις.* Πτυχιακή Εργασία Τ.Ε.Ι. Ανατολικής Μακεδονίας. Διαθέσιμο στο: http://digilib.teiemt.gr/jspui/bitstream/123456789/236/1/022011171.pdf. Ανακτήθηκε 5/6 /2021

Γιαννακόπουλος Δ., & Παπουτσής Ι., (2000*). «Πληροφοριακά Συστήματα Διοίκησης».* Αθήνα: Εκδόσεις: Έλλην.

Γκίκας Δ., Παπαδάκη Α. (2012). *«Χρηματοοικονομική Λογιστική».* Αθήνα: Εκδόσεις : Μπένου.

Γρηγοράκος, Θ. (2014). «Η επιχειρουμένη κατάργηση της λογιστικής, διαχειριστικής οργάνωσης όλων των οικονομικών μονάδων της χώρας (ιδιωτικού και δημοσίου τομέα) και η αντικατάσταση της με μια παραλλαγή των διεθνών λογιστικών προτύπων». Διαθέσιμο στο : http://www.capital.gr/capital-logistis/1936638/arthro-tou-theodoroug-grigorakou-iepixeirou meni-katargisi-tis-logistikodiaxeiristikis - organosisolon-ton-oikonomikon – monadon - tis-xoras -idiotikou-ka. Ανακτήθηκε στις 15/05/2021.

Δαλιάνης Γ., & Δεληγιάννη Θ, (2014). Ελληνικά Λογιστικά Πρότυπα . Η αναγκαία εξέλιξη. Διαθέσιμο στο : http://www.capital.gr/tax/2149458/ellinika-logistika-protupa-i-anagkaia-ex elixi. Ανακτήθηκε 15/06/21.

Δημητράς, Α., & Βρέντζου, Ε. (2015). Διεθνή λογιστικά πρότυπα. Αθήνα: Σύνδεσμος Ελληνικών Ακαδημαϊκών Βιβλιοθηκών.

Εμμανουηλίδης, Ε. (2007). Έρευνα για την χρήση της τεχνολογίας δικτύων και υπολογιστών από λογιστικά γραφεία. Πανεπιστήμιο Μακεδονίας. Σχολή : Οικονομικών & Κοινωνικών Επιστημών. Δ.Π.Μ.Σ. στα Πληροφοριακά Συστήματα.

Κανονισμός(ΕΕ) 2015/2406 της Επιτροπής της 18ης Δεκεμβρίου 2015 . Διαθέσιμο στο διαδίκτυο : https://www.taxheaven.gr/circulars/22521/kanonismos-ee-ario-2406-2015. Ανακτήθηκε 23/06/21

Καραγιάννης, Ι., Καραγιάννη, Α., & Καραγιάννης, Δ.(2016*). Ελληνικά Λογιστικά Πρότυπα Στην Πράξη.* Εκδόσεις : Ιδιωτική

Καραγιαννίδου, Κ. (2010). Η συμβολή της χρήσης της πληροφοριακής τεχνολογίας (Information Technology) στην εκπλήρωση του ρόλου του χρηματοοικονομικού μμάνατζερ ως στρατηγικού επιχειρηματικού εταίρου. Πανεπιστήμιο Μακεδονίας. Σχολή : Οικονομικών & Κοινωνικών Επιστημών. Δ.Π.Μ.Σ. στα Πληροφοριακά Συστήματα.

Καραγιώργος, Θ., Πετρίδης Α, (2006). *Η Εφαρμογή των Διεθνών Λογιστικών Προτύπων (Δ.Λ.Π.) σε Συνδυασμό με το Γενικό Λογιστικό Σχέδιο*. Θεωρία και Πράξη. Θεσσαλονίκη: Εκδόσεις: Γερμανός.

Καραμάνης, Κ., Βρουστούρης, Π. (2015). Λογιστική οργάνωση στα πλαίσια των ΕΛΠ. Αθήνα: Εκδόσεις Μένιππος

Καρακίτσιου Β. (2015), Ελληνικά Λογιστικά Πρότυπα – *Άρθρα 1-28 του Ν.4308/2014*.

Κάτσης, Α., Σιδερίδης, Γ., & Εμβαλωτής, Α.(2010*). Στατιστική στις επιστήμες της συμπεριφοράς με την χρήση του SPSS*. Αθήνα :Τόπος

Κονταρούδη, Ε. (2010) *"Κριτήρια επιλογής λογιστικών πληροφοριακών συστημάτων"*. Διπλωματική εργασία. Πανεπιστήμιο Μακεδονίας, Μακεδονίας. Διαθέσιμο στο : https: //dspace. lib.uom. gr/bitstream /2159 /13827/1/Kontaroudi_Msc2010.pdf. Ανακτήθηκε 03/08/2021

Μαρκάζου, Κ. (2014). Τα νέα λογιστικά πρότυπα, οι βελτιώσεις και οι κίνδυνοι. Διαθέσιμο στο : https://www.euro2day.gr/specials/opinions/article/1269037/ta-nea-logistika-protypa-oi-veltioseis-kai-oi.html. Ανακτήθηκε 17/06/21

Μπάλας, Α., & Χέβας, Δ. (2011) Χρηματοοικονομική Λογιστική. Αθήνα : Εκδόσεις : Μπένου

Μπατσινίλας, Ε., & Πατατούκας, Κ. (2015). Νέα Ελληνικά Λογιστικά Πρότυπα. Σημειώσεις Σεμιναρίων Ι.Ε.Σ.Ο.Ε.Λ.

Μυλωνάς, Δ. (2006) "Δυνατότητες Εφαρμογής των Διεθνών Λογιστικών Προτύπων από μη εισηγμένες στο Χρηματιστήριο Αθηνών Επιχειρήσεις: η περίπτωση του τομέα της μεταποίησης στη Β. Ελλάδα." Διδακτορική Διατριβή . Πανεπιστήμιο Μακεδονίας. Διαθέσιμο στο: https://thesis.ekt.gr/thesisBookReader/id/14469?lang=el#page/1/mode/2up

Νεγκάκης, Χ., & Ταχυνάκης, Π. (2013). *Σύγχρονα θέματα ελεγκτικής και εσωτερικού ελέγχου.* Αθήνα: Εκδόσεις: Διπλογραφία.

Νόμος 4308/2014. (2014). Ελληνικά Λογιστικά Πρότυπα, συναφείς ρυθμίσεις και άλλες διατάξεις. Διατίθεται στον διαδικτυακό τόπο: https://www.kodiko. gr/nomologia/ document_ navigation /99 608/nomos-4308-2014. Ανακτήθηκε 29/05/21

Νιφορόπουλος, Κ.( 2016). Ελληνικά Λογιστικά Πρότυπα (Ν4308/2014). Εισήγηση σε σεμινάριο της taxheaven (25-11-16).Διαθέσιμο στο: https://www.taxheaven. gr/ attachment/5704. Ανακτήθηκε 21/11/2021

Οδηγία 2013/34/ΕΕ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου (29/6/2013), Επίσημη Εφημερίδα της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Ανακτήθηκε από : https://www.e-forologia.gr//webTexts/docsAttachments/2013/XL/XL_gr_34_20130626_celex_3a32013l0034_3ael_3atxt.pdf. Ανακτήθηκε 02/07/2021

Παναγοπουλου, Π. (2012). *Ολοκληρωμένο Σύστημα Διαχείρισης Πόρων (ERP). Το παράδειγμα της SAP*. Μεταπτυχιακή Διατριβή. Τμήμα Φυσικής Ηλεκτρονικής. Πανεπιστήμιο Πατρών. Διαθέσιμο στο: https://docplayer.gr/1013735-Olokliromeno-systima-diaheirisis-poron-erp-to-paradeigma-tis-sap.html . Ανακτήθηκε 27/08/21

Πετράκης, Ε. (2015). *Ελληνικά Λογιστικά Πρότυπα Ν.4308/2014*. Ερμηνείες –Εφαρμογές-Παραδείγματα. Εκδόσεις : TMS Α.Ε. Ορκωτών Ελεγκτών Λογιστών.

ΠΟΛ 1003/31.12.2014. Παροχή οδηγιών για την εφαρμογή των διατάξεων του Ν.4308/2014 (ΦΕΚ Ά 251) περί των «Ελληνικών Λογιστικών Προτύπων, συναφείς ρυθμίσεις και άλλες διατάξεις».

Ποσπουρίκας, Μ. (2018). *Συστήματα εσωτερικού ελέγχου για την λογιστική διαχείριση των επιχειρήσεων*. Σύγχρονες τάσεις και προοπτικές. Διαθέσιμο στο : Academia.edu /38043313/Συστήματα_Εσωτερικού_Ελέγχου_για_τη_Λογιστική_Διαχείριση_των_Επιχειρήσεων_Σύγχρονες_Τάσεις_και_Προοπτικές. Ανακτήθηκε 03/11/2021Ανακτήθηκε 03/ 11/2021

Πρέζας, Λ., & Τσουράπης, Γ. (2017). *Τα Ελληνικά Λογιστικά Πρότυπα και η Εφαρμογή τους στις Ελληνικές Επιχειρήσεις.* Τεχνολογικό Εκπαιδευτικό Ίδρυμα Δυτικής Ελλάδας. Σχολή Διοίκησης και Οικονομίας. Τμήμα Λογιστικής. Διαθέσιμο στο : Ahttp://repository.library.teimes.gr/xmlui/handle/123456789/5550. Ανακτήθηκε 23/08/ 2021

Ρούσος, Λ. & Τσαούσης, Γ.(2011). *Στατιστική στις επιστήμες της συμπεριφοράς με την χρήση του SPSS.* Εκδόσεις: Μοτίβο

Σαμαράς, Χ. (2015) Πρώτη εφαρμογή στα Ελληνικά Λογιστικά Πρότυπα. Πανεπιστήμιο Μακεδονίας. Σχολή : Επιστημών Διοίκησης Επιχειρήσεων. Τμήμα Μεταπτυχιακών σπουδών στην Λογιστική & Χρηματοοικονομική.

Σταματόπουλος Δ., Σταματόπουλος Ι., & Σταματόπουλος Π. (2015). *Ελληνικά Λογιστικά Πρότυπα. Ανάλυση και Ερμηνεία.* Αθήνα: Εκδόσεις :Σταματόπουλος.

Σταματοπούλου, Δ. (2015). *Διεθνή Λογιστικά Πρότυπα. Η Περίπτωση Της Ελλάδας.* Αθήνα: Εκδόσεις :Σταματόπουλος.

Τουρνά – Γερμανού, Ε. (2003). Γενική Λογιστική με ΕΓΛΣ (Δ΄ έκδοση). Αθήνα: Εκδόσεις: Ιδίας

Τσακλάγκανος, Α. (2006). *Χρηματοοικονομική Λογιστική Σύμφωνα με τα Διεθνή Λογιστικά Πρότυπα.* Θεσσαλονίκη: Εκδόσεις : Αφοί Κυριακίδη Α.Ε..

Τριανταφυλλίδης, Σ. (2017). *Διαφορές ΕΛΠ και ΔΛΠ.* Σχολή Διοίκησης και Οικονομίας. Τμήμα : Λογιστικής και Χρηματοοικονομικής. Πτυχιακή εργασία ΤΕΙ Δυτικής Μακεδονίας, (Κοζάνη). Διαθέσιμο από βάση δεδομένων στην βιβλιοθήκη του

Πανεπιστημίου Δυτικής Μακεδονίας. Για εγγεγραμμένους χρήστες του πανεπιστημίου στο @νάκτησις : URI: ttp://anaktisis.uowm.gr/id/eprint/9243

Φίλος, Ι. (2003). *Διεθνή Λογιστικά Πρότυπα - Οδηγός Πρώτης Εφαρμογής*. Αθήνα : Εκδόσεις: Πάμισος.

**Ξένη Βιβλιογραφία**

Bell, J. (1997). *Μεθοδολογικός σχεδιασμός παιδαγωγικής και κοινωνικής έρευνας.* Αθήνα: Εκδόσεις: Gutenberg

Cohen, L. & Manion, L. (1994). *Μεθοδολογία εκπαιδευτικής έρευνας*. Αθήνα: Εκδόσεις : Μεταίχμιο.

Cohen, S., Karatzimas, S. and Venieris, G. (2015). "The informative role of accounting standards in privatizing state-owned property: Comparing Greek Governmental Accounting Standards and IPSAS", Global Business and Economics Review, Vol. 17, No. 1, pp. 51-62 (ABS rate 1)

Callaos, N., Callaos B. (2011). Toward a Systemic Notion of Information: Practical Consequences. Available at: http://www.inform.nu/Articles/Vol5/v5n1p001-011.pdf Ανακτήθηκε 20/08/ 21

Robson, C. (2010). *Η έρευνα του πραγματικού κόσμου. Αθήνα* : Εκδόσεις : Gutenberg

IASC. (1989). Framework for the Preparation and Presentation of Financial Statements. London. UK: IASC.

IASB. (2015). Aiming for Global Accounting Standards: The International Accounting Available at: https://books.google.gr/books?id=6bTlBgAAQBAJ&lpg= PP1&ots= 2xijcQ3uaP&dq=iasb%20standards%20accounting&lr&hl=el&pg=PA3#v=onepage&q=iasb%20standards%20accounting&f=false. . Ανακτήθηκε 12/07/21

IFRS. (2018). *International financial reporting standard. Reflecting Changes Not Yet Required.* Μέρος 1. Εκδόσεις: FRS Foundation, 2018

Karampinis, N. & Hevas, D. (2011): Mandating IFRS in an unfavorable environment: The Greek experience. *The International Journal of Accounting*, Vol. 46 (3), pp. 304-332. (ABS3)

Scorţe, G., Cozma A., Luminita R, (2009) The importance of accounting information in crisis times. Διαθέσιμο στο: https://core.ac.uk/download/pdf/6481415.pdf Ανακτήθηκε 12/10/2021

Thornton, G. (2005).Εταιρική Διακυβέρνηση: Η σημασία που δίνεται από την διοίκηση. Έρευνα εταιρικής διακυβέρνησης 2005. Διαθέσιμο στο: https://www.grant-thornton.gr/globalassets/1.- memberfirms/greece/insights/pdfs/surveys/gt_corporate-govern nce_2015_gr.pdf . Ανακτήθηκε 23/11/2021

**Ιστοσελίδες**

https://www.eforologia.gr/lawbank/document.aspx?digest=A5CC7F1682B9B8B0.1D031AEA53&version=1980/01/01

https://www.tovima.gr/2008/11/24/finance/ta-diethni-logistika-protypa-tha-feroyn-ksenoys-ependytes/

https://sete.gr/media/4310/simeioseis-elp-4308_2014-mp-81215.pdf

https://www.kathimerini.gr/economy/local/111463/oi-sovares-diafores-ellinikon-kai-diethnon-logistikon-protypon/

https://www.lawspot.gr/nomikes-plirofories/nomothesia/nomos-2190-1920

https://www.taxheaven.gr/news/21166/to-sxolio-ths-deyteras?output=printer

# ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Α

## ΕΡΩΤΗΜΑΤΟΛΟΓΙΟ

Αγαπητές/τοι συνάδερφοι,

Το ερωτηματολόγιο αυτό αποτελεί μέρος της έρευνας που διεξάγεται στα πλαίσια της εκπόνησης της διπλωματικής μου εργασίας, στο τμήμα μεταπτυχιακών σπουδών «Διοίκησης Επιχειρήσεων» του Πανεπιστημίου Νεάπολης Πάφου. Η έρευνα σχεδιάστηκε προκειμένου να εξεταστεί ο βαθμός συσχέτισης της χρήσης των νέων τεχνολογιών με το βαθμό της αποτελεσματικότητας της εφαρμογής των Ελληνικών Λογιστικών Προτύπων στις ελληνικές επιχειρήσεις. Το παρακάτω ερωτηματολόγιο είναι ανώνυμο και μόνο ο ερευνητής γνωρίζει την ηλεκτρονική ταυτότητα σας. Η απάντηση σας σε όλες τις ερωτήσεις είναι απαραίτητη, καθώς η παράλειψη κάποιας ερώτησης θα δημιουργούσε προβλήματα στην έρευνα.. Για την επιτυχία της παρούσας έρευνας και την πραγματοποίηση της μας ενδιαφέρει αποκλειστικά η άποψη σας, γι' αυτό θα σας παρακαλούσα να συμπληρώσετε το ερωτηματολόγιο και να είστε απόλυτα ειλικρινείς στις απαντήσεις σας. Με τις απαντήσεις σας βοηθάτε στην έρευνα και συμβάλετε στην αναβάθμιση της ποιότητας των χρηματοοικονομικών εργασιών της λογιστικής επιστήμης όσον αφορά την εφαρμογή των Ε.Λ.Π..

Ευχαριστώ εκ των προτέρων για τη συνεργασία σας!!

**ΕΡΩΤΗΜΑΤΟΛΟΓΙΟ ΕΡΕΥΝΑΣ**

Η συσχέτιση της ποιότητας της εφαρμογής των Ελληνικών Λογιστικών Προτύπων ανάλογα με τον βαθμό χρήσης των νέων τεχνολογιών στις Ελληνικές Επιχειρήσεις. Απόψεις Λογιστών –Στελεχών Επιχειρήσεων.

**ΟΔΗΓΙΕΣ**

**Όπου( *)απαιτείται μια απάντηση. Όπου (**) έχετε περισσότερες από μια επιλογές ως απάντηση**

**1.ΗΛΙΚΙΑ*:**

1. ο 25-30
2. ο 30-35
3. ο 35-40
4. ο 40-45
5. ο 45 -60

**2.Επίπεδο εκπαίδευσης**:**

1. ο Απόφοιτος Λυκείου
2. ο ΑΕΙ- ΤΕΙ
3. ο. Μεταπτυχιακό
4. ο Διδακτορικό
5. ο Σ.Ο.Ε.Λ.

**3. Θέση στην επιχείρηση*:**

1. ο Γενικός Διευθυντής
2. ο Διευθυντής Οικονομικού τμήματος
3. ο Λογιστής- Εξωτερικός Συνεργάτης
4. ο Λογιστής- Φοροτεχνικός Επιχείρησης
5. ο Σύμβουλος Επιχειρήσεων

**4. Επίπεδο γνώσεων και δεξιοτήτων στους Η/Υ*:**

1. o Κακό
2. o Μέτριο
3. o Καλό
4. o Πολύ καλό
5. o Άριστο

**5. Επιβλέπετε λογιστικές εργασίες σε επιχειρήσεις**:**

1. o Μικρές
2. o Μικρομεσαίες
3. o Μεγάλες
4. o Εισηγμένες στο χρηματιστήριο
5. o Όλα τα παραπάνω

**6. Οι λογιστικές εργασίες των επιχειρήσεων που απασχολείστε* :**

1. o Δεν διενεργούνται σε δικό τους λογιστήριο
2. o Διενεργούνται σε περιορισμένο βαθμό στο λογιστήριο τους
4. o Διενεργούνται κάποιες στο λογιστήριο τους και κάποιες όχι
5. o Διενεργούνται οι περισσότερες στο λογιστήριο τους
6. o Διενεργούνται όλες στο λογιστήριο τους

**7. Τα πληροφοριακά συστήματα των επιχειρήσεων που απασχολείστε είναι *:**

1. o Υποτυπώδη
2. o Μέτρια
3. o Επαρκή
4. o Αρκετά ικανοποιητικά.
5. o Σύγχρονης τεχνολογίας

**8. Ποια νομική μορφή έχουν οι επιχειρήσεις που απασχολείστε;**:**

1. ο Ατομικές

2. ο Ο.Ε. -Ε.Ε.

3. ο Ε.Π.Ε.-Ι.Κ.Ε.

4. ο Α.Ε.

5. ο Όλα τα παραπάνω

**9. Κατά την γνώμη σας, «Το επίπεδο μηχανοργάνωσης των επιχειρήσεων που απασχολείστε είναι;»*:**

1.ο Ανύπαρκτο

2.ο Μέτριο

3. ο Καλό

4. ο Αρκετά καλό

5. ο Άριστο

**10. Κατά την γνώμη σας, «Το επίπεδο μηχανοργάνωσης και στελέχωσης του κρατικού μηχανισμού ήταν έτοιμο να υποστηρίξει την εφαρμογή των Ε.Λ.Π.;»*:**

**1**. ο Διαφωνώ Απόλυτα

2. ο Διαφωνώ

3. ο Ούτε Συμφωνώ /Ούτε Διαφωνώ

4. ο Συμφωνώ

5. ο Συμφωνώ Απόλυτα

**11. Κατά την γνώμη σας, «Οι Ελληνικές Επιχειρήσεις ήταν έτοιμες να εφαρμόσουν τα Ελληνικά Λογιστικά Πρότυπα;»*:**

1. ο Διαφωνώ Απόλυτα

2. ο Διαφωνώ

3. ο Ούτε Συμφωνώ /Ούτε Διαφωνώ

4. ο Συμφωνώ

5. ο Συμφωνώ Απόλυτα

**12. Κατά την γνώμη σας, «Οι Ελληνικές Επιχειρήσεις μπόρεσαν να ανταπεξέρθουν στα κόστη που απαιτούνται για να εφαρμοστούν αποτελεσματικά τα Ε.Λ.Π.;»*:**

1. ο Διαφωνώ Απόλυτα

2. ο Διαφωνώ

3. ο Ούτε Συμφωνώ /Ούτε Διαφωνώ

4. ο Συμφωνώ

5. ο Συμφωνώ Απόλυτα

**13. Κατά την γνώμη σας, «Η κρατική ενημέρωση για τις μεταρρυθμίσεις που επέβαλε η εφαρμογή των Ε.Λ.Π. ήταν επαρκής;»*:**

1. ο Διαφωνώ Απόλυτα

2. ο Διαφωνώ

3. ο Ούτε Συμφωνώ /Ούτε Διαφωνώ

4. ο Συμφωνώ

5. ο Συμφωνώ Απόλυτα

**14. Κατά την γνώμη σας, «Τέθηκε ως προτεραιότητα από το Οικονομικό Επιμελητήριο, η παρακολούθηση σεμιναρίων/συνεδρίων σχετικά με την εφαρμογή των Ε.Λ.Π.;»*:**

1. ο Διαφωνώ Απόλυτα

2. ο Διαφωνώ

3. ο Ούτε Συμφωνώ /Ούτε Διαφωνώ

4. ο Συμφωνώ

5. ◎ Συμφωνώ Απόλυτα

**15. Κατά την γνώμη σας, «Δόθηκε από το κράτος χρόνος, για την καθοδήγηση και την προσαρμογή των επιχειρήσεων και των λογιστών στις αλλαγές που επιβλήθηκαν με την εφαρμογή των Ε.Λ.Π.;»*:**

1. ◎ Διαφωνώ Απόλυτα

2. ◎ Διαφωνώ

3. ◎ Ούτε Συμφωνώ /Ούτε Διαφωνώ

4. ◎ Συμφωνώ

5. ◎ Συμφωνώ Απόλυτα

**16. Κατά την γνώμη σας, «Οι ηλεκτρονικές πλατφόρμες https://www.taxheaven.gr και http://www.opengov.gr/minfin/?p=4846 ήταν σε ετοιμότητα για την διευκόλυνση των επιχειρήσεων κατά την εφαρμογή των Ε.Λ.Π.;»*:**

1. ◎ Διαφωνώ Απόλυτα

2. ◎ Διαφωνώ

3. ◎ Ούτε Συμφωνώ /Ούτε Διαφωνώ

4. ◎ Συμφωνώ

5. ◎ Συμφωνώ Απόλυτα

**17. Κατά την γνώμη σας, «Η εφαρμογή των Ε.Λ.Π. αναβαθμίζει το επάγγελμα του λογιστή και διασφαλίζει την ποιότητα των λογιστικών εργασιών;»*:**

1. ◎ Διαφωνώ Απόλυτα

2. ◎ Διαφωνώ

3. ◎ Ούτε Συμφωνώ /Ούτε Διαφωνώ

4. ◎ Συμφωνώ

5. ◎ Συμφωνώ Απόλυτα

**18. Κατά την γνώμη σας, «Η εφαρμογή των Ε.Λ.Π. εξασφαλίζει τον έλεγχο και την ασφάλεια των συναλλαγών μεταξύ κράτους και επιχειρήσεων;»*:**

1. ο Διαφωνώ Απόλυτα

2. ο Διαφωνώ

3. ο Ούτε Συμφωνώ /Ούτε Διαφωνώ

4. ο Συμφωνώ

5. ο Συμφωνώ Απόλυτα

**19. Κατά την γνώμη σας, «Τα Ε.Λ.Π. συμβάλουν στην ανάπτυξη της ελληνικής οικονομίας;»*:**

1. ο Διαφωνώ Απόλυτα

2. ο Διαφωνώ

3. ο Ούτε Συμφωνώ /Ούτε Διαφωνώ

4. ο Συμφωνώ

5. ο Συμφωνώ Απόλυτα

**20. Κατά την γνώμη σας, « Η χρήση της μηχανογράφησης στην εφαρμογή των Ε.Λ.Π. διευκολύνει τις χρηματοοικονομικές λειτουργίες;»*:**

1. ο Διαφωνώ Απόλυτα

2. ο Διαφωνώ

3. ο Ούτε Συμφωνώ /Ούτε Διαφωνώ

4. ο Συμφωνώ

5. ο Συμφωνώ Απόλυτα

**21. Κατά την γνώμη σας, «Η εφαρμογή των Ε.Λ.Π. προϋποθέτει τον εκσυγχρονισμό της μηχανογράφησης των επιχειρήσεων ;»*:**

1. ο Διαφωνώ Απόλυτα

2. ◎ Διαφωνώ

3. ◎ Ούτε Συμφωνώ /Ούτε Διαφωνώ

4. ◎ Συμφωνώ

5. ◎ Συμφωνώ Απόλυτα

**22. Κατά την γνώμη σας, «Τα στελέχη λογιστηρίου και οι λογιστές πρέπει να έχουν εξειδικευμένες γνώσεις στις νέες τεχνολογίες για την εφαρμογή των Ε.Λ.Π.;»*:**

1. ◎ Διαφωνώ Απόλυτα

2. ◎ Διαφωνώ

3. ◎ Ούτε Συμφωνώ /Ούτε Διαφωνώ

4. ◎ Συμφωνώ

5. ◎ Συμφωνώ Απόλυτα

**23. Κατά την γνώμη σας, « Τα σύγχρονα συστήματα μηχανογράφησης συντελούν στην εξειδίκευση των στελεχών ως προς την εφαρμογή των Ε.Λ.Π.;»*:**

1. ◎ Διαφωνώ Απόλυτα

2. ◎ Διαφωνώ

3. ◎ Ούτε Συμφωνώ /Ούτε Διαφωνώ

4. ◎ Συμφωνώ

5. ◎ Συμφωνώ Απόλυτα

**24. Κατά την γνώμη σας, «Η εφαρμογή των Ε.Λ.Π. με σύγχρονα συστήματα μηχανογράφησης συμβάλει περιορισμό των λογιστικών σφαλμάτων;»*:**

1. ◎ Διαφωνώ Απόλυτα

2. ◎ Διαφωνώ

3. ◎ Ούτε Συμφωνώ /Ούτε Διαφωνώ

4. ◎ Συμφωνώ

5. ◎ Συμφωνώ Απόλυτα

**25. Κατά την γνώμη σας, «Η τεχνολογία διευκολύνει την ανταγωνιστικότητα και την ευελιξία των οργανισμών στην εφαρμογή των Ε.Λ.Π.;»*:**

1. ◎ Διαφωνώ Απόλυτα

2. ◎ Διαφωνώ

3. ◎ Ούτε Συμφωνώ /Ούτε Διαφωνώ

4. ◎ Συμφωνώ

5. ◎ Συμφωνώ Απόλυτα

**26. Κατά την γνώμη σας, «Η μηχανογράφηση των λογιστικών εργασιών και η εφαρμογή των Ε.Λ.Π. αύξησε τα κόστη των επιχειρήσεων;»*:**

1. ◎ Διαφωνώ Απόλυτα

2. ◎ Διαφωνώ

3. ◎ Ούτε Συμφωνώ /Ούτε Διαφωνώ

4. ◎ Συμφωνώ

5. ◎ Συμφωνώ Απόλυτα

**27. Κατά την γνώμη σας, «Η μηχανογράφηση σε συνδυασμό με την εφαρμογή των Ε.Λ.Π. συνέβαλλαν στην αυτοματοποίηση των λογιστικών εργασιών;»*:**

1. ◎ Διαφωνώ Απόλυτα

2. ◎ Διαφωνώ

3. ◎ Ούτε Συμφωνώ /Ούτε Διαφωνώ

4. ◎ Συμφωνώ

5. ◎ Συμφωνώ Απόλυτα

**28. Κατά την γνώμη σας, «Η χρήση της μηχανογράφησης, περιόρισε τον χρόνο προσαρμογής των επιχειρήσεων ως προς την εφαρμογή των Ε.Λ.Π.;»*:**

1. ο Διαφωνώ Απόλυτα

2. ο Διαφωνώ

3. ο Ούτε Συμφωνώ /Ούτε Διαφωνώ

4. ο Συμφωνώ

5. ο Συμφωνώ Απόλυτα

**29. Κατά την γνώμη σας, «Η αποτελεσματικότητα της οργάνωσης μιας επιχείρησης εξαρτάται και από το επίπεδο της μηχανογράφησης της;»*:**

1. ο Διαφωνώ Απόλυτα

2. ο Διαφωνώ

3. ο Ούτε Συμφωνώ /Ούτε Διαφωνώ

4. ο Συμφωνώ

5. ο Συμφωνώ Απόλυτα

**30. Κατά την γνώμη σας, «Η συνέπεια των επιχειρήσεων ως προς την εφαρμογή των Ε.Λ.Π. εξαρτάται και από το επίπεδο μηχανογράφησης και εξειδίκευσης των λογιστηρίων τους;»*:**

1. ο Διαφωνώ Απόλυτα

2. ο Διαφωνώ

3. ο Ούτε Συμφωνώ /Ούτε Διαφωνώ

4. ο Συμφωνώ

5. ο Συμφωνώ Απόλυτα